

П. Г. УДХАУС
НЕЩО СВЕЖО В БЛАНДИНГС

Част 0 от „Бландингс“

Превод от английски: Савина Манолова, 1995

chitanka.info

ПЪРВА ГЛАВА

I

Слънчевата светлина на прелестното пролетно утро заливаше благосклонно града, наречен Лондон. Живителната ѝ топлина сякаш проникваше в колите и пешеходците по булевард Пикадили, защото дори шофьори на автобуси подхвърляха закачки, а устните на страховитите таксиджии се извиваха в едва ли не любезни усмивки. Полицаяте надуваха свирки, чиновниците отиваха на работа, просяците се залавяха за задачата да убедят съвършено непознати хора да се нагърбят с издръжката им или с други думи от куцо и сакато бликаше онази оптимистична енергия, която прави света по-различен. Лондон се радваше на една щастлива утрин.

Точно в девет часа вратата на дома, разположен на улица Аръндел № 7А, недалеч от площад Лестър, се отвори и от нея излезе млад мъж.

От всички местенца в Лондон, претендиращи за званието „заден двор“ на града, улица Аръндел до площад Лестър има най-съществени основания да се нарича така и води поне с едни гърди пред всички други кандидати. Ако минете по северната страна на площада, съвсем близо до пресечната му точка с Пикадили, ще забележите малък безистен, прерастващ в задънена уличка. Но може и да не го забележите.

Човешкият поток денем и нощем тече край Аръндел, без да ѝ обръща внимание. Дължината ѝ е под четирийсет метра и въпреки че е подслонила цели два хотела, никой досега не си е изпотрошил краката да си запази стая в тях. Повтарям: типичен заден двор.

По форма Аръндел напомня стомна за евтино италианско вино. Тясното гърло, свързващо я с площад Лестър, рязко се разширява и образува вътрешно дворче. Двете му страни са заети от хотелите, а третата — от къща с мебелирани апартаменти, ползващи се с успех сред материално закъсалите. Над подобен род сгради от незапомнени времена тегне опасността от събаряне в името на Прогреса, за да се отвори място за нови хотели, но те така и не успяват да дочакат тази

своя участ и вероятно ще продължат да дават подслон на неизброими бъдещи поколения.

Предоставяните стаи са единични, със среден размер, в които леглото през деня свенливо се скрива зад протрити паравани. Обзаведени са с маса, кресло, дървен стол, писалище и кръгла тенекиена вана, която подобно на леглото изчезва, след като изпълни полезното си предназначение.

Такава стая може да наемете за пет долара седмично, които включват и закуската.

Аш Марсън го беше направил. Заемаше предната стая на втория етаж.

Двайсет и шест години преди началото на настоящия разказ семейството на преподобния Джоузеф Марсън и съпругата му Сара от градчето Мъч Мидълфорд в графство Салъп се бе сдобило с отроче от мъжки пол. Това отроче (кръстено Аш на един богат чичо, впоследствие изпързаял всички, завещавайки богатството си на благотворителни заведения), когато му дошло времето, постъпило в Оксфорд да се изучи за свещеник. Доколкото може да се установи от съществуващите летописи, прекараните там семестри с нищо не допринесли за появата на богоугодни знания у младежа, но в замяна на това той демонстрирал способността си да пробягва осемстотин метра за една минута, а четиристотин — за съответното рекордно време. Що се отнася до подвизите му в областта на дългия скок, те се превърнали в обект на всеобща възхита.

Аш си осигурил златен медал по лека атлетика и стоплил хиляди сърца, като спечелил две последователни години бяганията на четиристотин и осемстотин метра в състезанията с Кеймбридж. Но за жалост, притиснат от какви ли не ангажименти, все не успявал да се отдаде на науките и когато ударил часът на истината, се оказал напълно неподготвен за каквато и да било професия. Все пак успял криво-ляво да докопа степента бакалавър и понеже междувременно открил фундаменталната истина, че винаги можеш да излъжеш определен брой хора за определен период от време, получил редица назначения като частен учител. Поспестил парици от въпросната ужасяваща професия, дошъл в Лондон и си опитал късмета във вестникарството. След две години на ограничени успехи се свързал с издателската къща „Мамут“.

Издателство „Мамут“, контролиращо няколко важни вестника, седмични списания и какво ли не, не се гнуса от дребните монети на разсилните. Едно от най-печелившите му издания е серия джобни книжлета с криминални и приключенски истории. И точно тук Аш попаднал на мястото си. „Приключенията на детектива Гридли Куейл“, тъй популярни сред определени кръгове читателска публика, са негова рожбичка. До появата на Аш и господин Куейл „Британската героична библиотека“ била дело на много ръце и включвала премеждията на различни герои, ала в случая с Гридли Куейл собствениците усетили, че идеалът е постигнат и възложили на Аш самостоятелно да поддържа „Британската героична библиотека“ (чиито книжки излизат веднъж месечно). И той заживял с мизерната заплата, която получавал за умствените си напъни.

Те това бе причината в онази майска утрин Аш да се намира на улица Аръндел до площад Лестър.

Беше висок, добре сложен младеж със спортна фигура, ясни очи и волева брадичка. В момента, в който затвори входната врата, бе облечен с пуловер, лек вълнен панталон и спортни обувки с каучукови подметки. В едната му ръка имаше чифт гимнастически бухалки, а в другата — въженце за скачане.

След като вдиша и издиша утринния въздух по сериозния начин, в който посветеният наблюдател би разпознал научното дълбоко дишане, тъй модно в наши дни, той остави бухалките на земята, улови въженцето с две ръце и се зае да скача.

Като се вземе предвид фактът, че Лондон, подобно на всеки голям град, питае непреодолима неприязън към всякакъв вид физическа дейност, освен ако не се извършва с непосредствена практическа цел, спокойствието, с което младежът подскачаше на сред улицата, беше наистина забележително. Правилата, управляващи физкултурните занимания в Лондон, са ясни и недвусмислени. Човек може да тича, ако гони шапката си или автобуса, може да подскача, ако се стреми да избегне връхлитащо такси или е настъпил бананова кора. Но ако търчи, за да развива белите си дробове, или подскача, защото било полезно за черния му дроб, Лондон го наказва сурово с присмеха си, насочвайки подигравателно-укорителен показалец към ненормалника.

И все пак тази сутрин улица Аръндел понесе гледката с нехарактерно безучастие. На запад собственикът на хотел „Привитали“ се облегна на вратата на имота си с видимо незадръстен от мисловна дейност мозък. Точно на север притежателят на хотел „Матис“ подпираше кервансарая си и демонстрираше цялостно отсъствие на умствени процеси. По прозорците на горните етажи на двата хотела се мяркаше пъстра палитра от прислужници, ала нито един от тях дори за миг не се откъсна от работата си, за да подметне някое пиперливо издевателство. Дори ситните дечица, осеяли двора, не си направиха труда да изпопадат от смях, а вечно изтегнатата до перилата котка невъзмутимо продължи да се мие, без да му хвърли дори един смразяващ поглед.

Ето ви забележителен пример до какви висоти може да се издигне всеки млад човек само с помощта на търпение и постоянство.

Когато три месеца преди този ден Аш Марсън нае предната стая на втория етаж на № 7А, той на бърза ръка установи, че ще се наложи да преустанови утринната си гимнастика, станала му втора природа, за да не наруши неписания закон на Лондон. При все това той не се двоуми дълго, физическата култура бе негова религия. И реши да хвърли ръкавицата в лицето на Лондон.

Първия път, когато се появи на улица Аръндел по пуловер и спортен панталон, той не беше завъртял и един път бухалките над главата си, когато установи, че е център на вниманието от страна на:

- двама шофьори на такси (единият пиян);
- четирима сервитьори от хотел „Матис“;
- шестима сервитьори от хотел „Привитали“;
- шест камериерки от хотел „Матис“;
- пет камериерки от хотел „Привитали“;
- собственика на хотел „Матис“;
- собственика на хотел „Привитали“;
- един уличен метач;
- единайсет безделници, приличащи си като одинайсет капки вода;
- двайсет и седем броя дечурлига с неустановена полова принадлежност;
- една котка.

Всички, изброени дотук, се превиваха от смях, включително и котката. Пияният шофьор нарече Аш „кукуригу-петльо“, но той не

спря да върти бухалките.

Магията на постоянството е толкова голяма, че един месец по-късно публиката му се беше свела до двайсетте и седем малолетни зрители и то само защото никой не им предлагаше по-занимателен обект на наблюдение. Те продължаваха да му се смеят, но без звънливата увереност, която им вдъхва подкрепата на възрастните.

Сега, три месеца по-късно, съседите гледаха на Аш и утринната му гимнастика като на естествено природно явление, незаслужаващо внимание.

През въпросната сутрин Аш скачаше на въже по-енергично от всякога. Причината бе в желанието му чрез физическа умора да изтика от душата си демона на недоволството, чието присъствие го бе заглождило, откак стана от леглото. Защото Пролетта е време, когато ни наляга копнежът за Нещо повече, а утрото преливаше от пролетна мекота. Беше един от онези прекрасни дни, когато въздухът ни изпълва с очакване, подсказващо, че животът просто не може да продължи да се влачи по старите, утъпкани и скучни коловози, че ще ни се случи нещо романтично и възхитително. В подобно утро можете да видите възпълни възрастни господа да въртят чадъри между пръстите си, а в свируканията на разсилните се долавят оптимистични трели, защото животът се открива велик и прекрасен дори пред тях.

Но югозападният вятър на Пролетта носи със себе си и угризенията на съвестта. Долавяме неясен полъх на безпокойство и съжбяляваме за пропиляната си младост.

Точно това преживяваше и Аш. Докато скачаше на въже, той се опитваше да се ритне отзад, задето не се беше трудил по-усърдно в Оксфорд, та да може сега да се отдава на нещо по-свястно от писането на щуротии за някакво бездушно издателство. Никога до този момент не бе изпитвал подобна увереност, че му е дошло до гуша от тинята, в която се въргаляше. Мисълта, че след закуска ще трябва да седне и да изсмуче от пръстите си поредното приключение на Гридли Куейл, го замайваше като удар с тъп предмет. В такова утро самата мисъл за Гридли Куейл му вдъхваше погнуса, защото Майката Природа тръбеше с пълен глас, че настъпва Лятото и зад ъгъла се мътят Велики дела.

Така че скачането на въже не внесе в душата му лелеяния покой. Затова го захвърли й грабна бухалките.

Те обаче също не му донесоха удовлетворение. Тогава се сети, че отдавна не е правил Ларсеновите упражнения. Може би те щяха да се окажат целебният лек.

Преди време лейтенант Ларсен от датската армия беше разработил след щателни проучвания на човешката анатомия група гимнастически упражнения. Дори в този момент, докато пиша тези думи, възторжени негови почитатели от цял свят сто на сто се мъчат да се вържат на фльонга, следвайки указанията на пунктираните линии по илюстрациите на забележителната му книга. От Пийбълс в южна Шотландия до залива Бафин в североизточна Канада хиляди млади ръце и нозе ежедневно се размахват от точка А към точка Б и омекнали мускули придобиват консистенцията на кален каучук. Ларсеновите упражнения са последен писък на модата в областта на физическата подготовка. Раздвижват всяко сухожилие в тялото. Предизвикват свирепо кръвообращение. Дават възможност, ако проявите постоянство, да повалите с един удар всеки бик, изпречил се на пътя ви. Макар че какви ще ги дири в Лондон всеки, изпречил се на пътя ви бик, акълът ми не го побира.

Бедата обаче е там, че изпълнението на тези възхитителни упражнения не прелива от достолепие. Всъщност, ако внезапно и без предупреждение видите някой да ги изпълнява, физкултурникът ще ви се стори подчертано забавен. Единствената причина, поради която английският крал Хенри не се е усмихнал нито веднъж, след като синът му потънал с Белия кораб, е, че по онова време лейтенант Ларсон още не е бил измъдрил достойните си за шумна радост упражнения.

Благодарение на факта, че през последните три месеца Аш бе успял да принуди местното население да съзерцава всичко, което върши, със смесица от снизхождение и разбиране, той така нахално и самодоволно бе навирил нос, че когато рязко взе да се кълчи с амбициозното намерение да придобие тирбушонна форма, в съгласие с указанията в книгата на лейтенанта за изпълнение на Упражнение 1, на него и през ум не му мина що за гледка представлява. А и поведението на околните оправдаваше самочувствието му. Собственикът на хотел „Матис“ го изгледа, без да трепне. Съдържателят на хотел „Привитали“ недвусмислено бе изпаднал в коматозно състояние. Прислужниците продължаваха да се трудят с увесени ченета.

Невръстното постоянно присъствие на двора бе сляпо, глухо и нямо. Котката си чеше гърба в перилата по липса на нещо позанимателно.

Но в мига, в който Аш се развинти и възстанови човешкия си облик, откъм гърба му в тихия утринен въздух се разнесе мелодичен смях, който го прободеше като нажежен шиш.

Преди три месеца Аш щеше да приеме това веселие като неизбежно и нямаше да допусне да го смути. Но продължителният имунитет явно бе разклатил желязното му самообладание. Той подскочи и се обърна.

На прозореца на първия етаж на № 7А се бе облакътило момиче. Блясъкът на пролетното слънце играеше в златистите коси и осветяваше ясни сини очи, приковани върху спортната му особа и святкащи от неудържим кикот, който не секна дори след като той се обърна.

Около две секунди двамата се гледаха в очите. След това момичето се обърна и изчезна в стаята.

Аш беше сразен. Преди три месеца един милион момичета можеха да се надсмиват над утринната му гимнастика, без да го разколебаят. Днес една-единствена безбожна присмехулница успя да го смаже. Депресията, която упражненията бяха започнали да разсейват, отново го налегна. Изгуби куража да продължи. Тъжно си събра такъмите и се върна в стаята, където дори студената баня не съумя да го освежи.

Закуските (включени в наема и приготвяни от хазяйката госпожа Бел) не биха могли да се нарекат незабравими пиршества. Когато Аш с неимоверни усилия успя да се справи с безформеното пържено яйце, цикорията, безсрамно наречена кафе, и прегорелия бекон, Отчаянието вече здраво го беше сграбчило в ноктите си. А когато събра сили да отиде до бюрото и да започне мъките си по съсредоточаването върху най-новото приключение на детектива Гридли Куейл, душата му гръмко застана.

Мелодичният смях още звучеше в ушите му и той страстно пожела мисълта за Гридли Куейл никога да не бе прекосявала съзнанието му, нисшите слоеве на британската читателска публика да не го бяха провъзгласявали за свой герой, а лично той, Аш, да е отдавна мъртъв и дълбоко погребан.

Неосветеното му от Бога съжителство с Гридли Куейл продължаваше вече две години и от месец на месец Гридли все по-малко заприличваше на човек. Беше страхотно нафукан и влудяващо сляп спрямо факта, че успява да детективства единствено благодарение на изключителния си късмет. Да си зависим от Гридли Куейл за насъщния бе равнозначно на прикованост с верига към безобразно и смрадливо чудовище.

Тази сутрин, докато седеше и гризеше писалката, ненавистта на Аш към Гридли достигна невиждани висоти. Практиката му при писането беше най-напред да измисли хубаво сочно заглавие, а след това да му пришие приключението.

През нощта, в пристъп на вдъхновение, беше надраскал на един плик думите:

ПРИКЛЮЧЕНИЕТО СЪС СМЪРТОНОСНИЯ ЖЕЗЪЛ

Сега седеше и го гледаше с мрачното отвращение на вегетарианец, открил гъсеница в салатата си.

През нощта заглавието бе изглеждало тъй обещаващо, тъй изпълнено със свежи перспективи. Още се правеше на интересно, но сега, когато моментът да напише историята бе настъпил, недостатъците му ставаха очебийни.

Какъв беше този Смъртоносен жезъл? Звучеше добре, но погледнато като гол факт, какво, по дяволите, можеше да значи? Човек не може да пише за смъртоносен жезъл, без да знае какво представлява и как се действа с него. Но от друга страна, ако си измислил такова разкошно заглавие, не можеш с лека ръка да го запокитиш в кошчето.

Аш рошеше косата си и ръфаше писалката.

На вратата се почука.

Той се извъртя на стола. Това вече преля чашата. Не веднъж и дважд бе внушавал на госпожа Бел, че под никакъв предлог не бива да бъде обезпокояван сутрин. Творческият му процес просто не можеше да бъде сритван на неподходящи места по този брутален начин.

Направи бърза умствена инвентаризация на по-сочните встъпителни изрази.

— Влезте! — изрева и се приготви за сражение.

В стаята нахълта момичето със сините очи — онова от първия етаж, което се беше радвало кръшно на Ларсеновите му упражнения.

II

Обстоятелства от разнородно естество могат да бъдат обвинени за незадоволителния начин, по който Аш се представи в първите минути на тази неочаквана среща. На първо място, очакваше да види хазяйката си, чийто ръст възлизаше на метър и трийсет и пет, поради което внезапната поява на лице с височина метър и шейсет и осем рязко разфокусира пространството около него. На второ място, в очакване на госпожа Бел Аш бе сгърчил лице в смразяваща гримаса и се оказа доста трудно мигновено да я смени с приветлива усмивка. И най-сетне човек, преседял половин час над лист с думите:

ПРИКЛЮЧЕНИЕТО СЪС СМЪРТОНОСНИЯ ЖЕЗЪЛ

и изживял интелектуални мъки над евентуалния дълбоко законспириран смисъл на въпросното словосъчетание, не може да бъде напълно с всичкия си.

Видимият резултат от гореизброеното беше, че в продължение на половин минута Аш се държа крайно недостолепно. Блещеше се и пелтечеше. Ако в стаята присъстваше психиатър, щеше да му постави диагноза, без да го подлага на излишен преглед. Мина доста време, докато се сети да стане от стола. А когато го направи, комбинацията от подскок и извъртане, която изпълни, бе достойна за включване В книгата на лейтенант Ларсен.

Момичето също не се отличаваше със особено самообладание. Ако Аш беше поне малко във форма, щеше да забележи пламналите страни, подсказващи, че и тя изживява трудни мигове. Но жените винаги са въоръжени с повече душевно равновесие, тъй че тя проговори първа.

— Опасявам се, че ви преча.

— Ннне, ннне — заекна Аш. — О, не, В никакъв случай, В никакъв случай, не, не, не...

Вероятно щеше да продължи в този дух, ако момичето не го бе прекъснало.

— Дойдох да се извиня — рече — за недопустимата грубост, която проявих, като ви се надсмях преди малко. Беше крайно непочтено и аз самата не знам защо го направих. Съжалявам.

Науката с всичките си триумфални достижения все още не е открила правилния отговор, който трябва да даде млад мъж, изпаднал в тежкото положение да му се извинява хубаво момиче. Ако не отговори въобще, ще бъде взет за злопамятен темерут. Ако пък каже нещо, сто на сто ще е глупост. Докато се колебаеше коя злина да предпочете, погледът на Аш случайно попадна върху листа, над който бе мъдрувал толкова време.

— Какво значи „смъртоносен жезъл“? — попита той.

— Моля?

— „Смъртоносен жезъл“.

— Не разбирам.

Нелепият ход на разговора се оказа прекален за Аш и той избухна в смях. Секунда по-късно и момичето последва примера му. Смущението им моментално се изпари.

— Май ме имате за откачен? — попита Аш.

— Разбира се — отвърна момичето.

— Точно натам се бях запътил, ако не бяхте влезли в стаята.

— Защо?

— Опитвам се да напиша детективска история.

— Аз пък тъкмо се питах дали не сте писател.

— И *вие* ли пишете?

— Да. Чели ли сте „Сплетни за всеки дом“?

— Никога.

— Браво. Това е отвратително жълто вестниче, пълно с пунктирани кройки и съвети за нещастно влюбени. Всяка седмица пиша по една колонка под различни имена. Във Всеки материал се говори за някой херцог или граф. Повдига ми се от тях.

— Съчувствам ви — твърдо отсече Аш, — но се отклоняваме от темата. Какво значи „смъртоносен жезъл“?

— Смъртоносен жезъл?

— Смъртоносен жезъл.

Момичето замислено се намръщи.

— Както всекиму е известно, това е свещен жезъл от абанос, откраднат от индуски храм, който трябва да носи неизбежна смърт на всеки свой притежател. Героят се сдобива с него по една случайност, а жреците го издирват и започват да му изпращат заплашителни писма. Какво друго би могло да бъде?

Аш не съумя да обуздае възторга си.

— Това е гениално!

— Ами...

— Абсолютно гениално. Всичко ми се изясни. Героят се обажда на Гридли Куейл и това надуто магаре решава загадката благодарение на редица гнусни съвпадения. И с това приключва работата ми за месеца.

Тя го загледа с интерес.

— Да не би вие да сте авторът на „Гридли Куейл“?

— Само не ми казвайте, че го четете.

— Опазил ме Бог. Но приключенията му се публикуват от същата компания, която издава „Сплетни за всеки дом“ и понякога, докато чакам да ме приеме редакторката, не мога да не забележа кориците на някои от тях.

Аш се почувства като човек, срещнал на пустинен остров приятел от детинство.

— „Мамут“ публикува и ваши неща? Значи сме съратници по неволя, крепостни на един и същ феодал. Трябва да станем приятели. Ще станем ли приятели?

— Ще бъда очарована.

— Искате ли да си стиснем ръцете, да седнем и да побеседваме за съдбите си?

— Но аз ви отклоних от работата.

— Акт на милосърдие.

Тя седна. Сядането е просто действие, но като всичко останало и то разкрива характера на човека. Начинът, по който момичето го извърши, напълно удовлетвори Аш. Нито седна на ръба на стола като човек, готов да побегне на секундата, нито се разположи в креслото като гост, възнамеряващ да остане до идната неделя. Държеше се в необичайната ситуация с непреднамерена самоувереност, която

неудържимо го очарова. Етикетът на улица Аръндел не е строг, но въпреки това момиче, заемащо предна стая на първия етаж, би било извинено, ако прояви учудване или колебание при покана за сърдечен разговор от страна на млад мъж от втория етаж, когото познава от пет минути. Но между безпаричните обитатели на големите градове неизбежно възниква усещането за принадлежност към една и съща масонска ложа.

— Да се запознаем ли? — започна Аш. — Или госпожа Бел вече ви е казала името ми? Отскоро сте тук, нали?

— Наех стаята онзи ден. Но щом сте авторът на Гридли Куейл, името ви трябва да е Феликс Клоувли, нали?

— Велики Боже, не! Как ви мина през ума, че човек може да се казва Феликс Клоувли? Не, това е мантията, под която крия позора си. Истинското ми име е Марсън. Аш Марсън. А вашето?

— Валънтайн. Джоун Валънтайн.

— Вие ли ще започнете с историята на живота си или аз?

— Не съм сигурна, че животът ми изобщо има някаква история.

— Хайде, хайде!

— Честна дума.

— Помислете още веднъж. Все пак разполагаме с някакво начало. Нали сте родена?

— Да.

— Къде?

— В Лондон.

— Ето че нещата потръгнаха. Аз пък съм роден в Мъч Мидълфорд.

— Не съм го чувала.

— Странно! А аз така добре познавам вашето родно място. Е, още не съм направил Мъч Мидълфорд прочут. Всъщност се съмнявам, че някога ще успея. Започвам да проумявам, че съм един обикновен неудачник.

— На колко сте години?

— На двацет и шест.

— Наричате се неудачник на двацет и шест години? Срамота!

— А как бихте нарекли двацет и шест годишен мъж, чието единствено средство за препитание е Гридли Куейл? Строител на империята?

— Откъде знаете, че това е единственото средство? Защо не опитате нещо друго?

— Например?

— Откъде да знам? Какво да е. За Бога, господин Марсън, намирате се в най-големия град в света, където възможностите за приключения крещат от всеки ъгъл...

— Явно съм глух. Единствените крясъци, които чувам от всеки ъгъл, идват откъм госпожа Бел по повод седмичния наем.

— Четете вестници. Четете обяви. Сигурна съм, че рано или късно ще намерите нещо. Не унивайте. Бъдете авантюрист. Грабнете следващия шанс, какъвто и да е той.

Аш кимна.

— Продължавайте. Не спирайте. Вие ме стимулирате.

— Но защо е нужно да ви стимулира едно момиче?

Лондон е достатъчно голям и без моята помощ. Винаги можете да откриете нещо ново. Слушайте, господин Марсън, преди пет години бях принудена да започна сама да се грижа за себе си. По какъв да е начин. Оттогава съм работила като продавачка в магазин, машинописка, била съм на сцената, заемала съм поста гувернантка, камериерка...

— Какво? Камериерка?

— Защо не? Уверявам ви, че натрупах ценен опит, а и винаги бих предпочела работата на камериерката пред гувернантстването.

— Мисля, че ви разбирам. Навремето бях частен учител. Предполагам, че гувернантката е женският му аналог. Често съм се питал какво би казал генерал Шърман^[1] за частното обучение, щом се е изразявал така необуздано сприхаво за една най-обикновена война. Забавно ли беше камериерстването?

— Извънредно забавно, а освен това ми даде възможност да изуча аристокрацията в леговището ѝ, което ме направи неоспорим авторитет по херцозите и графовете в „Сплетни за всеки дом“.

Аш пое дълбоко въздух — не научното дълбоко дишане, а дъх на възхищение.

— Знаменита сте!

— Знаменита?

— Искам да кажа, че имате такъв висок дух!

— Е, старая се. На два̀сет и три години още не съм постигнала нищо значимо, но положително не се поддавам на отчаянието и не се смятам за неудачница.

Аш направи кисела гримаса.

— Добре — рече той. — Разбрах!

— Така трябва. Надявам се, че не съм ви отегчила с автобиографията си, господин Марсън. Не искам да твърдя, че съм бляскав пример за подражание, но наистина обичам действието и мразя инертността.

— Вие сте направо чудесна — повтори Аш. — Истински жив кореспондентски курс по работоспособност като онези, които се срещат по последните страници на списанията, започват с думите: „Млади човече, пчелите ли достатъчно?“ и са украсени с картинка на останал без душа чиновник, загледан с копнеж в стола на шефа си. Можете да вдъхнете живот и на споминала се медуза.

— Ако наистина съм ви стимулирала...

— Мисля — произнесе замислено Аш, — че това беше поредната обида. Е, заслужавам я. Да, стимулирахте ме. Чувствам се нов човек. Странното е, че се появихте като капак на всичко останало. Не помня откога не бях се чувствал толкова неспокоен и неудовлетворен като тази сутрин.

— От пролетта е.

— Нищо чудно. Прииска ми се да извърша нещо велико и авантюристично.

— Ами извършете го. Виждам на масата ви „Морнинг Поуст“. Прочетохте ли го?

— Хвърлих му един поглед.

— Но не сте чели обявите, нали? Прочетете ги. Там може би се крие възможността, която търсите.

— Ще го направя, но впечатлението ми от обявите е, че са монополизирани от филантропи, горящи от желание да ви услужат с всякаква сума между десет и сто лири само срещу подпис. Все пак ще ги прегледам.

Джоун се изправи и му протегна ръка.

— Довиждане, господин Марсън. Трябва да измъдрите детективската си история, а аз да си поблъскам главата над случка с херцог. — Тя се усмихна. — Изминахме доста път от началото на

запознанството си, но все пак смятам, че трябва да се върна към него, преди да ви оставя. Съжалявам, че ви се присмях тази сутрин.

Аш трескаво стисна ръката ѝ.

— А аз — не. Идвайте да се прививате от смях всеки път, когато пожелаете. Обичам да ми се смеят. Когато започнах да правя упражненията, наоколо се събираше половин Лондон и се въргалише от кикот по паважа. Но вече не представлявам интерес и се чувствам самотен. Ларсеновите упражнения са двайсет и девет, а вие видяхте едва част от първото. Направихте толкова много за мен, че ще бъда горд, ако ви помогна да започвате деня си с колики. Упражнение номер шест е крайно смешно, без да е вулгарно. Утре сутринта ще започна с него. Мога да ви препоръчам и Упражнение единайсет. Не го пропускайте.

— Много добре. Е, засега довиждане.

— Довиждане.

И тя си отиде, а Аш, трептящ от нови вълнения, се взираше в затворилата се зад гърба ѝ врата. Чувстваше се като събуден от сън с помощта на мощен електрошок.

Прекрасно момиче... Смайващо момиче...

Близо до листа, на който бе надраскал вече изпълненото със смисъл заглавие на новото приключение на Гридли Куейл, лежеше „Морнинг Поуст“, чиито обяви бе обещал да проучи. Най-малкото, което можеше да стори, беше да започне веднага.

Но скоро духът му започна да унива. Все същата история. Господин Брайън Макнийл, въпреки че не искаше да има работа с малолетни, бе готов и дори нетърпелив да се раздели с огромното си състояние в полза на всяко лице над двайсет и една годишна възраст, което срещаше материални затруднения. Добрият човек не искаше никакви препоръки. Нито пък съперниците му по щедрост — господата Ангъс Брус, Дънкан Макфарлейн, Уолъс Макинтош и Доналд Макнаб. И те демонстрираха любопитно нежелание да влизат в делови отношения с малолетни, но всеки човек в по-зряла възраст можеше просто да се отбие в кантората им и да си вземе парите, които му трябват.

Под тях бе поместен сърцераздирателен призив на Млад Мъж (Християнин), който спешно търсеше хиляда лири с цел завършване на образованието си с околотско пътешествие.

Аш уморено захвърли вестника. Знаеше си, че няма смисъл. Романтиката бе мъртва, а Неочакваното вече не се случваше.

Взе писалката и започна да пише „Приключението със смъртоносния жезъл“.

[1] Генерал Уилям Шърман (1820–1891) допринесъл решително за победата на Севера над Юга по време на Гражданската война в САЩ (1861–1864 г.) — Б.пр. ↑

ВТОРА ГЛАВА

I

В спалнята на четвъртия етаж на хотел „Гуелф“, разположен на булевард Пикадили, Достопочтеният^[1] Фредерик Трипуд седеше в леглото, свил колене до брадичката си, и гневно се взираше в новия ден. Нямахше кой знае колко ум в главата, но цялото налично количество бе обсебено от неизразимо страдание.

Току-що се беше сетил.

Така става в този живот. Събуждаш се свеж като краставичка, поглеждаш през прозореца, зърваш слънчицето, благодариш на Небесата за хубавия ден, започваш да планираш жизнерадостен обяд с верни и сговорни другари, с които снощи си се запознал в Националния спортен клуб, и изведнъж се сецаш.

— По дяволите! — изсумтя Достопочтеният Фреди. И след минутна пауза: — А колко бях щастлив!

Постоя известно време така, потънал в нерадостни мисли. След това взе телефона от нощната масичка и поиска да го свържат с един номер.

— Ало?

— Да? — отговори плътен глас от другия край на жицата.

— Тъъ, таквоз, Дики, ти ли си?

— Кой се Обажда?

— Фреди Трипуд. Слушай, Дики, старче, трябва да те видя по дяволски важен въпрос. В къщи ли ще си бъдеш по обяд?

— Разбира се. Какво се е случило?

— Не е за телефона, но е адски неприятно.

— Чудесно. Между другото, Фреди, поздравления за годежа.

— Благодаря, старче. Много ти благодаря и прочее, но няма да забравиш в дванайсет да си там, нали? Довиждане.

Остави бързо слушалката и още по-бързо скочи от леглото, защото някой натискаше дръжката на вратата. Когато тя се отвори, той доста удачно имитираше енергичен млад мъж, изцяло зает с утринния си тоалет.

В стаята влезе възрастен плешив мъж със слабо лице и благ, завеян поглед, който се закова върху Достопочтения Фреди с неприкрита погнуса.

— Чак сега ли ставаш, Фредерик?

— Здравсти, родителю. Добрутро. След две секунди съм готов.

— Трябваше още преди два часа да си облечен и излязъл. Денят е прекрасен.

— Минутка, родителю. Само да се топна във ваната и да метна една-две дрешки.

И изчезна в съседната баня, а баща му се смъкна в един стол, опря връхчетата на пръстите си в пирамида и остана в тази поза, излъчваща неодобрение и потисната тревога.

Подобно на много бащи от неговия ранг, граф Емсуърт изживяваше кански мъки, породени от проблема, който (с изключение на случая с Лойд Джордж^[2]) е фактически единствената лъжичка катран в кацата с мед на британската аристокрация и който се нарича Какво По Дяволите Да Правя С По-Малкия Си Син^[3]. Безсмислени са всички опити да се захароса фактът, че По-Малкият Син е меко казано нежелан. Можете часове наред да спорите с кой да е британски благородник, можете до безкрайност да изтъквате облагодетелстваното му положение в сравнение с таткото-моруна, която във всеки момент може да бъде призвана да се нагърби с издръжката на един-два милиона млади морунки, можете да му напомните също така, че всяко допълнително дете в семейството би спечелило овациите на бившия президент Рузвелт^[4], но не се надявайте да живне. Той не ще По-Малкия Си Син и туй то.

Освен че беше по-малък син и като такъв по рождение трън в очите на семейството, Достопочтеният Фреди рядко успешно съумяваше допълнително да вдигне кръвното на баща си по удивително разнообразни и изобретателни начини. Граф Емсуърт бе така устроен от иначе благосклонната към него Майка Природа, че никой и нищо на света не бе в състояние истински да всее смут в хрисимата му душевност, но Фреди с много пот на чело и вродена надареност бе успял нееднократно да го доближи до състоянието на тревожна напрегнатост. В изпълненията на Достопочтения имаше някакво постоянство, някакво усърдие, някаква упорита, да не я наречем магарешка настойчивост, които дълбаеха по тила на кроткия

граф като прословутата китайска капка вода. Отделни прояви на идиотизъм биха били безсилни да нарушат вродената му невъзмутимост, но от деня, в който се роди и най-вече от момента, в който постъпи в Итън, Фреди не спря да възпламенява под носа на баща си бомба подир бомба.

Изключиха го от Итън, задето се измъквал от училището посред нощ и бродел из улиците на Уиндзор под прикритието на изкуствен мустак. От Оксфорд го изритаха, защото изсипал от втория етаж пълна мастилница върху главата на заместник-декана на колежа. Прекара две години под грижите на скъп лондонски частен учител, за да се продъни на приемните изпити във Военната академия. За нула време успя да натрупа повече впечатляващи дългове и по-голяма тълпа съмнителни приятели, до един свързани по някакъв начин с конните надбягвания, от всеки друг свой непрокопсан връстник.

Подобни изяви лазят по нервите и на най-невъзмутимия родител, поради което лорд Емсуърт най-сетне тропна с крак. Това бе единственият случай в живота му, когато събра куража да действа решително и го стори с всичката си неизразходвана през годините енергия. Спря издръжката на сина си, затвори го в замък Бландингс и го държа там толкова непреклонно, че до предишната вечер, когато пристигнаха заедно със следобедния влак, на Фреди кракът му не беше стъпвал в Лондон от близо година.

Вероятно, напук на тайните тревоги, именно мисълта, че отново е в любимата метрополия, стана причина Достопочтеният да даде воля на колкото гръмогласна, толкова и фалшива певческа проява, като пляскаше доволно из ваната в такт с песента.

Баща му се намръщи още повече и се зае да барабани раздразнено с пръсти. След малко обаче челото му се проясни и на лицето му изгря доволна усмивка. И той се беше сетил.

А лорд Емсуърт се сети за следното. В края на миналата есен съседното на Бландингс имение бе наето от някой си господин Питърс — американец, притежаващ неизброими милиони, хронично киселинен стомах и красива дъщеря на име Алин. Двете семейства се запознаха, а Фреди и Алин бяха насърчени да се сближат. И само преди няколко дни бе обявен техният годеж, с което единствената брадавица, загрозяваща в очите на лорда този тъй прекрасен свят, бе успешно отстранена.

Пеенето откъм банята се издигна до непоносими висоти, но лорд Емсуърт го слушаше, без да му трепне ухото. Невероятно е каква разтуха може да внесе в душата на човека, пардон аристократа, самата мисъл, че най-сетне ще се отърве от по-малкия си син. В течение на почти цяла година заточеният в Бландингс Фреди с неизчерпаема изобретателност бе стъргал като с пила по нервите на татка си. Бландингс бе обширно имение, но не чак толкова необятно, че баща и син да не се засичат сегиз-тогиз и при всяка подобна засечка на лорд Емсуърт му кипваше келят при многострадалния вид на младежа. За лорда паркът и градините на Бландингс бяха земната изява на Рая небесен. А чезнещият в плен Фреди витаеше сред тях с вид тъй смазан и съсипан, че би разплакал от умиление всеки сибирски заточеник.

Да, лордът се радваше, че Фреди е сгоден за Алин Питърс. Той харесваше Алин. Харесваше и господин Питърс. Изпитваше такова нескончаемо облекчение, че с почуда откри в душата си и някакво почти топло чувство към Фреди, който в момента изникна от банята по розова хавлия, за да открие с изумление, че бащиният гняв се е стопил и Всичко му е наред на света, както почти се е изразил поетът Тенисън.

Въпреки това не се отдаде на обичайното си губене на ценно време, а трескаво се зае с обличането. Винаги се чувстваше като в небрано лозе в присъствието на баща си, та изгаряше от желание час по-скоро да се озове другаде. Скочи толкова чевръсто в панталоните, че единият му крак попадна в джоба им и той тупна на пода.

Докато се мъчеше да се разграничи от крачолите, си припомни нещо, което се бе изтрило от паметта му.

— Между другото, родителю, снощи срещнах мой стар приятел и го поканих да дойде тази седмица в Бландингс. Нали нямаш нищо против и тъй нататък?

За секунда доброто настроение на лорд Емсуърт помръкна. Имаше богат опит със старите приятели на Фреди.

— Кой е той? Не забравяй, че през седмицата в Бландингс ще бъдат господин Питърс, Алин и всичките ти роднини. Ако е някой от...

— Не, не, всичко е наред. Не е от старата тайфа. Казва се Емерсън. Много прилично момче. Полицай или нещо такова в Хонконг. Твърди, че добре познава Алин. Запознали се на парахода на път за насам.

— Не си спомням да имаш приятел на име Емерсън.

— Тъъ, всъщност снощи го видях за първи път. Но всичко е наред. Той е добро момче и тъй нататък в този смисъл.

Настроението на лорд Емсуърт бе прекалено лъчезарно, за да повдигне възраженията, които положително би предявил, ако се намираще в не толкова слънчево разположение на духа.

— Разбира се, нека дойде, щом желае.

— Благодаря, родителю.

Фреди довърши тоалета си.

— Ще правиш ли нещо определено тази сутрин, родителю? Аз смятам да мушна няколко залька и да се поразтъпча наоколо. Ти закуси ли?

— Още преди два часа. Надявам се, че докато се разхождаш, ще намериш време да се обадиш на господин Питърс и да посетиш Алин. Аз ще отида там Веднага след обяд. Господин Питърс държи да ми покаже колекцията си от... май употреби думата скарабеи.

— О, ще намина, естествено. Не се тревожи. Ако пък не успея, ще се обадя по телефона на старчето и ще си почешем езиците. Е, да бягам да се подкрепя, а?

Лорд Емсуърт имаше няколко забележки по повод гореизложения монолог. На първо място, не му хареса, че Фреди нарече един от търговските крале на Америка „старчето“. На второ, поведението на сина му никак не се връзваше с полагаемото се отношение на младеж към годеницата му. Липсваше топлота. Но, заразмишлява той, нищо чудно това да е поредната демонстрация на Съвременния Дух. Във всеки случай нямаше смисъл да си блъска главата над този въпрос. Фреди, след като забърса обувките си с копринена носна кърпа и я пъхна грижливо в ръкава си, излезе с баща си от стаята и двамата слязоха във фойето на хотела, където се разделиха — Фреди да мушне закуската си, а баща му да се поразтъпче из улиците, докато стане време за обяд. Лондон винаги беше изпитание за нервите на граф Емсуърт. Сърцето му принадлежеше на провинцията и столицата не криеше никаква привлекателна сила за него.

II

На един от етажите в една от сградите на една от улиците, стръмно спускащи се от Странд към брега на Темза, имаше врата с крещяща нужда от свежа боя, която носеше възможно най-скромния и неочебиен надпис в цял Лондон:

Р. ДЖОУНС

и нищо повече.

Разположена между врата, пицно нашарена с думите: „Компания за проучване на каучуковите плантации в Саравак и Нова Гвинея. Генерален директор Брадбъри-Еглстън“ и врата, принадлежаща на „Корпорация на рубинените мини в Бхангалу“, тя приличаше на дива теменужка, сгушена между орхидеи.

Р. ДЖОУНС

Надписът бе груб в своята простота. Ако го видите, ще се зачудите, стига изобщо да имате време да гледате и да се чудите на подобни неща — кой ли е този Джоунс и с какъв ли бизнес се занимава зад тази свенлива сдържаност.

В интерес на истината, подобни мисли бяха минали и през подозрителните мозъци на Скотланд Ярд, които от известно време проявяваха нездрав интерес към Р. Джоунс, но не установиха никакви занимания, различни от покупко-продажбите на антикварни стоки, малко залагания през сезона на надбягванията и отпускане на парични заеми. Нещо повече, Скотланд Ярд не можа да научи нищо за личността на самия господин Джоунс, поради което престана да се занимава него. Не че резултатите бяха удовлетворителни. По-точната дума би била смътни. Подозрението, че Р. Джоунс освен всичко останало препродава и крадени вещи, не спря да витае около личността му, но нямаше никакви доказателства.

Р. Джоунс лично се бе погрижил за това. Той се занимаваше с много дейности и бе един от най-заетите хора в Лондон, но полагаше огромни усилия да не оставя доказателства подире си.

Теоретически, ако можем да вярваме на събрата ми по перо Уилям Шекспир, който твърди, че слабите и с гладен вид мъже са

опасни, докато охранените, с топчести лица и радващи се на добър нощен сън — безобидни^[5], Р. Джоунс беше извън всяко подозрение. Определено можеше да се твърди, че е най-закръгленият мъж в централната част на Лондон. Приличаше на топка, която пъхти, когато се изкачва по стъпала, макар да се пазеше от подобен алпинизъм, и се раздрусваше като пача, ако някой нетактичен познат го потупаше по рамото, за да привлече вниманието му. Но това ставаше по-рядко дори от изкачването, защото Р. Джоунс се движеше в среди, които смятаха, че нищо не представлява по-грубо и тежко нарушение на добрия тон от неочакваното потупване по рамото. Цареше разбирането, че този жест трябва да се остави в ръцете на бюстителите на закона, които получават заплата за него.

Р. Джоунс беше около петдесетгодишен, с прошарена коса, мораво лице, приветлив с приятелите си и още по-приветлив със случайните си познати. Завистливи приближени бяха изчислили, че приветливостта му към случайните познати и особено към случайно познатите млади мъже от висшето общество с пълни кесии и празни глави му носи стотици лири годишен доход. Спокойната външност и приветлив маниер излъчваха нещо, което неудържимо привличаше определен тип младежи. За негово щастие точно този тип най-много си струваше да бъде привличан и от финансова гледна точка.

Фреди Трипуд бе омагьосан от чара му по време на краткия си, но бурен живот в Лондон. За първи път се срещнаха на надбягванията в Дерби и оттогава в очите на Фреди Р. Джоунс заемаше мястото на незаменим съветник, философ и приятел, място с нищо неразличаващо се от онова, което заемаше в очите на много младежи от същата порода.

Поради тази причина точно в дванайсетия час на тази пролетна утрин Достопочтеният почука с бастунчето си по стъклото и изрази задоволство и облекчение, когато вратата му отвори самият собственик.

— Виж ти! — весело възкликна Р. Джоунс. — Кого виждат очите ми? Бъдещият младоженец!

Р. Джоунс бе очарован не по-малко от граф Емсуърт, че Фреди скоро ще се задоми с толкова богато момиче. Внезапното затваряне на кранчето с издръжката на Фреди болезнено го беше цапнало през джоба. Естествено, имаше и други източници на доходи, но малко от

тях бяха толкова леснодостъпни и постоянни като Фреди в дните на неговия разцвет.

— Същински блуден син, завърнал се с подвита опашка в стадото след тежки времена! Старият родител тропна с крак и спря финансите, а? Срам и позор! Но предполагам, че нещата са се поразхлабили след годежа, а?

Фреди седна и тъжно задъвка дръжката на бастунчето си.

— Не чак толкова, че да се забележи с невъоръжено око, Дики. Нали знаеш как става, старче. Нещата са си същите. Успях да се измъкна от Бландингс за една нощ, защото родителят трябваше да дойде в Лондон, но ще се върнем с влака в три часа. Що се отнася до парите, не мога да изкопча и петарка. Истината е, че съм страшно закъсал и затова дойдох при теб.

Дори дебелите приветливи мъже имат своя момент на униение. Лицето на Р. Джоунс помръкна и от устата му се зарониха несвързани слова за трудни времена и загуби на борсата. Както бяха установили и в Скотланд Ярд, той даваше пари назаем, но не и на младежи в неблагоприятното положение на Фреди.

— Не, не, не искам да се бъркаш в кесията — побърза да го успокои Фреди. — Не съм дошъл за това. Всъщност днес сутринта успях да изкопча петстотин от най-добрите. Тази сума трябва да ти стигне.

— Зависи за какво — отвърна Р. Джоунс, който бе страстен поддръжник на становището, че парите никому не са стигнали. Приветливостта му обаче се върна като с вълшебна пръчица. В главата му забръмча мисълта, която тъй често го спохождаше — че светът е пълен с кретени. Искаше му се да зърне поне с едно око кукуто, отпуснало на Достопочтения Фреди Трипуд заем от петстотин лири.

Фреди бръкна в джоба си, извади табакера и измъкна от нея изрезка от вестник.

— Чете ли по вестниците за клетия Пърси? За делото, искам да кажа.

— Пърси?

— Лорд Стокхийт.

— А, делото срещу Стокхийт за неспазено обещание за женитба? Направих нещо повече. И през трите дни на процеса бях в съда. — Р. Джоунс нададе доволен кикот. — Приятелче ли ти е? Братовчед, а? Бих

искал да видиш каква гледка беше на свидетелската скамейка, подложен на кръстосан разпит от Джелико и Смит! Най-забавното нещо, което съм чувал! А писмата му до момичето! Практиката в съда е да ги четат на глас и всички...

— Спри, моля те! Дики, старче, недей! Знам всичко. Четох репортажите. Изкараха клетия стар Пърси пълен идиот.

— Е, Майката Природа вече се е погрижила за това, но и те ѝ помогнаха с каквото можаха. Братовчед ти сигурно се чувства като оскубан петел.

Вятърничавото лице на Достопочтения Фреди се сгърчи от болезнен спазъм. Разшава се в стола.

— Дики, старче, не говори така. Направо ми призлява.

— Защо? Толкова ли сте близки?

— Не, не. Става дума... Работата е там, че... Дики, самият аз съм затънал във вонящата кал, изплескала бедния Пърси.

— Какво? Съдят те за неспазено обещание за женитба?

— Не съвсем... още не. Виж сега, ще ти разправа всичко. Помниш ли, дете миналата година на Пикадили играха един водевил, „Момичето от Дъблин“? В балета участваше едно момиче.

— Участваха много момичета. Помня ги прекрасно.

— Не. Говоря за едно от момичетата... Джоун Валънтайн. Най-скапаното в цялата работа е, че никога не съм се срещал с нея очи в очи.

— Фреди, Вземи се в ръце. Какъв е проблемът?

— Не разбираш ли? Ходех всяка вечер да гледам водевила и се почувствах страхотно хлътнал по това момиче...

— Без да си се срещал с нея?

— Да. По онова време бях голямо магаре.

— Не, не! — великодушно вмъкна Р. Джоунс.

— Трябва да съм бил голямо магаре, иначе нямаше да бъда голямо магаре — мъдро му опонира Фреди. — Та както вече казах, започнах да ѝ пиша писма, в които изливах голямата си любов и... и...

— Съдържаха ли недвусмислено предложение за женитба?

— Ъ?

— Питам дали писмата са съдържали недвусмислено предложение за женитба.

— Не помня. Сигурно. Бях страшно вътре.

— Но защо не си се срещал с нея?

— Тя не искаше. Не кандиса дори да обядва с мен. Не отговаряше и на писмата ми... Просто ми отказваше по разсилния. И тогава...

Гласът му замря и Фреди напъха топката на бастунчето в устата си като замаян.

— И тогава какво? — извади го от трансa Р. Джоунс.

Младото Фредиво лице красиво поруменя. Очите му зашариха по стаята. След дълга пауза смутолеви една почти неразбираема дума.

— Стихове!

Р. Джоунс се разтърси, сякаш през тялото му пуснаха мощен ток. Очичките му весело засвяткаха.

— Посвещавал си й стихове!

— Цели километри, старче, цели километри! — простена Фреди.

Изричането на тези думи го хвърли в паника.

— Не виждаш ли в каква мръсотия съм се натикал? Онова момиче сигурно пази писмата. Не помня дали недвусмислено съм и предложил женитба, или не, но от всяко положение разполага с достатъчно материал да предприеме съответните стъпки, още повече след като накуснаха клетия Пърси да плаща купища пари и съдебните преследвания за неспазени обещания за женитба излязоха на мода. И сега, когато публикуваха съобщението за годежа ми, тя положително ще запретне ръкави. Вероятно отдавна чака сгодния случай. Не разбираш ли, че всички козове са у нея? Не можем да допуснем да се яви в съда. Онези стихове ще изтикат сватбата ми в безкрайността. Сигурно ще се наложи да емигрирам! Родителят ще ме утрепе. Тъй че виждаш в какво съм се нацедил, нали, Дики?

— И какво искаш от мен?

— Не разбираш ли? — учуди се Фреди. — Искam да изнамериш онова момиче и да вземеш писмата. Не мога да го сторя сам, погребан съм в дълбоката провинция. Освен това не бих се справил. Нужен е човек умен и убедителен.

— Благодаря за комплимента, Фреди, но в случая ще е нужно нещо по-солидно от умениято да убеждавам. Спомена ли преди малко за някакви петстотин лири или така ми се е чуло?

— Ето ги, старче, в банкноти. Донесох ги специално за целта. Ще се заемеш ли наистина? Смяташ ли, че пет стотака ще свършат

работа?

— Мога да опитам.

Фреди се изправи с почти ведро изражение. Някои хора съумяват да вдъхнат у част от събратята си доверие, а у друга част — не. Скотланд Ярд може би се чумереше на Р. Джоунс, но за Фреди той бе олицетворение на всичко полезно и надеждно на този свят. Развълнувано му разтръска ръката.

— Това е върховно, старче. Оставям всичко в твоите ръце. Пиши ми, когато стигнеш донякъде. Довиждане и хиляди благодарности.

Вратата се затвори. Р. Джоунс остана на мястото си, а пръстите му с наслада се заровиха в хрущящите банкноти. Гърдите му се затоплиха от усещането за пълно и ненарушимо доволство. Представа си нямаше дали мисията му ще успее, но в интерес на истината тази мисъл изобщо не го тревожеше. Знаеше само, че Небесата неочаквано са се разтворили и в скута му са тупнали петстотин лири.

[1] Достопочтеният или Достопочтената се поставя пред имената на децата на английските аристократи. — Б.пр. ↑

[2] Дейвид Лойд Джордж (1863–1945) — виден британски политик, заемал поста министър-председател в периода 1916–1922 г. Получава графска титла през 1945 г. малко преди смъртта си и Удхаус намеква, че поради тази причина не е разполагал с време да се притесни за по-малкия си син. — Б.пр. ↑

[3] Първородният син на английския аристократ наследява по закон не само титлата, но и всички земни блага на рода, поради което родените след него синове, ако не си намерят подходящо поприще (традиционно в армията или в църквата), лягат на плещите на баща си, а по-късно на наследника на титлата. — Б.пр. ↑

[4] Теодор Рузвелт (1858–1919) — 26-и президент на САЩ, известен с енергичните си мерки за развитието на американската икономика. — Б.пр. ↑

[5] Приблизителен цитат от „Юлий Цезар“, II действие. — Б.пр.

↑

ΤΡΕΤΑ ΓΛΑΒΑ

I

Граф Емсуърт стоеше на прага на просторния ресторант в Клуба на заслужилия консерватор с унесена блага усмивка, отправена към близо двестата заслужили консерватори, които с енергично тракане на ножове и вилици се трудеха амбициозно да поддържат доволен дух в сито тяло. Имаше опасност да го вземат за модел, позиращ при ваенето на статуя на Любезността. Воднистосините му очи просвяткваха дружелюбно през предпазващите ги очила, слабохарактерните устни бяха извити в усмивката на човек, живеещ в мир със себе си и с околните, а слънчевите лъчи, самодоволно отразяващи се в плешивата глава, образуваха ореол над темето му.

Нямаше видими признаци някой да го е забелязал. Напоследък толкова рядко ощастливяваше Лондон с присъствието си, че в Клуба поголовно го бяха забравили, макар че от друга страна Заслужилият Консерватор, когато обядва, не губи време да отклонява погледа си извън чинията. За да ви обърнат внимание в ресторанта на Заслужилите консерватори между един и два и половина часа, е препоръчително да сте агнешки котлет, а не граф.

Имаше опасност милордът да прекара времето си в Лондон на прага на заслужило консервативния ресторант, тъй като му липсваше инициативността да преброди пътеката между масите и да си намери място за сядане, ако непресъхващата активност на главния сервитьор Адамс не го беше извадила от непреодолимото затруднение. Призванието на Адамс беше да пърха неуморно и да насочва, побутвайки, кандидат-обядващите към местата им.

Та думата ми е, че Адамс зърна лорд Емсуърт и се спусна към него с елегантния полет на лешояд.

— Маса, милорд? Насам, милорд.

Естествено, Адамс го помнеше. Адамс помнеше всичко и всички.

Лорд Емсуърт го последва сияещ и най-сетне пусна котва в дъното на залата. Адамс му подаде листа с менюто и се надвеси неумолимо над него като Провидение.

— Напоследък рядко се радваме на компанията на милорд в Клуба — словоохотливо започна той. Работата му беше да познава вкусовете и настроенията на петстотинте заслужили консерватори и да нагажда поведението си спрямо тях. На някои би подал менюто бързо, мълчаливо и делово като човек, разбиращ, че в живота има моменти, твърде сериозни за празни приказки. Други обаче обичаха да многословстват и на тях им плъзваше мотива с храната деликатно, за да не ги засегне.

Лорд Емсуърт разгледа менюто с кротко любопитство, остави го настрана и се впусна във философски размишления на любимата тема.

— Прав си, Адамс, напоследък рядко се отбивам в Лондон. Лондон не ме блазни. Провинцията... полянките... горите... птичките...

Нещо в другия край на залата привлече вниманието му и гласът му замря. Разглежда нещото известно време с незлоблив интерес, след което отново се обърна към сервитьора.

— Та за какво говорех, Адамс?

— За птичките, милорд.

— Птичките ли? Откъде се взеха тези птички? Какви ги плещиш?

— Обяснявахте какво ви привлича в провинциалния живот, милорд. Вметнахте птичките в разсъжденията си.

— О, да, да, да. О, да, да. Да, естествено. Ходиш ли в провинцията, Адамс?

— Ходя на море, милорд, по време на годишния си отпуск.

Интересното нещо в другия край на залата повторно упражни магнетизма си. Милорд се вторачи в него всеотдайно и изключи от всички останали житейски сфери. С мъка се отскубна от трансата си и изгледа с недоумение събеседника си.

— Какво каза, Адамс?

— Казах, че обикновено ходя на море, милорд.

— Тъй ли? Кога?

— По време на годишния си отпуск, милорд.

— По време на какво?

— На годишния си отпуск, милорд.

— Какво е станало с него?

Адамс никога не се усмихваше в работно време освен по професионални съображения, ако например преценеше, че някой от гостите се е опитал да пусне шега, но в дебрите на едрото му тяло бяха складирани неизмерими количества смях, споделян вечер с госпожа Адамс. На госпожа Адамс никога не ѝ омръзваше да слуша за кукувщината на заслужилите консерватори. Адамс щастливо си отбеляза наум, че днес особено му е провървяло. За вечеря очакваше на гости група отбрани приятели, а тъй като беше суетен, предпочиташе да се изявява пред по многобройна публика от госпожа Адамс. Ако бяхте свидетели на поведението му единствено на професионалния подиум, никога не бихте допуснали, че в своя си кръг Адамс се радваше на репутацията на утвърден хуморист, дължаща се на съвършените му имитации на клубни членове. Имаше всички основания да съжалява, че напоследък възможностите да черпи материал от завения лорд Емсуърт бяха твърде ограничени. Голям късмет извади, че милордът се появи точно днес.

— Адамс, кой е господинът до прозореца? Онзи в кафявия костюм.

— Това е господин Симъндс, милорд. Стана наш член миналата година.

— Никога не съм виждал подобно лапане. Ти виждал ли си някой да се тъпче с такива големи залци, Адамс?

Адамс се въздържа от споделяне на мнение, но вътрешно се затресе от артистичен трепет. Хранещият се господин Симъндс бе една от коронните му имитации, въпреки че госпожа Адамс беше склонна да възразява срещу честите им изпълнения с довода, че не са подходящи за пред деца. Привилегията да наблюдава как лорд Емсуърт критикува господин Симъндс му даваше материал за двустранна студия върху характеристиките, което положително щеше да се превърне в гвоздеа на вечерта.

— Този човек — продължи лорд Емсуърт — копае гроба си със зъби. Със зъби, Адамс. Ти големи залци ли лапаш, Адамс?

— Не, милорд.

— Правилно. Много разумно, Адамс. Много разумно. Много раз... За какво говорех, Адамс?

— За това, че не лапам големи залци, милорд.

— Браво. Никога не лапай големи залци, Адамс. Никога не нагъвай, Адамс. Имаш ли деца, Адамс?

— Две, милорд.

— Надявам се, че ще ги научиш да не се тъпчат. Това си казва думата по-късно в живота. На младини американците нагъват като невидели и си съсипват храносмилането. Моят американски приятел господин Питърс има големи неприятности с храносмилането.

Адамс понижи тон до поверително жужене.

— Ако милорд ме извини за фамилиарността... прочетох във вестниците...

— Писаха ли вече за храносмилането, на господин Питърс?

— За госпожица Питърс, милорд, и за Достопочтения Фредерик. Ще ми разрешите ли да поднеса поздравленията си?

— Ъ? А, да, годещът. Да, да, да. Да, естествено. Да, задоволително от всяка гледна точка. Крайно време беше да си седне на... такова... да му дойде умът в главата. Поставих въпроса ребром. Спрях му издръжката и го затворих вкъщи. Това го накара да се позамисли, магарето му с магаре мързеливо. Аз...

Лорд Емсуърт имаше своите моменти на просветление и един от тях непредвидено го споходи в момента. Осъзна, че не говори на себе си, както си беше въобразил, а поверява съкровени семейни тайни на главния сервитьор на клубния ресторант. Прехапа език и с леко снижена доза любезност се втрени в менюто, за да си поръча бистър бульон. За секунда изпита негодувание спрямо Адамс, задето го бе подвел да се размногословства, но в следващия миг цялото му внимание бе запленило от чудната гледка, която представляваше господин Симъндс, унищожаващ парче сирене, та Адамс беше забравен.

Бистрият бульон набързо възкреси любезността на Негово благородие и когато Адамс в траекторията на полетите си отново се озова до масата му, графът пак беше готов за лек разговор.

— Значи си прочел новината за годеща, Адамс?

— Да, милорд, в „Дейли Мейл“. Имаше доста дълъг репортаж на тази тема. А в „Мирър“ бяха публикувани снимките на Достопочтения Фредерик и на младата дама. Госпожа Адамс си ги изряза и ги залепи в албума, защото знае, че милорд членува при нас. Ако ми позволи милорд, младата дама е извънредно красива.

— Дяволски привлекателна, Адамс, и още по-дяволски богата. Господин Питърс е милионер.

— И аз така прочетох във вестника, милорд.

— Проклятие, в Америка май всички са милионери. Бих искал да разбера как го правят. Надявам се господин Питърс да е честен човек, само дето храносмилането му за нищо не става. На младини е лапал, без да дъвче. Надявам се, че не лапаш храната, без да я дъвчеш, Адамс.

— Не, милорд. Много внимавам.

— Покойният господин Гладстоун дъвчеше всяка хапка по трийсет и три пъти, преди да я глътне. Дяволски добра рецепта, стига да не бързаш. Какво сирене ще ми препоръчаш, Адамс?

— Господата много хвалят горгонзолата.

— Добре, донеси ми от нея. Знаеш ли, Адамс, най-уважавам у американците тяхната енергия. Господин Питърс ми разказа, че когато бил единайсетгодишен, печелел по двацет долара седмично, като продавал джоджен на съдържателите на салуни, както наричат там кръчмарите. Само дето не мога да си спомня за какво им е бил този джоджен. Господин Питърс ми обясни и причината ми се стори напълно приемлива, но вече не я помня. Май беше за сос към агнешкото. Бях силно впечатлен, Адамс. Двацет долара са четири лири. Дори аз не съм печелил четири лири седмично на единайсетгодишна възраст. Всъщност май никога не съм печелил четири лири седмично. Много ме впечатли тая история, Адамс. Всеки човек трябва да има потенциала да печели... Кажете ми, Адамс, изядох ли сиренето?

— Не още, милорд. Тъкмо щях да изпратя сервитьора да ви го донесе.

— Няма значение. Кажете му вместо това да донесе сметката. Сетих се, че имам среща. Не бива да закъснявам.

— Да взема ли вилицата, милорд?

— Каква вилица?

— Милорд неволно пхна вилицата в джоба на самото си.

Лорд Емсуърт пребърка посочения джоб и с маниера на несръчен фокусник, чийто номер, напук на опасенията му, е успял, извади посребрена вилица. Изглежда я с изненада и учудено се взря в Адамс.

— Адамс, започвам да ставам много разсеян. Забелязвал ли си и преди някакви признаци на разсеяност от моя страна?

— О, не, милорд.

— Странна работа. Нямам никакъв спомен да съм я слагал в джоба си... Адамс, трябва ми такси.

И се огледа наоколо, като явно очакваше да види някое до камината.

— Портиерът ще свирне за такси, милорд.

— Не се и съмнявам, Адамс, не се и съмнявам. Всичко хубаво, Адамс.

— И на вас, милорд.

И граф Емсуърт добродушно се затътри към вратата, като остави Адамс с чувството, че денят му не е минал напразно. Гледаше гърба на бавно движещата се фигура почти с умиление.

— Пълно куку! — осведоми Адамс безсмъртната си душа.

Носещият се в таксито по облените със слънце улици граф Емсуърт благодушно се усмихваше на гъмжащите милиони лондончани. Беше толкова всеобхватно щастлив, колкото може да бъде само изкуфял старец с отлично здраве и големи доходи. Простосмъртните хорица се тревожат за стачки, войни, боркини за женски избирателни права, спадаща раждаемост, растящ материализъм и тям подобни. Тревогите се превръщаха в специалитета на двайсети век. Лорд Емсуърт обаче никога не се тревожеше. Майката Природа го бе обзавела с мозък, крайно благоприятно устроен за понасяне на житейските несгоди. Щом някоя неприятна мисъл проникнеше в главата му, тя се чувстваше толкова неуютно там, че бързаше мигновено да я напусне. Изключение правеха няколко фундаментални факта: че чековата книжка е в горното дясно чекмедже на писалището, че Достопочтеният Фреди Трипуд е кръгъл идиот, който се нуждае от непрекъснато озаптяване, и че когато има някакви съмнения по каквото и да било въпрос, трябва да се обърне към секретаря си Рупърт Бакстър. Извън тези основни неща не можеше да запомни нищо за период, по-дълъг от броени минути.

През шейсетте години в Итън му викаха Гламчо.

Животът му може и да беше лишен от възвишените чувства, издигащи Човека до божествените висоти, но безспорно беше безмерно щастлив. Не бе изпитал радостната тръпка на постигнатата

амбиция, но и не познаваше агонията на нараненото самолюбие поради неосъществена цел. Когато умреше, името му нямаше да остане вписано за вечни времена в летописите на Англия, но болката от този факт му бе спестена от нежеланието да фигурира във въпросните летописи. Беше постигнал почти пълното доволство, достъпно за човека в този век на тревоги и превратности. И ако искате да знаете, докато се търкаляше с таксито из Лондон, той си мислеше, че едно наистина очарователно момиче, при това не балеринка в някой вариететен театър в Уест Енд, а разполагащо с много пари и отлично възпитание, се беше съгласило в ненадеен пристъп на малоумие да се сгоди за Достопочтения Фреди и благодарение на този факт, животът му най-сетне се бе посипал от долу до горе с цветя и рози.

Таксито спря пред къща, развеселена от саксии с цветя по прозорците. Лорд Емсуърт плати на шофьора и застана на тротоара, вирнал глава към веселата къща, като се напъваше да си спомни защо, за Бога, бе накарал шофьора да го докара тук.

Няколко секунди нехарактерно напрегната мозъчна дейност го доведоха до верния отговор на загадката. Това бе градската къща на господин Питърс, а той се бе отзовал на поканата да разгледа колекцията от скарабеи на господина.

Точно така. Вече беше сигурен. Колекция от скарабеи.

А дали не беше от араби? Или арабии? Не, курабии!

Усмихна се. От скарабеи, разбира се. Никой не колекционира курабии. Докато натискаше звънеца, бегло се запита какво ли е това скарабеи. Но тъй като се интересуваше повърхностно от всички форми на колекционерство, той с удоволствие се бе възползвал от случая да разгледа тези предмети, каквито и да бяха те.

Май бяха тропически риби, съобрази накрая графът.

II

На този свят има хора, които не могат да почиват и са така устроени, че отдихът им представлява смяна на една дейност с друга.

Към тази, слава Богу, многобройна класа принадлежеше и господин Престън Питърс — бащата на Фредевата Алин. И на това качество или недостатък се дължеше почти маниакалната му привързаност към тези недотам привлекателни антики — египетските скарабеи.

Преди пет години нервна криза изпрати господин Питърс при нюйоркски специалист.

Специалистът бе натрупал забележително състояние от подобни заболявания и даваше неизменно един и същ съвет. Настоя господин Питърс да си намери хоби.

— Какво хоби? — раздражено попита господин Питърс. Храносмилането бе започнало отскоро да го мъчи и нравът му не се отличаваше с човеколюбие.

Самата дума хоби му се струваше празна и нелепа. Неговото хоби бе да избягва всякакви хобита и да се отдава страстно на бизнеса си. Което, изтъкна специалистът, било именно причината, поради която милионерът току-що беше подписал чек за сто долара, колкото струваше съветът. Това впечатли господин Питърс. Мразеше да подписва чекове и ако единственият начин да избегне тази дейност бе намирането на хоби, той щеше тукатси да си го намери.

— Какво да е хоби — поясни специалистът. — Стига да предизвиква у вас интерес, нямащ нищо общо с бизнеса ви.

Господин Питърс не можа да се сети какво би могло да го заинтересува извън бизнеса. Дори храната започна да губи за него неизменното си обаяние.

— Моето хоби например — отбеляза специалистът — е колекционирането на скарабеи. Защо не започнете и вие?

— Защото — отвърна господин Питърс — не бих разпознал скарабея дори ако ми го наврете под носа върху златен поднос с бродирана салфетка. Какво, по дяволите, е скарабей?

— Скарабеите — загря специалистът по темата — са египетски йероглифи.

— А какво значи — заинтересува се господин Питърс — египетски йероглиф?

Специалистът се заколеба дали не е препоръчително да посъветва господин Питърс да колекционира пощенски марки.

— Скарабей — обясни той — произлиза от латинската дума scarabeus и буквално означава бръмбар.

— Категорично отказвам да колекционирам бръмбари — отсече господин Питърс. — Ненавиждам ги. Присвива ме стомахът от тях.

— Скарабеите са египетски символи във формата на бръмбари — побърза да го утеши специалистът. — Най-простата форма на скарабея е пръстеновидната. Египтяните са ги използвали за печати. Употребявали са ги и като мъниста или украшения. На някои има надписи, отнасящи се до определени места, като например „Могъществото на Мемфис е вечно“.

Раздразнението на господин Питърс внезапно се преобразува в напрегнат интерес.

— Имате ли такъв?

— Какъв?

— Скарабей, възхваляващ Мемфис. Това е родният ми град.

— Струва ми се, че в случая става дума за друг Мемфис.

— Единственият Мемфис е в щата Тенеси — патриотично отсече господин Питърс.

Обстоятелството, че специалистът беше специалист по нерви и ги лекуваше, а не се лекуваше от тях, се дължеше на принципното му становище да не спори с платежоспособни пациенти.

— Не бихте ли желали да хвърлите един поглед на колекцията ми? В съседната стая е.

Ето как се отприщи верноподаничеството на господин Питърс към скарабеите. В началото ги колекционираше без особена обич, отчасти защото трябваше да избира между колекционерството и страданието, но най-вече благодарение на забележката, която специалистът направи, докато го изпращаше.

— Колко време ще ми отнеме създаването на подобна колекция? — попита той, след като разгледа най-безинтересната сбирка от предмети, които някога беше виждал, и вече се канеше да си тръгва.

Специалистът много се гордееше с колекцията си.

— Колко време? За колекция като моята? Много години, господин Питърс. Много, много години.

— Залагам сто долара, че ще я направя за шест месеца.

И от този момент нататък господин Питърс се хвърли в колекционирането на скарабей със същата бясна енергия, с която беше спечелил толкова много хубави долари и толкова много лошо храносмилане. Гонеше скарабеите като котката плъхове. Изкупуваше ги с килограми от всички краища на света, докато най-сетне една година по-късно разполагаше с колекция, която количествено можеше да се нарече рекордна.

Това отбеляза края на първия етап от скарабейния период от живота му, тъй да се каже. Колекционирането му беше станало навик, но още не се бе превърнало в страст. Хрумна му, че е дошло време да поокастри излишествата от колекцията. Извика експерт и му нареди да я прегледа и да оплеви това, което наричаше „мъртъв товар“. Експертът извърши съвестно работата си. Когато приключи, колекцията беше сведена до десетина бройки.

— Другите — обясни той — нямат абсолютно никаква стойност. Ако възнамерявате да създадете колекция, стойностна в очите на археолозите, бих ви посъветвал да ги изхвърлите. Останалите десетина са добри.

— Как така „добри“? Защо част от тия боклуци са ценни, а други не са? Всички ми изглеждат еднакви.

И тогава експертът близо два часа обяснява на господин Питърс за Новото царство, Средното царство, Озирис, Амон, Мут, Бубастис, династиите, Хеопс, кралете на Хиксос, цилиндрите, длетата, Аменофис III, царица Тая, принцеса Гилухипа от Митани, езерото Зарух, Наукратис и Книгата на мъртвите. Направи го с наслада. Обичаше да чете лекции.

Когато свърши, господин Питърс му благодари и отиде в банята да разтрие слепоочието си с одеколон.

Този разговор превърна Престън Питърс от надменен купувач на случайни скарабей в скарабеен маниак. Няма значение какво колекционира човек. Надарила ли го е Природата с колекционерски мозък, той неизбежно става фанатик. Би станал същият ентузиаст на пеперуди или старинен порцелан, ако специалистът бе насочил

вниманието му към тях, но се случи така, че започна да събира скарабей и те с всяка година го обсебваха все по-цялостно. Постепенно ги заобича с любов, неотстъпваща на любовта към жените и позната единствено на колекционера. Стана експерт по тези странни реликви от една мъртва цивилизация. Известно време скарабеите и бизнесът му се състезаваха рамо до рамо. Но когато се оттегли от бизнеса, беше свободен да ги превърне в основна страст на живота си. Трепереше над всеки скарабей като скъперник над злато.

Колекционирането във формата, под която го практикуваше господин Питърс, не отстъпва на алкохолизма. Започва като развлечение и свършва като болест.

Когато прислужницата събщи за появата на лорд Емсуърт, той се наслаждаваше на колекцията си.

Между двамата мъже, толкова противоположни в почти всяко отношение, бе възникнала особен вид търпимост, която трудно можеше да се нарече с гордото име приятелство. Всеки гледаше на другия с несекващото изумление, което ни спохожда при среща с хора, чиито възгледи и начин на живот коренно противоречат на нашите. Властната сила и клокочещата енергия на американеца хипнотизираха лорд Емсуърт. По свой си заваян начин лорд Емсуърт се любуваше на властната сила и клокочещата енергия. Те го интригуваха. Радваше се, че са чужди на самия него, но нямаше нищо против тях точно както човек не желае да бъде синя крава, но не възразява да срещне такава. Що се отнасяше до господин Питърс, нищо дори смътно наподобяващо графа не бе пресичало дългия му и разнообразен живот. Беше обикалял градове и срещал хора всякакви, но лорд Емсуърт бе новост за него. Всъщност всеки от тях бе за другия една безплатна клоунада. И ако нещо можеше да циментира съюза им, това бе фактът, че и двамата бяха колекционери.

Разбира се, както във всичко останало, те се различаваха радикално и в това отношение. Вече пояснихме, че колекционирането на господин Питърс беше кръвнишко и напрегнато. Лорд Емсуъртовото се отличаваше с благото слабоумие, което красеше всяка област от живота му. В музея на замъка Бландингс можете да откриете всякакви ценни и пет пари неструващи антики. Нямаше централна тема за събирането им и музеят наподобяваше на любителски вехтошарски магазин. Редом с Гутенберговата библия, за която

запалени колекционери биха наддавали стръвно, можете да видите куршум от бойното поле на Ватерлоо — един от десетте хиляди, произведени от бирмингамска фирма за масовия турист. И двата експоната криеха еднаква привлекателност за притежателя си.

— Драги господин Питърс — изрече сияещият лорд Емсуърт, щом влезе в стаята. — Дано да съм точен. Обядвах в клуба си.

— Бих ви поканил на обяд — отвърна господин Питърс, — но знаете състоянието ми. Обещах на лекаря да направя честно усилие и да опитам от ядките и треволяците, които ми предписа. Успявам единствено когато съм само с Алин. Да седя на масата и да гледам как друг поглъща истинска храна, ще бъде прекалено тежко изпитание.

Лорд Емсуърт съчувствено промърмори нещо. Хорските хранителни смущения истински го трогваха. Самият той беше потомствен чревоугодник и затова можеше да си представи страданията на господин Питърс.

— Лоша работа — каза.

Господин Питърс насочи разговора в друга посока.

— А ето ги и моите скарабей — обяви той.

Лорд Емсуърт намести очилата си, а богатата усмивка отстъпи място на съсредоточена напрегнатост. Всеки филмов режисьор би го разпознал — графът „регистрираше“ интерес, за който още от първия момент му беше ясно, че ще трябва да прояви максималната си артистичност.

Можем колкото щем да хулим английската аристокрация, можем да се кичим с червени вратовръзки и да крещим по социалистически сборки, но не можем да отречем, че при определен род кризи синята кръв си казва думата. Повече от всеки друг чистокръвният английски благородник може да бъде отегчаван до степен, отвъд която дебне единствено смъртта, без да се издаде по някакъв начин. От невръстни години той свиква да вирее из английски провинциални имения, където въпреки безграничното си отвращение към конете всяка сутрин е принуден да придружава домакина в обиколката на конюшните и да се прави, че му харесва. Това спартанско възпитание си казва думата в зрелите години на живота.

Беше приятно да се види с каква решителна, макар и болнава вежливост лорд Емсуърт пое мъчителната роля на човек, който слуша маниак в дадена област да обсъжда любимата си тема. Умът му се

рееше другаде, но от самото начало на процедурата ловко взе да пуска в обръщение едно многозначително „А!“, което, издавано на равни промеждутъци и сменяща се модулация, явно бе всичко, което господин Питърс очакваше от него.

Господин Питърс, у когото живееше душата на артист, се зае със задачата си с по-голяма жар от обикновено. Беше едновременно изчерпателен и изтощителен. Потокът на словото му шуртеше бърз и пълноводен. Говореше за Новото царство, Средното царство, Озирис и Амон. Лееше красноречие за Мут, Бубастис, Хеопс, царете на Хиксос, длетата и Аминофис III, а от време на време ставаше почти лиричен, когато засягаше темите за царица Тая, принцеса Галухипа от Митани, езерото Зарух и Книгата на мъртвите.

Времето беше спряло...

— Погледнете това, лорд Емсуърт.

Подобно на човек, унесен в любовни мечти или бизнес-проекти, който се блъсва в стълб и се връща към света с усещането за остра болка, лорд Емсуърт подрипна, премигна и дойде в съзнание. Мислите му бяха много далече или по-точно на стотина километра от Лондон при великолепните оранжерии и сенчестите градински алеи на замъка Бландингс. Върна се в столицата, за да открие, че домакинът му със смесица от гордост и почителност протяга към него дребен, възмърляв и прегрозен предмет.

Пое го и го погледна. Очевидно това се очакваше от него. Дотук добре.

— А! — рече той.

Благословено възклицание. Повтори го, доволен, че се произнася тъй лесно.

— Хеопс от Четвърта династия — с пламенна многозначителност произнесе господин Питърс.

— А?

— Хеопс! От Четвърта династия!

Лорд Емсуърт започна да се чувства като подгонен елен. Не можеше да а-ка до безкрайност и все пак какво друго можеше да каже по адрес на тази гнусна вкаменена хлебарка?

— Боже мой! Хеопс?!

— От Четвърта династия!

— Не може да бъде! Четвърта?!

— Какво ще кажете, а?

В интерес на истината, лорд Емсуърт не хареса бръмбара и тъкмо се чудеше как да завоалира мнението си с дипломатични фрази, когато провидението, което неуморно бди над добрите хора, го спаси, като изпрати някой да почука на вратата.

В отговор на раздражения крясък на господин Питърс влезе прислужницата.

— Извинете, сър. Господин Трипуд желае да говори с вас по телефона.

Господин Питърс се обърна към госта си.

— Извинете ме за момент.

— Разбира се — възкликна радостно лорд Емсуърт. — Разбира се, разбира се, разбира се. На всяка цена.

Вратата се затвори зад господин Питърс и лорд Емсуърт остана сам.

Няколко секунди стоя на мястото, където бе изоставен от домакина — фигура, почти недаваща признаци на живот. Но господин Питърс не се върна скоро. Бумтенето на гласа му приглушено долиташе от отдалечена част на къщата. Лорд Емсуърт отиде до прозореца и погледна навън.

Слънцето продължаваше да залива тихата улица. На отсрещния тротоар имаше дървета. Лорд Емсуърт обичаше дърветата и се загледа одобрително в тях: След това иззад ъгъла се появи цветар, бутач пред себе си количка с цветя.

Цветя! Мислите на лорд Емсуърт се понесоха към Бландингс като гълъб, литнал към дома. Цветя! Беше ли дал на главния градинар достатъчно напътствия какво да нрави с хортензиите? И ако не, можеше ли да разчита на него да направи каквото трябва, като се отчетеше равнището на интелигентността му?

Лорд Емсуърт потъна в тревожни мисли за главния си градинар.

Усети в ръката си малък странен предмет и го подложи на моментно проучване. Не му говореше нищо.

Пусна го в джоба си и се върна към своите размишления.

III

Приблизително по времето, когато граф Емсуърт пътуваше с таксито за срещата си с господин Питърс, на ъглова маса в ресторант „Симпсън“ на улица Странд седнаха двама души: дребно хубаво момиче с добродушен вид на около дваайсет години и млад здравеняк с тънки мустачки, червеникавокафява коса с прическа а ла таралеж и израз, съчетаващ преданост и решимост. Момичето беше Алин Питърс, а младежът се казваше Джордж Емерсън, по думите на Фреди работещ като полицай или нещо подобно в Хонконг. Ние обаче ще бъдем по-точни и ще поясним, че Джордж беше вторият човек в полицията на тази забравена от географията точка. Беше се върнал в родината да прекара тук годишната си отпускат. Имаше волево лице с упорита и неотстъпчива брадичка.

В Лондон ресторанти дал Бог — в едни се чувстваш като в Париж, в други съжаляваш, че не си там. Има заведения на Пикадили, чудати душегубки в Сохо и странни фабрикухни на улица Оксфорд и Тотнъм Корт Роуд. Има ресторанти, специализирали се в птомаинови храни и други, предлагащи злокобни зарзаватени смески. Но ресторант „Симпсън“ е единствен по рода си.

Той е просто неповторим. В него британецът, ако пожелае, може да се натъпче до оглупяване с храна срещу скромната сума от половин долар. Богът на Угоеното изобилие го е взел под свое покровителство. Провинциални духовници, дошли в Лондон за годишния свещенически конгрес, го посещават и си позволяват плътен обяд, който им държи влага до следващия годишен конгрес. Бащи и чичовци със синове и племенници, провесени на врата им, бързат към „Симпсън“ с безмълвни благословии на уста, отправени към гениалния основател на заведението, защото само там младите лами могат да се натъпчат до насита на прилична цена. Войнствени поборнички за женски избирателни права идват тук да компенсират поредната гладна стачка.

Приятно, успокояващо, сърдечно място. Кротък храм на чревоугодие. Никакви напористи оркестри не насилват хранещия се

да дъвче говеждото в такт с рагтайма. Никакви дълги пътеки между масите не отвличат вниманието към потока новопристигащи. Човек остава насаме с храната си, а жреците в дългополи бели роби бутат пред себе си димящи колички, винаги готови със свежи попълнения.

В залата седят богомолците — някои на големи, други на малки маси, а в очите им се чете решимият съсредоточен израз, който е изключителен патент на британския обядващ, на човекоядците риби на експрезидента Рузвелт и на тиловия плъх от американската армия.

Разговорите в ресторанта нямат почва за цъфтеж. От всички присъстващи само двама показваха някакво предразположение към бърбривост и това бяха Алин и кавалерът й.

— Момичето, за което трябва да се ожениш — казваше Алин, — е Джоун Валънтайн.

— Момичето, за което ще се оженя — отвърна Джордж Емерсън, — е Алин Питърс.

Вместо отговор Алин вдигна от мястото до себе си вестник, отвори го на една от последните страници и му го подаде през масата.

Джордж Емерсън презрително му хвърли един поглед. На страницата имаше две снимки. Едната на Алин, а другата на тронам младеж с характерното изражение на тъпа изцъкленост, което Млада Англия неизменно надява пред окото на камерата.

Текстът под първата снимка гласеше: „Госпожица Алин Питърс, която ще се омъжи за Достопочтения Фредерик Трипуд през юни.“ Под другата: „Достопочтеният Фредерик Трипуд, който ще се ожени за госпожица Алин Питърс през юни.“ Над снимките имаше надпис: „Предстояща международна сватба. Синът на граф Емсуърт ще се жени за американска наследница.“ В единия ъгъл на страницата охранено амурче, омотано в американския флаг, се целеше със стрела в господина, а второ амурче, нагиздено с британския флаг, пускаше стрела към дамата.

Заместник-редакторът беше свършил добре работата си. Не търсеше двусмислици и не оригиналичеше. Целта му беше читателят да схване, че госпожица Алин Питърс от Америка ще се венчае за Достопочтения Фредерик Трипуд, син на граф Емсуърт, и точно това беше впечатлението, с което оставяше средния читател.

Ала Джордж Емерсън не беше среден читател. Трудът на заместник-редактора не го впечатли.

— Не можеш да вярваш на всичко, което пишат по вестниците — заяви той. — Какво правят тия преяли деца в бански костюми?

— Това са купидони, Джордж, които се целят в нас с малките си лъкчета — мила и оригинална идея.

— Откъде-накъде?

— Купидон е богът на любовта. Виждам, че не си посещавал вечерното училище.

— Че какво общо има с това богът на любовта?

Алин спокойно преглътна един пържен картоф.

— Само гледаш да ме ядосаш — рече тя. — Не бива. Прекрасно знаеш фаталните последици от ядосването по време на хранене. Яденето в лошо настроение съсипа храносмилането на татко. Джордж, един прекрасен сервитьор бутна количката си насам. Кажи му да ми отреже още агнешко.

Джордж навъсено се огледа.

— Защо в Лондон хората толкова си приличат? — попита той. — Казвах ми, че всички китайци ще ми се струват еднакви, обаче в Хонконг няма китаец, когото да не разпозная с лекота. А тези нещастници... — Очите му обиколиха залата и се върнаха на пълничкия младеж, седнал на съседната маса и станал основна причина за гореизложената тирада поради факта, че му заприлича на Достопочтения Фреди Трипуд. Изглежда зверски невинния младеж, който доволно хрупаше рибен пай. — Виждаш ли онзи в сивия костюм? — продължи мисълта си. — Погледни само залоеното му лице. Забележи стъклените очички. Ако халоса твоя Фреди по главата и се появи в църквата вместо него, можеш ли да ми дадеш честната си дума, че ще разбереш подмяната? Няма ли да му кажеш само: „Ах, Фреди, колко естествен изглеждаш!“ и без никакво подозрение да минеш под венчило?

— Изобщо не прилича на Фреди. И не е редно да наричаш годеника ми Фреди. Ти дори не го познаваш.

— Познавам го. Нещо повече, той настойчиво ме помоли да го наричам Фреди. „По дяволите, старче, стига ми вика Трипуд. За приятелите съм Фреди.“ Това бяха буквалните му думи.

— Измисляш си, Джордж.

— Нищо подобно. Снощи се запознахме в Националния спортен клуб. Порки Джоунс игра двайсет рунда с Еди Флин. Предложих залог

три към едно за Еди. Фреди, който седеше до мен, даде пет към едно за Порки. И ако ти трябва поредно доказателство за песоглавието на твоя възлюбен, отбележи следния факт. И къравият щеше да види, че Еди ще победи. След мача Трипуд се заприказва с мен и заяви, че за истинските си приятели е Фреди. Доколкото разбрах, аз съм му истински приятел, защото ще трябва да почакам за парите, които спечелих от залагането. Истината била, обясни ми той, че родителят му спрял келявата издръжка.

— Просто се опитваш да ме настроиш против него и смятам, че постъпваш некрасиво, Джордж.

— Как така те настройвам против него? Няма такова нещо. Просто ти изтъквам очеизбодващите истини. Прекрасно знаеш, че не го обичаш, няма да се венчаеш с него и ще се омъжиш за мен.

— Откъде знаеш, че не обичам моя Фреди?

— Ако ме погледнеш право в очите и заявиш, че го обичаш, ще зарежа тая работа, ще се издокарам като шафер и ще нося шлейфа ти в църквата. Хайде!

— Докато дрънкаш, сервитьорът ще си отиде — намуси се Алин.

Джордж махна на доброжелателния жрец, който обърна количката си към тях. Алин започна да направлява дисекцията на агнешката плешка с думи и жестове.

— Забавлявай се — хладно отсече Джордж.

— Разбира се, че се забавлявам, Джордж, истински се забавлявам. Какво прекрасно месо има в Англия.

— Бих желал да си малко по-възвишена. Не ми се обсъждат хранителни продукти.

— На мое място, Джордж, нямаше да говориш за нищо друго. Взетите мерки са крайно полезни за клетия ми татко, но понякога горчиво съжалявам, че започна тази реформа в храненето си. Не знаеш какво значи за едно младо и здраво момиче да дъвче само ядки и треви.

— И защо трябва да го правиш? — избухна Емерсън. — Откровено казано, Алин, отношението ти към баща ти е крайно нелепо. Естествено, не искам да кажа нищо лошо за него, но...

— Продължавай, Джордж. Какви са тези колебания? Можеш да кажеш всичко, каквото пожелаеш.

— Добре тогава, ще бъда прям. Много добре знаеш, че допускаш баща ти да те води за носа. Не твърдя, че грешката е твоя, негова или

изобщо нечия. Само излагам факта. Предполагам, че е въпрос на темперамент. Ти си податлива, той е агресивен и се възползва от това. Вземи например тази история с храненето. Храносмилането на баща ти не е в ред и в резултат на това той трябва да живее на ядки, банани и тям подобни гадости. Защо допускаш да те принуждава да правиш същото?

— Не е въпрос на принуждение. Правя го доброволно, за да го насърча и да му покажа, че е възможно. Ако аз отстъпя, той веднага ще загуби решимостта си и ще се натъпче с гъши дроб и омари. А след това кой ще гледа агонията му? Пак аз. Цяло нещастие е, Джордж, че татко съчетава апетита на подрастващ с храносмилането на Рокфелер. Поотделно всяко от двете е поносимо, но комбинацията е ужасна.

Джордж, поукротен, но твърд, продължи атаката.

— Добре, щом си решила доброволно да гладуваш до смърт, нямам какво повече да кажа.

— Но все пак ще го кажеш, нали, Джордж?

— Стигнахме до брака ти с непрокопсаника Фреди. Баща ти те е насиллил да се съгласиш. Лесно е да се твърди, че сме свободни хора и бащите вече не се налагат на дъщерите си. Лошото е, че на твоя са забравили да му го съобщят и той си го практикува. Оставяш го да прави с теб каквото си иска. И няма да прекратиш тази глупост с Фреди, защото не можеш да събереш смелост, но аз ще ти помогна. Когато в петък отидеш в Бландингс, аз също ще бъда там.

— В Бландингс?

— Снощи Фреди ме покани. Вместо лихвата върху парите, които ми дължи, и аз приех.

— Но, Джордж, не си ли чел книги по етикеция и статии по вестниците за поведението на безупречния джентълмен? Не са ли ти казали, че не можеш да се възползваш от гостоприемството на домакина, за да му задигнеш годеницата?

— Ти само ме гледай!

В очите на Алин се появи мечтателно изражение.

— Интересно как се чувства една графиня.

— Никога няма да разбереш — изгледа я съжалително Джордж. — Клето мое момиче — продължи той, — да не би да си се впуснала в тази авантюра, защото вярваш, че детето-идиотче Фреди един ден ще стане граф? Метнали са те. Фреди не е наследникът. Големият му брат,

лорд Бошъм, е здрав като бик и има трима читави синове. Шансовете на Фреди да докопа титлата са колкото и моите.

— Джордж, образованието ти е силно занемарено. Не знаеш ли, че наследникът на титлата неизменно тръгва на пътешествие с яхта, придружен от цялото си домочадие, и всички дружно падат зад борда и се издавят? Пише го във всеки английски роман.

— Слушай, Алин, нека си изясним въпроса докрай. Влюбен съм в теб от деня, в който те видях на кораба. Направих ти две предложения още там и едно във влака за Лондон. Оттогава минаха осем месеца и аз упорито през равни интервали ти правя предложения. Но те изпускам за няколко седмици от очи, докато отскачам до Шотландия да видя семейството си, и когато се връщам, що да видя? Заварвам те сгодена за клетника Фреди.

— Нрави ми се рицарското ти поведение спрямо Фреди. Повечето мъже в твоето положение биха злословили по негов адрес.

— Виж, нямам нищо против нещастника. Вярно, че за нищо не става и в лицето е като печена тиква, но иначе всичко му е наред. След време ще ми целуваш ръце, задето съм те отървал от него. Ще бъдеш прекрасна съпруга на работлив и енергичен мъж!

— И какво работи Фреди толкова енергично?

— Говоря не за Фреди, а за себе си. Ще се прибирам уморен вкъщи след изпълнен със служебни неприятности ден. Ще бъда капнал и обезсърчен. И тогава ще се появиш ти с хладните си бели ръце и ще ги положиш на челото ми...

Алин поклати глава.

— Не се хаби, Джордж. Най-добре е да го разбереш веднъж и завинаги. Много съм привързана към теб, но не си подхождаме.

— Защо?

— Ти си прекалено непредсказуем. Все едно да съм женена за бомба. Искаш всичко да става по твоemu. Може би се дължи на факта, че непрекъснато се разпореждаш със съдбите на нещастните хорица в Хонконг. А Фреди блажено ще проспие живота си и ние ще бъдем най-щастливата двойка на света. Аз съм прекалено кротка и спокойна, за да те направя щастлив. Трябва ти жена, която да ти се опъва и да създава напрежение в ежедневието ти. Като Джоун Валънтайн.

— За втори път вмъкваш в разговора тази Джоун Валънтайн. Коя е тя?

— Моя съученичка. Аз се изучих в Англия, ако не знаеш, защото мама искаше да съм в тон или нещо подобно. Бяхме много близки приятелки. По-точно, аз я обожавах и бях готова на всичко за нея, а тя нямаше нищо против. След това се върнах в Америка и изгубихме връзка. Вчера случайно я срещнах на улицата и установих, че си е все същата. Преживяла е трудни времена. Баща ѝ беше доста богат, но внезапно взел, че умрял и тя разбрала, че не ѝ е оставил пукнат грош. През цялото време харчел целия си доход. Дори нямал застраховка живот. Тя дошла в Лондон и доколкото разбрах от краткия ни разговор, оттогава е работила къде ли не. Не е ли ужасно, Джордж?

— Ужасяващо — вяло откликна Емерсън. Госпожица Валънтайн изобщо не го интересуваше.

— Толкова е жизнена и храбра. Би ти се опъвала.

— Благодаря! Схващането ми за брака не е като за несекваща битка. Представата ми за съпруга е нещо уютно, съчувстващо и утешаващо. Точно затова те обичам. Ще бъдем най-щастливата...

Алин се засмя.

— Милият стар Джордж! Хайде, време е да платиш сметката и да ми извикаш такси. Вкъщи ме чака страшно много работа. Ако Фреди е в града, ще дойде да ме види. Попита ли кой е този Фреди, Джордж? Фреди е годеникът ми. Мъжът, за когото ще се омъжа.

Емерсън примирено поклати глава.

— Учудваш ме с това твое вкопчване във Фреди. Но няма значение. Ще дойда в замъка Бландингс в петък и ще видим. Все пак не забравяй простия факт, че ние с теб ще се оженим и нищо на света не може да ни попречи.

IV

Причината, поради която ние, писателите с високи чела и скъпо образование, зарязваме романите и се впускаме в писането на киносценарии е, че последните са безкрайно по-прости и приятни.

Например, ако това повествование беше филмова драма, в момента операторът щеше да пусне на екрана надпис:

ГОСПОДИН ПИТЪРС ОТКРИВА ЗАГУБАТА НА СКАРАБЕЯ

и за кратък миг публиката щеше да зърне интериор, в който дребен сърдит човечец с остро лице и опулени очи ще регистрира с лицевите си мускули най-напред Откритие, а после Изумление. Цялата работа ще отнеме има-няма секунда.

Ала печатното слово изисква повече пот на чело.

Алин се оказа човекът, който трябваше да понесе бащините изблици на душевна агония, когато малко след като гостът му изчезна, той установи, че перлата на колекцията му от скарабей е сторила същото. Както винаги пострада невинният наблюдател.

— Проклет дърт крадец! — изръмжа господин Питърс.

— Татко!

— Стига си повтаряла само татко, та татко! Бих предпочел старият пират да отмъкне цялата къща вместо този скарабей. Вижда се, че си знае работата! Задигнал е най-доброто. Смятах, че мога да се доверя на бащата на мъжа, който ще се жени за дъщеря ми, и да го оставя за секунда сам с колекцията си. Тези колекционери са лишени от всякакъв морал. По-скоро бих се доверил на Джеси Джеймс, капитан Кид и Ал Капоне взети заедно, отколкото на колекционер. Моят Хеопс от Четвърта династия!

— Но, татко, не можеш ли да му пишеш и да си го поискаш? Той е такова мило старче. Сигурна съм, че не е искал да ти открадне

скарабея.

Изтерзаната душа на господин Питърс изпусна пара под формата на страстно изсумтяване.

— Не бил искал! А какво според теб е искал? Да го прибере и да ми го пази да не го загубя? Не бил искал! Обзалагам се, че е виден столичен клептоман. Обзалагам се, че когато приятелите му чуят да се произнася името му, бързат да заключат лъжиците си и спешно викат полицейски отряд, който да се погрижи да не отнесе и входната врата. Разбира се, че е искал да го открадне. В провинцията има собствен музей: Моят Хеопс ще го разкраси. Ще дам пет хиляди долара само да си го върна. Ако намеря в провинцията крадец с висок дух, който да влезе в замъка, да вземе скарабея и да ми го върне, веднага ще му дам пет хиляди долара, а ако мимоходом цапардоса стария пират по главата, ще му платя допълнително.

— Но, татко, защо просто не отидеш при него и не му кажеш, че е твой и си го искаш обратно?

— И с това да го предизвикам да развали годежа? В никакъв случай! Не можеш да търчиш наоколо, да обвиняваш човека в кражба и да очакваш той да продължи да жени сина си за дъщеря ти, нали? Дори най-лекият намек ще го накара да разиграе Гордия Английски Аристократ, като сложи край на годежа. Не мога да го пипна с пръст.

— Не помислих за това.

— Ти въобще не мислиш, това ти е лошото — срязва я господин Питърс.

Сега разбирате защо предпочитаме киносценариите. За един изискан и чувствителен млад писател е болезнено да описва подобни сцени между баща и дете. Но какво да се прави? Годиците на лошо храносмилане бяха направили характера на господин Питърс непоносим дори когато биваше в добро настроение, а при подобни кризи направо не ставаше за нищо. Както винаги изля гнева си върху Алин, тъй като тя имаше кротък и благ характер и роднинска връзка с него, което я правеше идеален гръмоотвод за изблиците на мрачните му настроения. Докато беше жива жена му, крещеше на нея. След смъртта ѝ Алин зае овакантеното място.

Алин не заплака, защото не беше сълзлива, но въпреки уравновесеността и добросърдечието си се почувства наскърбена. Обичаше всичко да върви гладко и леко и подобни сцени с баща ѝ

винаги я потискаха. Възползва се от една пауза в тирадата и се измъкна от стаята.

Веселостта ѝ бе получила удар под кръста. Имаше нужда от съчувствие. Търсеше утеха. За миг се замисли за Джордж Емерсън като утешител, но веднага в ума ѝ възникнаха сериозни възражения. Алин беше свикнала да занася Джордж, но в дъното на душата си малко се боеше от него и интуицията ѝ подсказа, че ще я утешава прекалено вулканично и суперменски, което не подхожда на момиче, сгодено да се жени през юни за друг. Джордж щеше да се юрне да я разтушава с действия, а не с кротки думи. Чувстваше, че представата на Джордж за изцеление на рана е да я набути в някое такси и да я закара в най-близкото гражданско.

Не, нямаше да се обърне към Джордж, но в такъв случай към кого?

Пред очите ѝ изплува ликът на Джоун Валънтайн, която бе срещнала вчера — силна, весела, самоуверена и напук на всичките си трудности наперена и сърцата. Да, щеше да отиде при Джоун.

Сложи си шапката и тихо се измъкна от къщата.

Колкото и да беше странно, половин час преди нея и Р. Джоунс бе тръгнал на посещение при същия обект.

V

Приятно е след сцени на насилие и взаимни обвинения да се пренесем на място, изпълнено с мир и добра воля. С облекчение откривам, че орловият полет на разказа ни отнася далеч от господин Питърс и гневните му изблици към уютната пушалня на замъка Бландингс.

Почти в същия миг, когато Алин Питърс тръгна да посети приятелката си госпожица Валънтайн, в пушалнята се бяха разположили трима мъже.

Тройката бе погълната от различни занимания. Изтегнат в шезлонга най-близо до вратата Достопочтеният Фредерик Трипуд (Фреди) четеше книга. До него седеше млад мъж, чиито очи, проблясващи зад стъклата на очила без рамки, бяха съсредоточени върху няколко реда карти, подредени с фигурите нагоре. (Рупърт Бакстър, незаменимият секретар на лорд Емсуърт, нямаше пороци, но понякога разтоварваше преуморения си мозък с някой и друг пасианс.) Отвъд Бакстър с пура в уста и коктейл до лакътя отдъхваше лорд Емсуърт. След сцената, на която станахме свидетели преди малко, човек започва да се чувства добре само като погледне подобна картинка.

Книгата, която четеше Достопочтеният Фреди, беше джобен формат. Корицата ѝ бе ярко оцветена в червено, черно и жълто и показваше напрегнати моменти от живота на мъж с черна брада, мъж с жълта брада, мъж без брада и млада жена, която на пръв поглед изглеждаше само очи и коси. Мъжът с черната брада, с оглед постигането на някаква своя цел, бе вързал младата жена към сложна машинария, състоящи се предимно от колела и скрипци. Мъжът с жълтата брада беше в процес на бутане или дърпане на лост. Мъжът без брада, проточил шия през отворен на пода капак към подземие, насочваше непропорционално голям пищов към гореописаната компания.

Под картинката бяха изписани думите „Горе ръцете, негодяи с негодяи!“ Над нея, с къдрав шрифт бе напечатано „Гридли Куейл.

Приключението на тайната шесторка. От Феликс Клоувли“.

Достопочтеният Фреди не просто четеше, а направо поглъщаше приключението на тайната шесторка. Лицето му бе поморавяло от напрежение, косата му беше разчорлена, а очите — оцъкдени. Беше изцяло обсебен от четивото.

Живеем в епоха, когато всеки от нас, ако потърси добросъвестно, ще намери литературата, отговаряща на умствените му възможности. Солидни и сериозни мъже в Итън и на други места се бяха опитвали да заинтригуват Фреди Трипуд с гръцкия, латинския и английския език, но овчата упоритост, с която той отклоняваше всеки опит да бъде приобщен към шедьоврите, написани на въпросните три езика, ги бе оставила с убеждението, че Фреди няма да отвори книга до края на живота си.

Ала години по-късно той внезапно разцъфна като читател. В интерес на истината като читател на „Приключенията на Гридли Куейл“, но все пак читател. Водеше скучен живот и Гридли Куейл бе единственият вносител на романтика в него. За Достопочтения Фреди съществуването представляваше пустиня, изпъстрена с ежемесечни оазиси под формата на новите приключения на Куейл.

Мечтата на живота му бе да се запознае с автора им.

Лорд Емсуърт седеше, пушеше, посръбваше и пак пушеше. Беше в мир със света. Умът му бе толкова празен, колкото изобщо може да бъде празен човешкият ум.

Ръката, незаета със задачата да държи пурата, почиваше в джоба на панталона му. Пръстите и си играеха с някакъв малък твърд предмет.

Постепенно в мозъка на милорд се филтрира усещането, че малкият твърд предмет му е непознат. Не беше нито ключ, нито молив, нито дребни пари.

Налегна го нарастващо любопитство и той го извади.

Разгледа го.

Беше нещо дребно и приличаше на вкаменен бръмбар. Не събуди никакъв спомен у него. Гледаше го с благодушно отвращение.

— Какво ли търси в джоба ми? — изрече.

Достопочтеният Фреди не обърна внимание на въпроса. Намираще се в най-заплетената част на интригата, където всеки нов ред увеличаваше напрежението. Инцидентите валяха един през друг.

Тайната шесторка сновеше неуморно навсякъде, подобно на рояк досадни юнски буболечки. Главната героиня Анабел изживяваше скапан период от живота си — кой откъдето минеше я отвличаше и час по час я затваряше в мрачни и влажни тъмници. Гридли Куейл следваше неотстъпно горещата следа, без да спира да насочва револвера си ту към един, ту към друг злодей. Достопочтеният Фреди нямаше време за празни приказки с баща си.

За Рупърт Бакстър не можеше да се каже същото. Приказките с лорд Емсуърт бяха част от нещата, за които получаваше заплата. Той вдигна очи от картите.

— Да, лорд Емсуърт?

— Намерих странен предмет в джоба си, Бакстър. Тъкмо се питах как е попаднал там.

Подаде го на секретаря си. Очите на Рупърт Бакстър светнаха от внезапен прилив на възторг. Той ахна.

— Забележително! — извика. — Страхотно!

Лорд Емсуърт го загледа въпросително.

— Това е скарабей, лорд Емсуърт, и ако не греша, а смея да твърдя, че съм експерт в тази област, е Хеопс от Четвърта династия. Прекрасно попълнение за музея ви.

— Божичко, тъй ли? Не думай, Бакстър!

— Наистина. Ако въпросът ми не е груб, колко платихте за него, лорд Емсуърт? Сигурно е бил перлата на нечия колекция. Следобед имаше ли разпродажба в „Кристис“?

Лорд Емсуърт поклати глава.

— Не съм го взел от „Кристис“, тъй като си спомням, че имах важна среща, която ми попречи да отида там. Трябваше да... разбира се. Бях обещал да се отбия у господин Питърс и да разгледам колекцията му от... по дяволите, какво колекционираше той?

— Господин Питърс е един от най-известните колекционери на скарабей.

— Скарабей! Прав сте, Бакстър. И сега, като си припомням епизода, мога да потвърдя, че това е скарабей и че ми го даде господин Питърс.

— Дал ви го е, лорд Емсуърт?

— Да. Цялата сцена е пред очите ми. Господин Питърс, след като ми разказа доста интересни неща за скарабеите — които, със

съжаление трябва да призная, че не мога да си припомня — ми даде това. Твърдите, че наистина е ценно, Бакстър?

— От колекционерска гледна точка стойността му е неизмерима.

— Виж ти! — Лорд Емсуърт засия. — Това е извънредно интересно, Бакстър. Толкова бях слушал за кралското гостоприемство на американците. Колко мило от страна на господин Питърс. Високо ценя жеста му, въпреки че трябва да призная — от чисто визуална гледна точка подаръкът му някак не ме вълнува. Както и да е, на харизан кон зъбите не се гледат, а, Бакстър?

Отдалеч долетя бумтежът на гонг. Лорд Емсуърт се изправи.

— Кога стана време да се преобличаме за вечеря? Нямах представа, че е толкова късно. Бакстър, нали ще минеш покрай музея? Бъди добро момче и остави това при експонатите. Ти най-добре знаеш какво се прави с него. Винаги съм гледал на теб като на уредник на малката ми колекция. Внимавай къде стъпваш, докато си в музея. Вчера боядисвах един стол и май оставих кутията с боя на пода.

Хвърли към ученолюбивия си син доста по-хладен поглед.

— Ставай, Фредерик, и върви да се преобличаш за вечеря. Какъв е тоя боклук, дето го четеш?

Достопочтеният Фреди се откъсна от книгата с вид на сомнамбул, събуден със силен удар по главата. Гледаше нагоре с жално изумление.

— Ъ?

— Побързай. Бийч удари гонга преди пет минути. Какво четеш?

— А, нищо. Една книга.

— Чудя се как можеш да си губиш времето с такива боклуци. Побързай.

Обърна се към вратата и благодушното изражение отново изплува на лицето му.

— Колко мило от страна на господин Питърс! — рече. — По разточителната си щедрост американските ни братовчеди наистина се доближават до Ориента.

VI

На Р. Джоунс му трябваша само шест часа да открие адреса на Джоун Валънтайн. Този факт беше доказателство за неговата енергичност и за отличните източници на информация, с които разполагаше. Когато Р. Джоунс реши, че си струва, можеше да бъде безкрайно енергичен, а и много го биваше да изнамира туй-онуй.

Изсипа се от таксито и натисна звънеца на № 7А. На звъненето му неохотно реагира разчорлена прислужница.

— Госпожица Валънтайн?

— Да, господине.

Р. Джоунс извади визитна картичка.

— Кажете й, че идвам по важна работа. Почакайте, ще й напиша сам.

Надраска посланието си на картичката и посвети чакането на внимателно изучаване на околната среда. Погледна навън към двора и надникна, докдето му стигна взорът, в неприветливия коридор. Видяното го наведе на положителни мисли за госпожица Валънтайн.

„Ако това момиче беше от онези, дето биха запазили писмата на Фреди“, разсъждаваше той, „нямаше да живее в тази дупка. Ако беше изнудвачка, щеше да има повече пари от наличните в момента. Следователно не е изнудвачка и съм готов да се обзаложа, че е унищожила писмата още щом ги е получила.“

Такива приблизително бяха мислите на Р. Джоунс, докато стоеше на прага на № 7А и тези мисли бяха важни, защото предопределиха отношението му към Джоун в предстоящия разговор. Реши, че трябва да пристъпи деликатно към въпроса, като истински джентълмен. Щеше да му струва известно напрежение, но нямаше как.

Прислужницата се върна и го упъти към стаята на Джоун едносрично, но затова пък с красноречив жест.

— Ъ? — рече Р. Джоунс. — На първия етаж?

— Предната стая — поясни прислужницата.

Р. Джоунс покори с усилие немногото стъпала. Стълбището беше тъмно като в рог и той се препъна. Най-сетне съзря светлина от една

открехната врата. Надникна вътре и видя момиче, застанало до една маса. Излъчваше очакване и той отгатна, че е стигнал до целта на пътешествието си.

— Госпожица Валънтайн?

— Влезте, моля.

Р. Джоунс се търкулна вътре.

— Стълбището ви е доста тъмничко.

— Да. Ще седнете ли?

— Благодаря.

Един поглед към момичето беше достатъчен да се увери, че е бил прав в предположенията си. Обстоятелствата го бяха направили проникателен и бърз в преценките, защото първият принцип на нападението и защитата, задължителна част от професията да се препитаваш в големия град от собствената си интелигентност, се състои в точната преценка на хората, и то от пръв поглед. Това момиче не беше изнудвачка.

Джоун Валънтайн беше висока, с пшениченоруса коса и очи с цвета на ноемврийско небе, когато слънцето осветява вледенената земя. В тях имаше и малко от хладния блясък на ноември, защото през последните години Джоун бе видяла и патила, а опитът, дори когато не вкоравява сърцето, издига защитна бариера между рожбите си и света. Очите и гледаха прямо и предизвикателно. Можеха да се разтопят в копринената синева на Средиземно море, където то мърка около селцата на Южна Франция, но не за всеки. Изглеждаше такава, каквато беше — момиче, което Животът е направил едновременно храбро и предпазливо. Предпазливо към приятелските жестове и храбро, когато трябваше да предприеме нещо.

Очите, които срещнаха погледа на Р. Джоунс, бяха студени и предизвикателни. И тя беше усвоила бързото поставяне на диагноза и това, което от пръв поглед откри у Р. Джоунс, не я заплени.

— Искали сте да ме видите по работа?

— Да — потвърди Р. Джоунс. — Госпожице Валънтайн, разрешете ми да започна с молбата да разберете, че нямам намерение да ви засягам.

Джоун вдигна вежди. За миг през ума ѝ мина несправедливото подозрение, че гостът е попрекалил с напитките по време на обяда си.

— Не ви разбирам.

— Нека ви обясня. Дойдох тук — продължи Р. Джоунс, който с всяка изминала секунда ставаше все по-подчертан джентълмен — да изпълня, мисията, възложена ми от един приятел. Нали ще имате добрината да не забравяте, че каквото и да ви кажа, го казвам от негово име?

Джоун вече бе изоставила идеята, че този дебел мъж е застрахователен агент и бе склонна да реши, че събира средства за благотворителност.

— Дойдох по молба на Достопочтения Фредерик Трипуд.

— Не ви разбирам.

— Вие не сте го виждали, госпожице Валънтайн, но разполагам със сведения, че когато сте участвали в балета на театъра на Пикадили, той ви е писал няколко извънредно глупави писма. Възможно е да сте забравили за тях.

— Разбира се, че съм забравила.

— Значи сте ги унищожили?

— Естествено. Твърде рядко пазя писма. Защо питате?

— Ами разбирате ли, госпожице Валънтайн, Достопочтеният Фредерик Трипуд ще се жени и смята, че, общо взето, ще е по-добре писмата... и стиховете, които ви е писал, да не виждат много-много бял свят.

Цялото джентълменство на Р. Джоунс, а по време на гореописаното слово, той го излъчваше като вълни от мощен парфюм, не можа да прикрие неприятния смисъл на думите му.

— Опасява се, че ще го изнудвам ли? — запита Джоун със забележително спокойствие.

Р. Джоунс повдигна и размаха с упрек дебелия си ръка.

— Скъпа госпожице Валънтайн!

Джоун се изправи и той последва примера ѝ. Очевидно разговорът беше приключил.

— Моля ви, предайте на господин Трипуд да спи спокойно. Не го грози никаква опасност.

— Точно така, точно така, съвсем точно. Уверяхах Трипуд, че посещението ми тук ще е чиста формалност. Бях сигурен, че нямате никакво намерение да го безпокоите. Значи мога определено да му заявя, че сте унищожили писмата?

— Да. Приятна вечер.

— Приятна вечер, госпожице Валънтайн.

Затворилата се зад гърба му врата го остави в пълен мрак, но не му се искаше да се връща и да моли Джоун да я отвори, за да му освети пътя. Радваше се, че вече не е в компанията ѝ. Беше свикнал хората, с които общува, да го гледат с неприязън, но в очите на Джоун прочете още нещо, което странно го обезпокои. Заопипва пътя си надолу, доволен, че всичко е свършило, и то добре. Вярваше на думите ѝ и с чиста съвест можеше да увери Фреди, че перспективата да сподели съдбата на клетия стар Пърси е малко вероятна. Вярно, щеше да добави в доклада си, че унищожаването на писмата е било постигнато с усилен труд и е струвало точно петстотин лири, но това беше само делова формалност.

Почти беше стигнал последното стъпало, когато звънецът на входната врата иззвъня. С нещо, което по-късно беше склонен да нарече прозрение, той изприпка обратно нагоре с нетипична пъргавина, докато почти стигна до вратата на Джоун. Облегна се на перилата и наостри уши.

Чорлавата прислужница отвори вратата. Проговори момичешки глас.

— Тук ли е госпожица Валънтайн?

— Да, ама е заета.

— Бих желала да се качите и да ѝ предадете, че искам да я видя. Кажете и, че я търси госпожица Питърс. Госпожица Алин Питърс.

Перилата се разтресоха, защото Р. Джоунс рязко се вкопчи в тях. За миг му се стори, че ще изгуби съзнание. След това започна трескаво да размишлява. Осени го ярка светлина и на преден план в главата му изникна мисълта никога да няма вяра на мъж или жена само въз основа на сетивата си. Можеше да се закълне, че това момиче Валънтайн е на ниво. Безусловно повярва на изявлението ѝ, че е унищожила писмата. А тя през цялото време беше разигравала тънка игричка, каквато не бе срещал през цялата си професионална кариера. Почти ѝ се възхити. Как го беше изпързала само! Играта ѝ вече му беше ясна. Преди идването му си беше уредила среща с годеницата на Фреди, за да започне преговори за продажбата на писмата. Беше пратила него, Р. Джоунс, за зелен хайвер, защото смяташе да ги продаде на лицето, което би ѝ дало най-добрата цена. Ако случайно не беше се оказал на място при появата на госпожица Питърс, Фреди и годеницата му щяха

да започнат да наддават един срещу друг и да вдигат цената. Самият той беше правил този номер десетки пъти и възнегодува срещу конкуренцията на жени в област, която имаше за изконно мъжка.

Когато прислужницата затрополи по стълбите, той продължи да се оттегля нагоре. Чу вратата на Джоун да се отваря и снопът светлина освети чорлавата прислужница.

— Хъ! Мислех, че при вас е онзи господин, госпожице.

— Току-що си тръгна. Защо?

— Една дама иска да ви види. Името ѝ е госпожица Питърс.

— Би ли я помолила да се качи?

Чорлавата не беше излъскана майсторка на церемониите. Наведе се през перилата и извика на Алин.

— Каза да се качите.

Крачките на Алин се чува по стъпалата. Последваха поздрави.

— Какво те води насам, Алин?

— В неудобен момент ли идвам, миличка?

— Не. Влез. Просто се учудих, като те видях толкова късно. Не знаех, че правиш късни посещения. Случило ли се е нещо? Влез.

Вратата се затвори, прислужницата се оттегли в дълбините и Р. Джоунс предпазливо слезе надолу. Чувстваше се почти объркан. Очевидно вторичният поток на мисълта, който го споходи, не беше на ниво и в крайна сметка Джоун си оставаше честният човек, който му се стори от пръв поглед. Двете момичета разговаряха като стари приятелки. Това озадачи Р. Джоунс.

Със стъпка на индиански вожд той се доближи до вратата и залепи ухо за нея. Откри, че подслушването няма да го затрудни.

Очите на Джоун бяха променили изражението, което излъчваха по време на последния разговор. Сега бяха нежни, а нежността им криеше съчувствие, но и малко презрение. Животът дава компенсации на хората, към които се отнася грубо, и те се състоят в това, че могат да гледат с известно пренебрежение на дребнавите грижи на осигурените. Джоун помнеше Алин от едно време и знаеше, че е вечна жертва на несъществени несгоди. Още като ученички тя винаги имаше нужда някой да бди над нея и да я утешава. Благият ѝ характер бе притегателна мишена за стрелите на свирепата Съдба, както се

изразява Хамлет. Алин беше момиче, което будеше у част от близките си желанието да я закрилят. Това беше качеството, което не даваше сън и покой на Джордж Емерсън, то допадна и на Джоун сега. Джоун, чийто живот бе непрестанна борба да се задържи на прилично разстояние от финансовата бездна и за която денят, в който можеше да плати седмичния си наем и да ѝ остане нещичко за бленуваната шапка или чифт обувки, бе щастлив, не можеше да не почувства, като гледаше Алин, че собствените ѝ грижи са дреболия и че в момента се налага да я поглези и утеши. Познаваше Алин достатъчно добре, за да знае, че вероятно страда по изгубена брошка или някой я е смъмрил, но знаеше също така, че подобни дреболии са истинска трагедия в очите на Алин. Тревогата, също като красотата, зависи от очите на гледащия и в този смисъл Алин беше много по-неспособна да понесе загубата на една брошка, отколкото Джоун загубата на работа, чието възнаграждение можеше да значи разликата между едно прилично хранене и гладна смърт.

— Изглеждаш разтревожена — рече тя. — Седни и ми разкажи всичко.

Алин седна и огледа мизерната стаичка. Благодарение на необяснимото качество на човешкия разум да намира утеха в гледката на чуждото нещастие, вече се чувстваше странно успокоена. Мислите ѝ не бяха ясно формулирани и не можеше да ги анализира, но се свеждаха до това, че може да е неприятно да бъдеш ругана от баща с киселини в стомаха, но все пак в живота има доста по-тъжни неща, които други качества на баща и, като например богатството му, ѝ помагаша да избегне. В този момент в главата ѝ започна смътно да се формулира нещо като философия. Нещата се подреждаха почти като в уравнение. Ако татко нямаше лошо храносмилане, нямаше да ѝ се кара. Ако татко не беше забогатял, нямаше да има лошо храносмилане. Следователно, ако татко не беше забогатял, нямаше да ѝ се кара. На практика се получаваше, че за да не ѝ се кара татко, трябва да не е богат. Но ако не беше богат... Изгледа със сравняващо око протрития килим, покритите с петна тапети, прашните пердета... Всеки медал явно имаше две страни. Започна малко да се срамува от грижите си.

— Всъщност не е нещо особено — започна тя. — Май правя от мухата слон.

Джоун си отдъхна. Изпълненият с борба живот води до пристъпи на депресия и точно такъв пристъп я бе налегнал преди посещението на Алин. В момента животът се простираше пред нея като пращен уморителен път без никакъв хоризонт. Беше ѝ писнало да се бори. Мечтаеше за пари, спокойствие и отдих от задъханото състезание със седмичните разходи. Депресията ѝ беше донякъде в резултат на джентълменски завоалираните намеци на Р. Джоунс, но предимно, макар да не го съзнаваше, на вчерашната ѝ среща с Алин. Господин Питърс може би не мереше думите си, когато разговаряше с дъщеря си, може би в много отношения беше истински тиранин, но не се скъпеше по отношение на парите, които ѝ даваше за дрехи, защото, когато се срещна с Джоун, Алин носеше толкова парижка на вид шапка и костюм, с такава очебийно скъпа кройка на изискано премерена простота, че зеленооката завист едва не отрови радостта на Джоун от срещата с приятелката от безоблачните дни. Беше сподавила завистта си, но тя ѝ отмъсти, като я нападна отново под формата на най-тежкия пристъп на тъга, който беше имала през последните две години. Беше предано готова да потисне депресията, за да повдигне духа на Алин, но когато чу, че това не е необходимо, изпита определено облекчение.

— Все пак — отвърна тя, — разправи ми за мухата.

— Баща ми — простичко отвърна Алин.

— Сърдит ли ти е?

— Не на мен. Просто му се мярнах пред очите.

Депресията на Джоун се поразея. Зашеметяващото терзание при внезапната среща с шапката и костюма я бе накарало да забрави, че парижките шапки и костюми често са съпровождани от съответни недостатъци. В края на краищата тя беше независима. Можеше да издевателства над красотата си с шапки и рокли, които не бяха помирисвали Париж, но поне никой не я правеше на маймуна само защото е попаднала в полезрението му, когато е в лошо настроение.

— Ама че безобразие! — възкликна тя. — Разкажи ми по-подробно.

С встъпителната забележка, че всъщност всичко е крайно нелепо, Алин се впусна в повествование за събитията от следобеда.

Джоун я слушаше и едва сдържаше кикота си. Гледната ѝ точка беше на Нормален човек, а Нормалният човек не е в състояние да проумее епохалното значение на скарабея в житейската схема.

Мнението, което си състави за господин Питърс, беше за ексцентричен дъртофелник, който вдига много врява за нищо. Загубите трябваше да притежават конкретна стойност, за да впечатлят Джоун. Никога нямаше да проумее, че господин Питърс по-скоро би се простил с диамантена огърлица (стига да имаше такава), отколкото със своя Хеопс от Четвърта династия.

Едва когато Алин завърши разказа си и добави още един штрих към него, тя започна да гледа сериозно на нещата.

— Татко обеща да даде хиляда лири на всеки, който успее да му го върне.

— Какво!

Цялата история придоби за Джоун друга окраска. Парите имат красноречив език. Обещанието на господин Питърс може и да беше само реторичен изблик, дължащ се на моментна разгорещеност, но дори така в работата имаше хляб. Човек, който крещи, че ще даде за нещо хиляда лири, може би щеше да даде сто, когато се поуспокои, а финансите на Джоун бяха неизменно в толкова силна депресия, че при вида на сто лири биха хвърляли шапка до втория етаж.

— Не може да е говорил сериозно!

— По-сериозно няма накъде — увери я Алин.

— Но това са хиляда лири!

— За татко хиляда лири не са пари. Той ежегодно дарява по сто хиляди на някакъв университет.

— Но за някакъв мърляв скарабей!

— Не разбираш любовта му към скарабеите. Откак се оттегли от бизнеса, направо е омаян от тях. Такива са колекционерите. Не четеш ли непрекъснато по вестниците за хора, които дават луди пари за щуротии?

Отвъд вратата Р. Джоунс, притиснал ухо в дървото, жадно попиваше всяка дума. Би останал до безкрайност в тази поза, само и само да получи повече специализирана информация, но точно когато Алин изговори горните думи, над главата му се отвори врата и някой, който си свиркаше с уста, заслиза по стълбите.

Р. Джоунс разбра, че е време да изчезва. Озова се долу и натисна дръжката на входната врата с чевръстост, в която малко случайни

наблюдатели на обема му биха го заподозрели.

Миг по-късно беше на улицата и спокойно крачеше към площад Лестър, разсъждавайки над подслушаното.

Голямата част от значителния годишен доход на Р. Джоунс се формираше въз основа на разсъждения върху подслушано.

В стаята Джоун гледаше Алин с разширените очи на човек, който има халюцинации или го е осенило вдъхновение. Изправи се. Има случаи, когато трябва да се говори на крак.

— Значи твърдиш, че баща ти наистина ще даде хиляда лири на всеки, който му върне бръмбара?

— Сигурна съм, че ще даде. Но кой би могъл да му го върне?

— Аз — отвърна Джоун. — Нещо повече — възнамерявам да го сторя.

Алин се втренчи безпомощно в нея. В ученическите им дни Джоун винаги я смайваше. Тогава живееше с мисълта, че за Джоун няма невъзможни неща. Гледаше Джоун с поразяващото усещане на човек, задвижил, без да иска, мощна машина.

— Ама, Джоун!

Това бе всичко, което може да издума.

— Мило дете, нещата са съвсем прости. Оня твой граф е отмъкнал бръмбара в замъка си като същински разбойник. Ти каза, че в петък отивате да му гостувате. От теб се иска само да ме вземеш със себе си.

— Ама, Джоун!

— Какъв е проблемът?

— Не виждам как бих могла да те взема.

— Защо?

— Ами не знам.

— Какви са възраженията ти?

— Не разбираш ли... Ако дойдеш като моя приятелка и те хванат да крадеш скарабея, ще възникнат... тъкмо неприятностите, които татко иска да избегне във връзка с годежа ми.

Този аспект беше убягнал на Джоун. Намръщи се замислено.

— Разбирам. Има нещо такова. Но все ще намерим начин.

— Не, Джоун, не бива. Не мисли повече за това.

— Да не мисля повече за това! Дете мое, имаш ли макар и най-бегла представа какво значат за мен хиляда лири или дори една четвърт от тях? Готова съм да направя всичко, за да ги получа, абсолютно всичко. Освен това ще бъде и забавно. Ти май не можеш да го схванеш. Искам някаква промяна. Нещо ново. Крея тук от години, живея от гол въздух и е време да си позволя малко отдих. Трябва да има начин да ме вземеш със себе си... Ами да, разбира се! Как не се сетих! Ще ме представиш за своя камериерка!

— Не, Джоун, не мога!

— Защо?

— Ами...

Джоун се приближи до нея и стисна здраво раменете ѝ с каменно лице.

— Алин, котенце, няма смисъл да се опъваш. Все едно да спориш със сибирски вълк, хукнал по петите на тлъст мужик. Имам нужда от тези пари. Трябват ми повече, отколкото на всеки друг за каквото и да било. И ще ги имам. От днес до второ нареждане съм твоя камериерка. Можеш да дадеш отпуск на сегашната.

Алин колебливо я погледна в очите. Духът на ученическите дни, когато нямаше нищо невъзможно рамо до рамо с Джоун, я сграбчи в ноктите си. Нещо повече, забавната страна на плана започна да я привлича.

— Джоун — рече тя, — знаеш, че говориш глупости. Никога не можеш да минеш за камериерка. Другите прислужници ще те разобличат. Предполагам, че има цял куп неща, които камериерките бива и не бива да вършат.

— Скъпа ми Алин, знам ги всичките. Не можеш да ме стреснеш с етикета на обществото под стълбите^[1]. Работила съм като камериерка!

— Джоун!

— Самата истина. Преди три години закъсах, финансовата бездна се лепна за врата ми като пощенска марка, тъй че откликнах на една обява и се цаших за камериерка.

— Има ли нещо, което да не си вършила?

— Съмнявам се. Лесно ви е на вас, богатите безделници, да седите и да се оплаквате от живота. Ние, затъналите десет процента, сме принудени да работим.

Алин се засмя.

— Знаеш ли, Джоун, навремето винаги ме въртеше на пръста си. Предполагам, че въпросът е вече решен?

— Напълно. Има нещо, което не бива да забравяш. Не ме наричай Джоун, докато съм в замъка. Викай ми Валънтайн^[2]. — Тук тя млъкна. Навести я споменът за Достопочтения Фреди. И Валънтайн не ставаше. — Не — продължи след кратък размисъл, — и Валънтайн не става. Много е наперено. Използвах го преди три години, но не звучеше както трябва. Трябва ми нещо по-солидно, по-подходящо за положението ми в обществото.

Алин потъна в размисъл.

— Симпсън?

— Симпсън! Точно така. Трябва да се поупражняваш. Симпсън! Произнеси го вежливо, но хладно, като че ли съм червей, към когото изпитваш лека симпатия. Завърти го около езика си.

— Симпсън.

— Прекрасно! Хайде пак... малко по-надменно.

— Симпсън... Симпсън... Симпсън...

Джоун я изглежда с обич и одобрение.

— Чудесно — каза тя. — Сякаш си го правила цял живот.

— Защо се смееш? — попита Алин.

— Просто така — отвърна Джоун. — Сетих се за нещо. На горния етаж живее един младеж, на когото вчера изнесох лекция по предприемчивост. Казах му да тръгне и да открие нещо вълнуващо, с което да се захване. Питам се какво ли би казал, ако знаеше колко буквално се придържам към проповедите си.

[1] В английските имена под главното стълбище се намират помещенията на прислугата. — Б.пр. ↑

[2] Господарите никога не се обръщат към прислугата на малко име, а само на фамилно. — Б.пр. ↑

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

I

Сутринта след посещението на Алин при Джоун Валънтайн, Аш седеше в стаята си, разгърнал на масата „Морнинг Поуст“. Мощното влияние на Джоун още не беше се разсеяло и той, колкото и да се чувстваше песимист по отношение на резултата, възнамеряваше да изпълни даденото обещание и да прегледа внимателно колонките с обяви.

Първият бегъл поглед го убеди, че огромните богатства на филантропите, които вече познаваше от печата, далеч не бяха се изчерпали. Брайън Макнийл продължаваше да дрънка златото си пред широката публика. Ангъс Брус също. Дънкан Макфарлейн и той. Не им се даваха нито Уолас Макинтош, нито Доналд Макнаб. Още разполагаха с пари и все така държаха да се разделят с тях.

Младият Християнин продължаваше да иска хиляда...

Четеше нервно колонката, когато от общата маса обяви се откри една по-необичайна:

ТЪРСИ СЕ: млад мъж с прилична външност, беден и дързък, за осъществяване на деликатна и опасна мисия. Добро заплащане, ако е подходящ. Обърнете се между 10 и 12 часа в кантората на „Мейнпрайс, Мейнпрайс & Бул“, улица Денвър 3, Странд.

Докато я четеше, малкият часовник над камината удари десет и половина.

Вероятно този факт подтикна Аш. Ако беше принуден да отложи посещението си в кантората на господата Мейнпрайс, Мейнпрайс и Бул за следобед, вероятно мързелът щеше да прегради пътя му към приключенията, защото Аш, макар и авантюрист по сърце, беше чудно мързелив. Ала обстоятелствата се стекоха така, че можеше да започне веднага.

Позабави се само колкото да си обуе обувките и да хвърли бърз поглед в огледалото, който го убеди, че външността му е прилична. Грабна шапката си, изхвъркна от тесния отвор на улица Арънделкато тапа на шампанско и скочи в едно такси с чувството, че няма мисия, която да е за него прекалено деликатна или опасна, като се изключи убийството.

Усещаше странни тръпки. Това, каза си той, е единственият начин на живот, когато във въздуха се носи Пролетта. Не беше безразличен към историческите романи, в които героите непрестанно се мятат на коне и се носят из страната с цел да изпълнят смъртно опасни задачи. Скокът му в таксито в отговор на стимулиращата обява в „Морнинг Поуст“ с нищо не отстъпваше на подобен род поведение. Нахълта в мрачната кантора на „Мейнпрайс, Мейнпрайс & Бул“ изпълнен с възвишени трепети. Главата му пламтеше и бе готов на всичко.

— Дойдох в отговор... — обърна се той към дребосъчето, представляващо единствения видим обект, който можеше да мине за Мейнпрайс, Мейнпрайс или Бул.

— Седнетеиизчакайтередаси — отсече прислужникът и едва сега Аш осъзна, че чакалнята, в която се намираше, е крайно пренаселена.

Това обстоятелство му подежда като шляпване с мокър парцал. Докато се носеше с таксито, си представяше как нахлува в кантората и възкликва: „Къде е деликатната и опасна мисия? Водете ме към нея!“ И през ум не му мина, че не е единственият в Лондон, който чете обявите в „Морнинг Поуст“, и за миг сърцето му спря при вида на оживената конкуренция.

Но вторият и по-внимателен поглед към съперниците му вдъхна увереност.

Обявите в сутрешните вестници, започващи с ТЪРСИ СЕ, са нещо като багер, изравящ странни същества от калта на лондонския подземен свят. Те изплуват на повърхността в такива количества само в отговор на земекопна акция, защото по правило са самотници и отбягват обществото, но когато наистина използват, донасят със себе си и нещо от ужаса на дълбините. Най-тъжната гледка на този свят е тълпата, събрана в отговор на обява, започваща с ТЪРСИ СЕ. Те са очебийно нежелани от когото и да било за каквато и да е работа и въпреки това всеки път се стичат с някаква обнадявана

безнадеждност. Един Бог знае какъв е бил първоначалният им облик. Съдбата бе изцедила от тях и последната капчица индивидуалност. Сега всеки приличаше на съседа си — нито по-добър, нито по-лош.

Докато седеше и ги наблюдаваше, Аш преливаше от противоречиви чувства. Част от него, животрептяща пред блясъка на приключението, негодуваше от забавянето и ненавиждаше дрипавите отрепки в качеството им на препятствия пред началото на всички бурни и вълнуващи събития, скрити зад тайнствената лаконичност на обявата. Другата му част, живо откликваща на трагичността на положението, беше благодарна за забавянето. От една страна се радваше, че ако никой от тези забравени от Бога създания не си осигуреше „добро заплащане за подходящия човек“, това няма да е по негова вина. Бе пристигнал последен и щеше да мине последен през вратата, която бе преддверие към приключението и на чието зърнесто стъкло бе написано „Г-н Бул“. Ако не успееш да удовлетвориш невидимия арбитър, това щеше да е поради собствените им недостатъци, а не заради неговата ненадмината привлекателност.

Очевидно до момента на никой не бе провървяло. Едва поредната осакатена жертва на грубостта на Лондон успяваше да влезе вътре, и звънчето издрънкваше, а дребосъкът, който строго се мръщеше на тълпата, за да ѝ внуши, че няма да търпи безобразия, крясваше: „Следващият!“ и поредната развалина с угаснал поглед се потъртряше, за да бъде последвана секунда по-късно от следващата. Единственият факт, който можеше да установи неизвестният търсач на дръзки млади мъже с прилична външност, бе, че е надарен със значителна способност да преценява хората от пръв поглед и не му трябва много време да вземе решение. Беше започнал да отхвърля по двама кандидати в минута.

Колкото и да беше експедитивен, наложи се Аш да чака доста време. Едва когато дебелите стрелки на часовника над вратата посочиха единайсет и дващест, викът на прислужника: „Следващият!“ го завари като единствен оцелял. Приглади набързо с длан дрехите, потупа косата си, за да подчертае приличния си външен вид, и натисна дръжката на съдбовната врата.

Стаята, предоставена от фирмата за лична употреба на господин Бул, беше малка неприветлива кутийка, натежала от безутешност, каквато само адвокатите умеят да постигат. Оставяше впечатлението,

че не е почиствана от основаването на фирмата през 1786 година. Имаше едно-единствено малко прозорче, покрито с пластове многогодишна лондонска мъгла. Подобни прозорчета могат да се видят само в адвокатска кантора. Възможно бе някой дързък Мейнпрайс или вятърничав Бул да го бе отворил в пристъп на лудешко опиянение от новината за победата при Ватерло през 1815 година, но със сигурност веднага е бил уволнен. Оттогава никой не беше се осмелил да го бутне с пръст.

В стаята стоеше дребен човечец, загледан през това прозорче, или по-скоро загледан в него, защото дори рентгенови лъчи не биха могли да проникнат през алувиалните наслоения върху стъклото. Когато Аш влезе, той се обърна и го погледна така, сякаш видът му щеше да предизвика болка в някое особено чувствително негово място.

Аш не можеше да не признае пред себе си, че е малко притеснен. Не всеки ден млад мъж с приличен външен вид, свикнал с кротък начин на живот, се среща очи в очи с човек, готов да му плати добри пари за извършването на нещо деликатно и опасно. За Аш усещането беше съвсем ново. Най-авантюристичният и опасен акт, извършен от него до този момент, бе ежедневното поглъщане на закуските на госпожа Бел (включени в наема). Да, трябваше да признае, че е притеснен и от това му беше горещо и неловко.

Ако се съдеше по външния вид и на мъжа до прозореца му беше горещо и неловко. Беше дребен, опърничав на вид човек, а лицето му бе покрито с червенина, която изпъкваше неестествено върху иначе оловния му тен. Очите му надзъртаха измъчено изпод гъсти, прошарени вежди. Изражението им се дължеше отчасти на терзанията от събеседванията с невероятните предшественици на Аш, но най-вече на факта, че дребният човечец внезапно бе налегнат от остър пристъп на стомашни болки, които го терзаеха от години.

Извади от устата си димящата тлъста черна пура, пъкна вътре таблетка за борба с киселините и втъкна пурата на предишното ѝ място. След това се съсредоточи върху Аш, при което враждебният израз на лицето му се посмекчи. Изглеждаше изненадан и макар и неохотно, зарадван.

— А вие какво искате? — попита той.

— Дойдох в отговор на...

— В отговор на обявата ми? Бях се простил с всяка надежда да видя дори получовешки образ. Реших, че сте някой от чиновниците в кантората. Положително се доближавате донякъде до описанието в обявата ми. От всички кирливи тълпи непрокопсаници, с които някога съм се сблъсквал, сбирщината, която току-що интервюирах, беше най-некъпаната. Когато харча майка си и баща си за обява, че търся млад мъж с прилична външност, това значи, че ми трябва млад мъж с прилична външност, а не петдесет и пет годишен пройдоха.

На Аш му дожаля за предшествениците му, но въпреки това бе принуден да признае, че до голяма степен отговаря на гореизложената характеристика. Относителната сърдечност, с която бе посрещнат самият той, премахна измъчващата го нервност. Започна да се чувства уверен и дори наперен.

— Край — заяви уморено човечецът. — Нагледах се на кандидати. Ще се погрижа вие да сте последният. Има ли още главорези?

Когато влязох, нямаше.

— Значи можем да пристъпим към дела. Ще ви кажа какво искам да се направи, а вие, ако желаете, можете да го извършите. Ако не желаете, можете да се пръждосвате по дяволите. Седнете.

Аш седна. Тонът на дребосъка не му хареса, но моментът да му го каже не беше назрял.

Събеседникът му го разглеждаше внимателно.

— Що се отнася до външния вид — рече той, — отговаряте на условията. — Аш изпита желание да се поклони. — Човекът, който се заеме с тази работа, ще трябва да играе ролята на мой камериер. — Желанието на Аш да се поклони рязко спадна. — Вие сте висок, слаб и с обикновена външност. Да, по отношение на външния вид отговаряте на изискванията.

Аш реши, че е настъпил моментът да коригира впечатлението, което дребосъкът започваше да си съставя.

— Опасявам се — започна той, — че ако се нуждаете от камериер, ще трябва да потърсите другаде. От обявата ви останах с впечатлението, че става дума за нещо вълнуващо. Ако желаете, мога да ви препоръчам на няколко солидни агенции за набавяне на прислуга.

И той се изправи.

— Желая ви приятна сутрин.

Искаше му се да замери с масивната мастилница дребното същество, което така жестоко го разочарова.

— Седнете! — изсъска другият.

Аш рязко възстанови седящото си положение. Надеждата за приключения умира трудно в пролетните утрини, когато човек е на двайсет и шест години и има усещането, че не е усвоил всичко на този свят.

— Не се дръжте като глупак — срязва го дребосъкът. — Разбира се, че не ви предлагам да ми бъдете само камериер.

— Може би в допълнение ще пожелаете да ви кърпя чорапите?

Враждебно святкащите им очи се срещнаха. Моравината по лицето на дребосъка се сгъсти до заплашителна наситеност.

— Да не би да ми се подигравате? — заплашително запита той.

— Да — отвърна Аш.

Този отговор явно обезсърчи противника му. За секунда остана безмълвен.

— Е — продума накрая, — може и да е за добро. Ако не бяхте толкова безочлив, нямаше да се явите тук, а човекът, който се наеме да свърши работата ми, трябва да е безочлив. Мисля, че ще си допаднем.

— Каква е работата?

На лицето на дребосъка се изписа обърканост.

— Не е лесно да се обясни. За да ви посветя, трябва да ви се доверя, а не знам нищо за вас. Трябваше да помисля за това, преди да пусна обявата.

Аш оцени възникналото затруднение.

— Не можете ли да ми разкажете всичко под формата на А и Б?

— Бих могъл, стига да знаех какво имате предвид.

— Наричайте хората, замесени в случая, А и Б.

— Ами ако по средата забравя кой е А и кой Б? Не, май ще трябва да ви се доверя.

— Няма да ви подведа.

Човечецът впи в Аш пронизващ поглед. Аш го посрещна с усмивка. Духът му, винаги сравнително безгрижен, се беше извисил до облаците. В дребосъка имаше нещо, от което, въпреки грубостта и раздражителността, го избиваше на лекомислие.

— Снежнбяла е — рече той.

— Ъ?

— Душата ми. А това — потупа той лявата част на сакото си — е от чисто злато. Продължавайте.

— Ами не знам откъде да започна.

— Без да се опитвам да ви диктувам, защо не опитате от началото?

— Всичко е толкова дяволски объркано, че всъщност не знам кое е началото. Вижте сега. Колекционирам скарабей. Луд съм по скарабеите. Откак се оттеглих от бизнеса, може да се твърди, че на практика живея само за скарабеите.

— Въпреки че е невежливо да се каже по адрес на когото и да било — прекъсна го Аш, — какви са тези скарабей? — Вдигна ръка. — Чакайте! Сещам се. Скъпото класическо образование ражда късните си плодове. Scarabeus? Латинско съществително, именителен падеж, бръмбар. Scarabeum, винителен падеж, бръмбара. Scarabei, на бръмбара. Scarabeo, към или за бръмбара. Спомних си. Египет, Рамзес, пирамидите, свещените скарабей. Точно така!

— Убеден съм, че притежавам най-богатата колекция от скарабей извън Британския музей и за някои от тях бих дал мило и драго. Не жаля парите, когато става дума за скарабей. Разбирате ли?

— Разбирам, мой човек.

На лицето на дребосъка се изписа неудоволствие.

— Не съм ваш човек!

— Използвах фразата фигуративно.

— Е, не си го позволявайте повторно. Името ми е Престън Питърс и „господин Питърс“ е достатъчно приемливо обръщение, когато решите да привлечете вниманието ми.

— Моето е Марсън. Та за какво говорехте, господин Питърс?

— Ами работата е следната — заобяснява дребосъкът.

И Шекспир, и Поуп^[1] са изтъквали досадата от два пъти разказаната история, тъй че няма смисъл да повтарям епизода с откраднатия скарабей, въпреки че трябва да призная — версията на господин Питърс съществено се различаваше от спокойното безстрастно повествование на автора, който, в качеството си на официален летописец, ви го представи в по-ранен етап на разказа. Във версията на господин Питърс граф Емсуърт беше изографисан като изпипан и целенасочен бандит, нещо като одъртял Рафълс^[2], който се промъква с взлом в домовете на нищо неподозиращи невинни

колекционер и оставя след себе си единствено онази част от имуществото им, която е прекалено тежка за мъкнене. В интерес на истината господин Питърс изрично подчерта, че граф Емсуърт е дърт разбойник.

На Аш му трябваше известно време да се ориентира в заплетената обстановка, но най-сетне успя. Само един момент не му се изясни.

— Значи искате да наемете човек, който да проникне в замъка, да вземе скарабея и да ви го върне. Но защо трябва да се явявам там като камериер?

— Нали не си представяте, че ще ви нахлузя черна маска и ще настоявам да проникнете с взлом в замъка? Гледам да ви облекча, доколкото е възможно. Не мога да ви мина за секретар, защото всички знаят, че след като се оттеглих от бизнеса, нямам секретар, а ако назнача нов и го заловят да краде скарабея ми от колекцията на графа, ще събудя купища подозрения. Камериерът е нещо друго. Всеки може да бъде измамен от камериер с фалшиви препоръки.

— Разбирам. Остана само един въпрос. Ами ако заловят съучастника ви?

— Това — изрече господин Питърс — е същинската опасност и затова предлагам високо заплащане. Да допуснем, че приемете сделката и ви спипат със скарабей в ръка. Тогава ще се спасявате поединично. Аз ще бъда най-възмутеният от всички. Ако се застъпя за вас, всичко ще излезе наяве и от гледна точка на годежа на дъщеря ми все едно, че лично съм го задигнал. Ако ви хванат, ще понесете каквото следва, без да продумате дума. Не можете да се обърнете и да заявите: „Аз съм невинен. Господин Питърс ще ви обясни всичко“, защото господин Питърс отсега ви казва, че ще има да чакате. Господин Питърс дори ще ръкопляска, ако решат да ви обесят. Не, млади човече, ако се заемете с тази работа, поемате с отворени очи и съответния риск. Защото, ако успеете, възнаграждението ви ще го оправдае. И двамата знаем, че това, което ще извършите, не е истинска кражба, а просто тактичен начин да ми върнете предмет, който си е моя собственост. Но съдията и съдебните заседатели ще са на друго мнение.

— Започвам да проумявам — замислено произнесе Аш — защо нарекохте работата „деликатна и опасна“.

Определението не беше пресилено. Като автор на детективски романи за британските разсилни, на времето бе родил множество епизоди, които отговаряха на това описание, но малко от тях така добре се покриваха с него.

— Такава е — отвърна господин Питърс — и затова възнаграждението е толкова високо. Който я извърши, получава пет хиляди долара в брой.

Аш зяпна.

— Пет хиляди долара! Хиляда лири?

— Да.

— Кога да започна?

— Наемате ли се?

— За хиляда лири без колебание.

— С отворени очи?

— Ще ги цъкля, докато почнат да сълзят.

Киселото лице на господин Питърс се озари от одобрение. Стигна дотам, че потупа Аш по рамото.

— Браво, момчето ми! Ще се срещнем на гара Падингтън в петък, в четири часа следобед. А ако искаш да научиш още нещо, ела на този адрес.

II

Оставаше да се похвали на Джоун Валънтайн. Беше изключено да не ѝ каже. Когато извършите революция в живота си, следвайки съвета на друг човек, не можете да премълчите този факт, сякаш нищо не се е случило.

Пък и Аш нямаше никакво желание да премълчава факта. Напротив, беше доволен, че има такъв достоен повод да възобнови познанството.

Естествено, не можеше да ѝ обясни подмолните машинации на сделката. Трябваше да си останат подмолни. Не, щеше да отиде при нея и весело да заяви: „Нали помните какво ми казахте вчера за новия живот? Е, току-що приех работа като камериер.“

Тъй че влезе весело и го заяви.

— При кого? — попита Джоун.

— При един човек на име Питърс. Американец.

Жените по рождение са обучени да прикриват чувствата си. Джоун нито трепна, нито изрази по някакъв начин какво изпитва в момента.

— Да не е господин Престън Питърс?

— Точно той. Познавате ли го? Какво забележително съвпадение.

— Дъщеря му — рече Джоун — току-що ме цани за своя камериерка.

— Какво!

— Няма да е същото като преди три години — заобяснява Джоун. — Просто евтин начин за малка ваканция. Познавам много добре госпожица Питърс. Ще си направя нещо като пътуване на нейни разноски.

Аш не беше успял да се съвземе от смайването.

— Но...

— Да?

— Какво необичайно съвпадение!

— Така е. Между другото, как получихте работата? И какво изобщо ви накара да смятате, че можете да станете камериер? Това е

толкова нетипично за вас.

Аш се смути.

— Ами, разбирате ли, опитът, разбира се, ще ми бъде полезен при писането.

— О! Да не смятате да се заемете с писане по моята тема — херцозите?

— Не, не. Не съвсем.

— Странно. И как се свързахте с господин Питърс?

— Отговорих на обява.

— Разбирам.

Аш беше започнал да усеща, че в разговора има нещо подпочвено и не твърде приятно. Липсваше веселата непринуденост на първата им среща. Не се опасяваше, че може да отгатне тайната му. Знаеше, че е изключено. И все пак умните ѝ сини очи го гледаха с една крайно неприятна проницателност.

— Хубаво е, че ще бъдем заедно — смънка той.

— Много — потвърди Джоун.

Настъпи пауза.

— Реших да дойда да ви го кажа.

— Точно така.

Нова пауза.

— Всъщност необикновеното е, че ще работим за едно и също семейство.

— Да.

— Не е ли... забележително?

— Да.

Аш се замисли. Не, очевидно нямаше какво повече да ѝ каже.

— Довиждане.

— Довиждане.

И Аш се изсули. Много му се искаше да разбира момичетата. По негово мнение те бяха странни същества.

Когато той излезе, Джоун Валънтайн забърза към вратата, откряна я и се ослуша. Когато дочу звукът на затваряща се врата, изтича надолу по стълбите и излезе на улицата.

Отиде до хотел „Матис“.

— Имате ли „Морнинг Поуст“? — обърна се тя към тъжноокия сервитьор.

Сервитьорът, рожба на романтична Италия, беше Винаги готов да услуги на Младостта и Красотата. Изчезна и бързо се върна със смачкан вестник. Джоун му благодари с бляскава усмивка.

Върна се в стаята си и го разгърна на страницата с обявите. Знаеше, че животът гъмжи от неща, които скудоумните наричат съвпадения, но чудото, че Аш случайно е избрал бащата на Алин Питърс за работодател, беше твърде голямо, за да го нарече просто съвпадение. В мислите и тегнеше подозрение.

Не ѝ трябваше много време да намери обявата, която изпрати Аш да бърза с такси към кантората на господата Мейнпрайс, Мейнпрайс и Бул.

Прочете я два пъти и се усмихна. Всичко и стана ясно. Вгледа се в тавана на стаята и поклати глава.

— Вие сте мил човек, господин Марсън — тихичко произнесе тя, — но няма смисъл да протягате лапи към парите ми. Не се съмнявам, че и вие се нуждаете от тях, и все пак ще се разминете с въпросната сумичка. Тя е моя, и точка по въпроса.

[1] Александър Поуп (1688–1744 г.) — английски поет и сатирик. — Б.пр. ↑

[2] Взломаджия-джентълмен, плод на въображението на писателя Хорнънг. — Б.пр. ↑

ΠΕΤΑ ΓΛΑΒΑ

I

Експресът в четири и петнайсет кротко се изниза от гара Падингтън и Аш се настани в ъгъла на второкласното купе. Срещу него Джоун Валънтайн бе забила нос в някакво списание. По-надолу по коридора в първокласно купе за пушачи господин Питърс палеше дебела черна пура. Още по-надолу — в първокласно купе за непушачи — Алин Питърс зяпаше разсеяно през прозореца и си мислеше за какво ли не.

Аш беше на седмото небе. Щеше му се да не беше купувал списанието на Джоун, защото то временно го лишаваше от удоволствието да разговаря с нея, но това бе единственото облаче на ясения му душевен небосклон. С потеглянето на влака, което можеше да се приеме за тържественото и официално начало на деликатната и опасна мисия, прегърнатата от него, той решително стигна до заключението, че е създаден за изпълнен с приключения живот. Често бе подозирал, че случаят е точно такъв, но трябваше да му се случи в действителност, за да се убеди окончателно.

Идеалният авантюрист се нуждае от физическа храброст, но в не по-малка степен от него се изисква жива любознателност, качеството да умираш да си пъхаш носа в чуждите работи, а у Аш това качество бе силно застъпено. От най-ранно детство си вреше носа в неща, които изобщо не го засягаха. От тази особеност съвременните младежи по правило са напълно лишени.

Днешният млад човек може да се впусне в авантюра, ако насила го натикат в нея, но оставен сам на себе си, ще гледа да се измъкне, почесвайки неловко глава, и ще побърза да отклони поглед, ако Богинята на Приключенията се сбърка да му се усмихне. Образованието и традициите единодушно ще го задърпат за ръкава и ще го заубеждават да не рискува да стане за смях. А неподправеният ужас недай си боже да бъде обвинен, че се меси в чужди работи, го кара твърдо да ненавижда всичко необичайно и вълнуващо. Казва си, че писъкът, прозвучал откъм самотната къща, покрай която минава, е просто висок тон, неумело взет от певица-любителка, и че момичето,

изтичало покрай него и преследвано от бандитище с нож в ръка, просто си изкарва прехраната с участие в някой филм. И продължава по пътя си, без да погледне наляво или надясно.

У Аш нямаше и капка от тази уродлива свенливост в лицето на приключението. Вярно е, че се бе наложило Джоун Валънтайн да използва красноречието си, за да го изкара от коловоза, в който се бе спотаил, но за това бе отговорна вродената му леност. Иначе си падаше по нови места и нови преживявания.

Да, той бе щастлив. Потракването на влака звучеше в ушите му като бодър марш. Каза си, че е намерил най-доброто занимание за млад мъж през Пролетта.

Междувременно Джоун, скрита зад списанието, също бе потънала в мисли. Изобщо не четеше, държеше го пред лицето си като предпазна мярка, защото знаеше, че ако го свали, Аш тутакси ще я заприказва. А точно в момента не бе настроена за разговори. И тя като Аш се стараеше да прецени какво я чака в обозримото бъдеще, но за разлика от него не го правеше с такова удоволствие. Разкайваше се от сърце, задето не устоя на изкушението да повдигне духа на младежа и не го остави да тъне в ленивия покой, в който го беше заварила. Колко често опитите ни да подтикваме и ободряваме хората се обръщат срещу нас и се стоварват на главите ни като бумеранг. Присъствието на Аш в купето бе пряк резултат от лекцията ѝ по Предприемчивост и внасяше допълнителни усложнения в едно и без това заплетено начинание.

Стараеше се с всички сили да е справедлива спрямо Аш. Вината, че се кани да я лиши от петте хиляди долара, на които гледеше като на своя неприкосновена собственост, не бе негова. Но въпреки това не съумяваше да потисне враждебността си към него.

Погледна го крадешком над списанието, но за нещастие избра точно момента, в който той се бе вторачил в нея. Очите им се срещнаха и вече нямаше как да се отклони от неизбежния разговор. Успя да натика враждебността в затънтено ъгълче на мозъка си, където можеше лесно да я открие при нужда, и се приготви да бъде дружелюбна. В края на краищата, ако се изключеше фактът, че ѝ е съперник, той беше приятен и забавен младеж, към когото бе развила определено дружеско чувство поне до мига, в който направи съобщението, променило цялостното ѝ отношение към него.

Не изпитваше нищо по така. В него имаше нещо, което я караше да се пресегне и да го погали майчински по главата, да оправи вратовръзката му, да си побъбрят уютно пред пламъците на камината и да го предразположи да ѝ довери съкровения си мисли, но това, реши тя, бе просто инстинктът на щедрата натура да бъде мила и полезна дори спрямо един сравнително непознат човек.

— Е, господин Марсън — рече тя. — Ето ни и нас!

— Точно това си мислех и аз — отбеляза Аш.

Той усещаше подчертан подем в оживлението си, настъпило след потеглянето на влака. Разбра, че някъде в дъното на мислите му през цялото време е трепкало изпълнено с копнеж недоволство от промяната в отношението на момичето към него. По време на краткия им разговор, когато той ѝ описа как е осигурил сегашния си пост, а и по-късно на перона на гара Падингтън той усети хлад и нещо като неприязън, която коренно се биеше с лъчезарната ѝ приветливост при първата им среща.

Но сега се бе върнала към изначалното си държане и той се впечатли от невероятното въздействие на това нейно поведение върху настроението му. Чувстваше се по-млад и по-жив. Ритъмът на влака се превърна във весел рагтайм.

Това бе странно, тъй като Джоун бе само едно добро другарче. Не беше влюбен в нея. Човек не се влюбва в момиче, което е виждал едва три пъти. Е, може да го хареса, но не и да се влюби.

Един миг размисъл му позволи да сложи правилната диагноза на това усещане. Необичайният импулс, който го подтикваше да се метне през купето и да целуне Джоун, не бе любов, а естественият стремеж на всеки добросърдечен мъж да се държи дружелюбно със себеподобните си.

— Е, господин Марсън, какво мислите за всичко това? — попита Джоун. — Радвате ли се или съжалявате, че ми позволихте, да ви подтикна да извършите тази лудост? Знаете ли, чувствам се отговорна за вас. Ако не бях аз, сега щяхте да си стоите удобно на улица Аръндел и да съчинявате своя „Смъртоносен жезъл“.

— Радвам се.

— И не изпитвате никакви съмнения, задето сте се посветили на слугинското поприще?

— Нито едно.

Напук на вътрешната си съпротива Джоун не можа да сдържи одобрителната си усмивка. Младежът може и да беше неин съперник, но поведението му в навечерието на изпълнените с непредсказуеми опасности времена ѝ допадна. Това бе духът, който харесваше и от който се възхищаваше — дръзко пренебрежение към всичко предстоящо. Точно с такъв дух се беше впуснала и тя в това приключение и сега се радваше да види, че той живее и у Аш. Естествено, то си имаше и своите недостатъци. Правеше съперничеството му много по-опасно.

Тази мисъл впръсна капка от старата враждебност в държането ѝ.

— Интересно докога ще продължи тази храброст.

— Какво искате да кажете?

Джоун разбра, че има опасност да отиде твърде далече. Нямахше желание да разобличава Аш с цената на разкриването на собствената си тайна. Трябваше да устои на изкушението да му намеква, че е разгадала неговата.

— Искам да кажа — бързо изрече тя, — че доколкото познавам господин Питърс, той може да се окаже твърде капризен работодател.

Лицето на Аш се проясни. За миг почти се беше усъмнил, че е отгатнала мисията му.

— Да, допускам, че може да е така. Той е от хората, които могат да бъдат наречени сприхави. Нали знаете, че има диспепсия?

— Знам.

— Трябва му много чист въздух, никакви пури и редовен курс от Ларсеновите упражнения, които така истерично ви развеселиха.

Джоун се разсмя.

— Нима ще опитате да накарате господин Питърс да се гърчи по този нелеп начин? Ако успеете, моля ви, повикайте ме.

— Бих искал да успея.

— Тогава му го предложете.

— Дали би приел предложението на един камериер?

— Все забравям, че сте камериер. Никак не приличате на такъв.

— Старият Питърс не мисли така. Дори похвали външността ми. Каза, че съм съвсем обикновен.

— Не бих ви нарекла обикновен. Изглеждате много силен и атлетичен.

— Може да има и мускулести камериери.

— Е, да, нищо чудно.

Аш се загледа в нея. Мислеше, че през целия си живот не е виждал толкова красиво момиче. Не можеше да схване какво е направила със себе си, но нещо, може би някакъв номер при обличането ѝ придаваше целомъдрие, на което не можеше да се устои. Беше облечена изцяло в черно — идеален фон за русотата ѝ.

— Докато още не сме изчерпали темата — заговори той, — предполагам, че знаете колко малко самата вие приличате на камериерка. Изглеждате по-скоро като предрешена принцеса.

Тя се засмя.

— Много мило, господин Марсън, но грешите. Всеки може да познае от километър разстояние, че съм камериерка. Нали не критикувате роклята ми?

— Нищо ѝ няма на роклята. Става дума за общото впечатление. Не смятам, че изражението ви е подходящо. Как да кажа... в него има прекалено много нападателност. Не сте достатъчно смирена.

— Смирена? Господин Марсън, виждали ли сте някога камериерка?

— Всъщност не, като се замисля, май не съм.

— Е, нека тогава ви кажа, че смиреността е последното ѝ качество. Защо трябва да е смирена? Нима не влиза след камерхера?

— Да влиза ли? Къде да влиза?

— На вечеря.

Джоун се усмихна при вида на изписаното по лицето му недоумение.

— Опасявам се, че не знаете нищо за етикета в новия свят, в който се впуснахте така безразсъдно. Не сте ли чували за старшинството сред прислугата в една голяма къща, по-сложно и от правилата във висшето общество?

— Шегувате се.

— Не се шегувам. Опитайте, когато отидем в Бландингс, да влезете на вечеря преди да е дошъл редът ви, и ще видите какво ще последва. Публично порицание от страна на иконома е най-малкото, което може да ви сполети.

По челото на Аш избиха капки пот.

— Божичко! — прошепна той. — Ако някой иконом ме порицае публично, сигурно ще се самоубия. Не бих го преживял.

Втрени се с увиснала челюст в преизпълнената с ужаси бездна, в която така лекомислено бе скочил. Досега не беше се сблъсквал с Проблемите на Прислугата в такъв мащаб. В дните на неговата младост, протекли в Мъч Мидълфорд, графство Салъп, за нуждите му се грижеше едра ирландка. По-късно в Оксфорд си имаше скаут^[1] и още един прислужник, който му оправяше леглото — и двамата напълно безвредни, стига да заключиш уискито. А през последния етап от живота му в Лондон, за него се грижеше поредица от чистачки а ла чорлавото момиче от № 7А. Беше чувал с крайчеца на ухото си, че из провинцията има имения, поддържани от цели армии прислуга. Дори в „Гридли Куейл. Приключението с изчезналата маркиза“ (номер четири от серията) беше описал домашния живот на един херцог, в който икономът и двамата лакеи с напудрени перуки бяха изиграли своята роля. Но нямаше и най-бегла представа, че животът на тези индивиди се управлява от строга и сложна етикеция. Ако изобщо се бе замислял по този въпрос, си представяше, че когато настъпи часът за вечеря, икономът и двамата лакеи се изсипват в кухнята и седат, където сварят.

— Кажете ми — помоли той, — кажете ми всичко, което знаете. Чувствам се като разминал се на косъм със страшна катастрофа.

— То си е точно така. Не знам да има по-големи сноби от икономите.

— Дори да има, не мога да се сетя кои са. Когато следвах в Оксфорд, ходех на гости у един приятел, който имаше иконом като римски император с фрак. Ужасявах се от него. Подмазвах му се най-раболепно. Моля ви, помогнете ми.

— Ами като камериер на господин Питърс ще бъдете голям човек.

— Едва ли ще го почувствам.

— Колкото и многобройни да са гостите, господин Питърс положително ще е на почетното място, така че положението ви ще се отличава със съответното великолепие. Мястото ви е след икономата, домоуправителката, камерхера, камериера на лорд Емсуърт, камериерката на лейди Ан Уорблингтън...

— Тая пък коя е?

— Лейди Ан? Сестрата на лорд Емсуърт. Живее с него откакто почина съпругата му. Та докъде бях стигнала? А, да. Следват камериерът на Достопочтения Фредерик Трипуд, аз, а след това сте вие.

— Значи все пак не стоя чак толкова високо в йерархията?

— Напротив. След вас има цяла сюррия. Всичко зависи от това колко са поканените освен господин Питърс.

— Предполагам, че ще оглавявам армия от чистачки и миячки на чинии?

— Драги ми господин Марсън, ако някоя чистачка или миячка на чинии се опита да припари в Стаята на Иконома, ще бъде...

— Порицана?

— По-скоро линчувана. Кухненските прислужници и миячките на чинии се хранят в кухнята. Шофьорите, лакеите, помощник-икономът, момчетата от килерите и вестибюлите, общите работници и лакеят, обслужващ Стаята на Иконома, се хранят в Стаята за Прислугата и им сервира момче от вестибюла. Прислужничките от малкия килер закусват и пият чай в малкия килер, а обядват и вечерят в Стаята на Иконома. Главната чистачка е след главната прислужничка по килерите. Перачките си имат свое помещение близо до пералнята, а главната перачка стои по-високо от главната чистачка. Главният готвач се храни в своя стая близо до кухнята... Трябва ли да продължавам, господин Марсън?

Аш я гледаше с празен поглед. Поклати безмълвно глава.

— След половин час спираме в Суиндън — тихо отбеляза Джоун.
— Не смятате ли, че ще е най-добре да слезете и да се върнете веднага в Лондон? Помислете само какво ще избегнете.

Аш възвърна дар словото си.

— Това е някакъв кошмар.

— Ще бъдете далеч по-щастлив на улица Аръндел. Защо не слезете на Суиндън и не се върнете?

Аш поклати глава.

— Не мога. Има... имам си причина.

Джоун отново грабна списанието. Враждебността бе надигнала глава от къошенцето, където я бе натикала. Знаеше, че не е логично, но нищо не можеше да направи. За момент, докато разкриваше дебрите на слугинския етикет, си бе позволила да се надява, че ще уплаши

съперника си и ще го принуди да напусне бойното поле, та разочарованието от неуспеха я ядоса. Задълбочи се в някакъв разказ ѝ посрещаше опитите на Аш да възобнови разговора с хладни едносрични отговори, докато най-сетне той се обезсърчи и потъна в мрачно униние.

Беше обиден и наранен. Внезапната ѝ студенина, сменила приветливостта, с която говореше досега, го озадачаваше и вбесяваше. Чувстваше се безпричинно отблъснат.

Мразеше списанието, с което тя се отбраняваше, въпреки че самият той ѝ го беше купил. Мразеше начина, по който изведнъж спря да забелязва съществуването му. Обзе го тъга и лепкава меланхолия. Заразсъждава унило за необятната глупост на човешкия род и особено на женската му половина при издигането на изкуствени прегради пред приятелството.

Беше толкова нелогично. При първата им среща, когато можеше да бъде извинена за проявата на някаква сдържаност, тя се държа с непринудена лекота. Срещата завърши с негласното взаимно разбиране, че първоначалната неловкост помежду им може да се смята за затворена страница и че когато се срещнат отново, ако изобщо се срещнат, ще се държат като стари приятели. А сега тя ту го примамваше с очевидно дружелюбие, ту се затваряше в себе си, като че ли бе нарушил границите на добрия тон.

Обзе го бунтарски дух. Пет пари не даваше! Нека бъде хладна и недостъпна. Щеше да ѝ покаже, че тези качества не са само неин патент. Нямахше да я заговори, докато сама не се обърнеше към него, а когато го направеше, щеше да я смрази с вежливо, но хладно безразличие...

Влакът потракваше, Джоун четеше списанието. Във второкласното купе цареше мълчание.

Стигнаха и отминаха Суиндън. Над земята се спусна мрак. Пътуването започна да се струва безкрайно на Аш.

Най-сетне спирачките заскърцаха и влакът намали ход.

Откъм перона се дочу глас: „Маркет Бландингс. Гара Маркет Бландингс.“

II

Маркет Бландингс е едно от онези задрямали селца, които прогресът е отминал недокоснати, като се изключат железопътната гара и залата над бакалницата, където във вторник и петък се прожектират филми. Църквата е нормандска, а интелигентността на мнозинството от коренното население — палеозойска. Да се озовеш на гара Маркет Бландингс в здрача на мразовита пролетна привечер, когато югозападният вятър е преминал в източен, а пестеливите жители още не са запалили светлините в прозорците си, значи да бъдеш обзет от чувството, че си на края на света, лишен от всякакви приятели.

Застаналият до багажа на господин Питърс Аш се взираше печално в неприветливия мрак и се поддаваше на меланхолията. Източният вятър опипваше системата му с ледени пръсти. Над главата му петромаксов фенер разливаше мъждива светлина. На перона дребен, но як носач търкаляше пред себе си гюм за мляко.

Някъде в тъмнината, в която вече бяха изчезнали с голяма кола господин Питърс и Алин, го чакаше замъкът със своя иконом и със свирепата си етикеция. Двуколката, която трябваше да откара него и багажа, скоро щеше да се появи. Аш потрепери.

От мрака изплува Джоун Валънтайн. Беше отишла да настани Алин в колата. Изглеждаше весела и незасегната от студа. Усмиваше се по стария дружелюбен начин.

Ако момичетата разбираха отговорността си, щяха да са толкова внимателни с усмивките, че вероятно би им се наложило изобщо да се простят с тази практика. В живота на мъжа има моменти, когато усмивката на едно момиче може да доведе до резултати, неотстъпващи на ефекта от динамита. В течение на краткото им познанство Джоун се бе усмихвала на Аш много пъти, но обстоятелствата, при които беше ставало това, не бяха от такова естество, че да позволят да бъде сериозно повлиян. Беше му приятно, беше се любувал на усмивката ѝ в критичен и неангажиращ дух, но не беше заплениван от нея. Липсваше му вътрешната настройка. Но сега, след пет самотни минути

на потискащия перон на Маркет Бландингс, се бе превърнал в това, което спиритистите наричат податлив субект. Беше достигнал онази дълбочина на отчаянието и физическото неудобство, когато една внезапна усмивка има въздействието на силен алкохол и добра новина, погълнати едновременно — стопляше кръвта, успокояваше духа и в общи линии превръщаше света от неприветлива пустиня в земя, преливаща от мляко и мед.

Може направо да се твърди, че той се стопи пред усмивката на Джоун. Беше тъй неочаквана. От вълнение се вкопчи в големия куфар на господин Питърс.

Цялата му твърда решимост да бъде хладен и недостъпен бе пометена. Имаше чувството, че, попаднал на враждебна планета, е срещнал човек, който го обича и се радва да го види.

Една толкова важна усмивка си струва да бъде анализирана, защото зад усмивката на Джоун Валънтайн на перона на гара Маркет Бландингс се криеха много неща.

На първо място, настроението ѝ отново се беше променило и бе натикала враждебността в ъгълчето, където ѝ беше мястото. Беше премислила нещата и стигнала до заключението, че тъй като няма никакви логични основания за недоволство от Аш и постъпките му, да се държи студено с него, ще е проява на чиста злоба. Следователно, реши тя, когато се видя отново с него, ще възстановя добрите взаимоотношения. Само това бе достатъчно да я накара да се усмихне.

Но имаше и друга причина, нямаща нищо общо с Аш. Докато настаняваше Алин в колата, срещна погледа на шофьора и забеляза, че я гледа по странен начин — със смесица от изумление и нескрит ужас. Секунда по-късно, когато Алин го нарече Фреди, разбра. Нищо чудно, че Достопочтеният Фреди изглеждаше като гръмнат. Клетият човечец без съмнение щеше да изпита огромно облекчение, когато по време на пътуването попита Алин за името на камериерката ѝ и чуеше отговора „Симпсън“. Сигурно щеше да изломоти нещо като: „Прилича ми на едно момиче, което познавах навремето“ и да се задълбочи в размисли за забележителния начин, по който Природата създава двойници. Но все пак беше изживял гаден момент и част от усмивката на Джоун се дължеше на спомена за израза на лицето му.

Третата причина беше, че при вида на Достопочтения Фреди се подсети за думите на Р. Джоунс, че ѝ бил посвещавал стихове. Тази

мисъл също допринесе към сияйността на усмивката, която така омая Аш.

Аш, който не можеше да се похвали с особена интуиция, прие по-лесното обяснение, а именно — тя се усмихва, защото се радва, че е с него и тази мисъл на фона на отчаянието и общото недоволство от всичко земно му подежда като чаша пунш в студена зимна вечер.

В живота на всеки мъж има един миг, за който години по-късно може да заяви: „И тогава се влюбих“. Този миг настъпи за Аш сега.

В почти невероятно краткото време, необходимо на дребния, но як носач да дотъркаля поредния гюм и да го тръшне с гръм и трясък до останалите, притърпени преди минути по същия начин, Аш се влюби.

Тази дума се използва твърде щедро за описване на хиляди различни отсенки на въпросното чувство — от вулканичната страст на Антоний към Клеопатра до разсеяното предпочитание на помощник-бакалина към камериерката от втората къща на главната улица пред готвачката от къщата до пощата. Така че простата констатация на факта, че Аш се влюби, не е достойно описание на чувствата, които той изпитваше, докато стискаше куфара на господин Питърс. Трябва да разработим темата. Трябва да анализираме.

От четиринайсетата си година насам Аш се беше влюбвал меко казано нееднократно. В случая с Джоун обаче чувствата му не наподобяваха по никакъв начин нито ужасния катаклизъм, накарал го на петнайсет години да изколекционира двайсет и осем снимки на главната изпълнителка в пантомимата на Кралския театър в Бирмингам, нито по-кроткия плам, който го принуди, докато следваше в Оксфорд, да зареже cigarите за цяла седмица и да се помъчи да наизусти куп сонети на португалски. Любовта му се намести уютно по средата между тези два полюса. Не го запари желанието перонът на Маркет Бландингс внезапно да бъде нападнат от индианци, за да може да спасява на воля живота на Джоун, но в същото време дълбоко осъзна, че едно бъдеще, в което тя не фигурира, е толкова неприемливо, че дори не си струва да мисли за него. А по отношение на непосредственото настояще силно му допадна идеята да я прегърне здраво и да започне да я целува до второ нареждане. Към тези чувства се примесваше и възхитена признателност, задето се е приближила до него с тази бляскава усмивка на лицето, плюс смаяно осъзнаване, че е хиляди пъти по-красива, отколкото си я беше представял, без да

забравяме покорството, което заплашваше да го накара да пусне куфара, да се просне в краката ѝ и да обсипе обувките ѝ с мокри целувки.

Доколкото обаче бе в състояние да направи дисекция на преплетените си чувства, преобладаваше признателността. Само веднъж в живота си бе изпитвал подобна жарка благодарност към човешко същество. И тогава обектът бе жена.

Преди много години, когато живееше в бащиния си дом в далечния Мъч Мидълфорд, властимащите бяха наредили той, ненавършилият единайсет години младеж, задръстен колкото може да бъде задръстено само момче на тази интересна възраст, да се изтъпани наред стая, претъпкана с непознати възрастни господа, и да издекламира „Крушението на «Хесперъс»“^[2]

Беше станал. Беше се изчервил. Беше заекнал. Беше прошепнал „На шхуната «Хесперъс»“. И след това с крайчето на очите си забеляза как едно малко момиче без всякаква видима причина избухна в ридания. Стенеше, хлипаше и никой не можеше да го утеши, а в последвалата бъркотия Аш успя да избяга в плевнята в дъното на градината и да се спаси като по чудо.

През целия си живот не забрави благодарността, която изпита към това тъй овреме ревнало момиче, но до този момент не беше изживявал втори подобен спазъм.

Та, докато гледаше Джоун, усети, че чувството му отпреди петнайсет години го обладава наново.

Тя се канеше да заговори. Изпаднал в транс, той гледаше как устните и се разтварят. Чакаше в благоговеен трепет първите думи, които щеше да му отпрати в новата си роля на единствена истинска богиня.

— Срам и позор — рече тя. — Току-що пуснах едно пени в автомата за шоколад, а той се оказа празен. Ще трябва да пиша до фирмата.

Аш се почувства като слушател на величествен неземеен химн.

Дребният, но як носач, уморен от неравната борба с гюмовете, или — нека не бъдем несправедливи към него дори в мислите си — приключил труда си, се приближи към тях.

— Двуколката от замъка е тук.

В мрака зад гърба му проблесна светлина, която допреди малко не се виждаше. Дълбокомислено пръхтене потвърди изявлението му. А той се зае властно да обработва куфара на господин Питърс с усърдието, с което допреди малко мяташе гюмовете за мляко.

— Най-сетне — възкликна Джоун. — Дано да е с гюрук. Направо премръзнах. Да идем да видим.

Аш я последва с вдървената походка на автомат.

III

Студът е таласъм, който кара всичко красиво да се крие вдън земя. Под повърхността на окованата в лед градинска почва дремят невидими луковици, които само чакат да им дойде времето, за да избухнат в засмени цветове (стига градинарят да не ги е засадил с главата надолу), ала зъзнещата Природа не си позволява да се изфука със своите цветя, докато не си отиде таласъмът. По твърде сходен начин студът влияе и на любовта. Човек в открита двуколка в пролетна английска вечер може да продължи да бъде влюбен, но любовта не е преобладаващото чувство в гърдите му. Тя се свива на топка и чака по-добри времена.

Защото двуколката не беше с гюрук. Беше открита към четирите небесни ветрове, от които в момента особено активен беше онзи откъм мрачния изток. Вероятно този факт бе в основата на скоротечното излизане на Аш от екзалтацията, в която го бе запокитила усмивката на Джоун. Дълбоко в себе си знаеше, че отношението му към нея не се е променило, но съзнанието му бе прекалено заето от почти неизпълнимата задача да поддържа кръвообращението си, за да си позволи мисли за любов. Преди двуколката да измине и двайсет метра, той се бе превърнал в жалък вкочанен чукан.

След безкраен низ от криволичещи пътища, неосветени къщурки и черни ниви и синори, двуколката зави към масивна отворена порта от ковано желязо, отвъд която започваше равна чакълеста алея. Тя се точи към километър и половина през естествен парк от огромни дървета, след което бе погълната от гъсти храсталаци. Най-сетне отляво се появиха светлинки — в началото плахо, по една и две, като проблясваха и изчезваха. Изведнъж храсталаците свършиха и се ширнаха подравнени морави и тераси, а десетки прозорци заляха пътиците със светлина, която им подежда като пламтяща камина в мразовита нощ. Замъкът Бландингс се открояваше като планина на фона на бледосивото небе.

Беше благородна сграда в стил ранен Тюдор^[3]. Името ѝ фигурираше във всички английски учебници по история, а в

архитектурните справочници ѝ бе отделено специално внимание. Силуетът ѝ се налагаше над цялата околност.

Но Аш най-силно се впечатли от факта, че изглеждаше добре отоплена, и за първи път от началото на потеглянето от гарата усети как настроението му се разоблачава. Ала на бърза ръка установи, че е подранил с веселието, защото пътешествието далеч не бе приключило. След като доближи замъка, двуколката безсърдечно го заобиколи и след десетина минути ги откара под широка арка откъм задната част на сградата, където най-сетне благоволи да спре пред огромна дъбова врата.

Аш мъчително тупна на земята и заблъска зиморничаво крака по каменните плочи. Помогна и на Джоун да слезе. Тя недвусмислено се чувстваше добре. Жените са непроницаеми за несгодите.

Вратата се отвори и новопристигналите бяха облъхани от топли кухненски аромати. Яки юнаци се устремиха към куфарите, а румени моми под формата на две притеснени миячки на чинии се доближиха до Джоун и Аш и им направиха забързани реверанси. При нормални обстоятелства Аш би се стъписал от тази постъпка, но в този студ някаква си реверансираща миячка не успя да го смути. Дори реагира на поздрава с приветливо кимване.

Миячките очевидно се явяваха и кралски посланици. Мисията на едната бе да отведе Джоун на аудиенция при домоуправителката госпожа Туемлоу, а на другата — да съпроводи Аш до мястото, където икономът Бийч чакаше да поднесе приветствията си на камериера на почетния гост на замъка.

След като минаха по покрития с плочи коридор, Джоун и придружителката ѝ завиха надясно, а местоназначението на Аш явно се намираще вляво. Раздели се със съжаление с Джоун. Моралната ѝ подкрепа щеше да е добре дошла в предстоящите мигове на изпитания.

Най-сетне миячката спря пред една врата и почука. Обади се глас, плътен като отлежал портвайн или поради отлежал портвайн:

— Влезте!

Водачката на Аш отвори вратата.

— Господинът дойде, господин Бийч — рече тя и се изниза към по-неизисканата атмосфера на кухнята.

Първото впечатление на Аш от иконома Бийч беше за напрежение. И други бяха усещали същото при първия си сблъсък с

него. Излъчваше напрегнатостта на жабите и пренадутите балони, които заплашват всеки миг да се пръснат. По-нервните и лишени от въображение хора при срещата си с Бийч неволно се стягаха, подготвяйки се за експлозията. Онези, имали удоволствието да общуват по-отблизо с него, след време излизаха от това си състояние подобно на обитателите на селата, разположени по склоновете на Везувий, които с времето добиват имунитет към страха от изригване. Старите му познати твърдяха, че откак го помнят, Бийч все изглежда, сякаш от апоплектичния удар го делят броени минути, но той така и не получаваше апоплексия и ближните му свикваха да пренебрегват вероятността от подобно развитие. Ала Аш, който го гледаше с несвикнали очи, мигом се убеди, че икономът няма да издържи дълго на напрежението и в най-скоро време ще се случи непоправимото. Тази перспектива допринесе много за бързото му излизане от комата, в която бе изпаднал поради суровите климатични условия на пътуването.

Като порода икономите се характеризират с това, че приликата им с човешки същества е в обратно-пропорционална зависимост от големината и величието на къщата, в която служат. Съществува порода икономии, работещи в относително скромните домове на дребни провинциални благородници, които са почти нормални люде, позволяващи си да разменят клюки с местните търговци, да се отбиват в селската кръчма, а по време на криза току-виж задействали дори ръчната помпа, ако водата внезапно секне. Колкото по-голяма е къщата обаче, толкова повече икономът се отклонява от тази разновидност. Замъкът Бландингс беше едно от най-значимите исторически места на Англия и Бийч съответно бе придобил достолепна инертност, която го правеше достоен за включване в растителното царство. Когато се движеше, ако изобщо паднеше до подобна дейност, той го вършеше бавно. Дестилираше думите си с вида на човек, отмерващ капчици от скъпоценна течност. Очите му гледаха изпод дебелите клепачи с каменния израз на древногръцка статуя.

С почти незабележимо помръдване на пухкавата си бяла ръка той даде знак на Аш, че може да седне. С царствено движение на другата ръка свали от решетката на камината чайник, изпускащ пара. С дискретно повдигане на веждата привлече вниманието на Аш към пълна гарафа върху масата.

След секунда Аш посрбваше горещ пунш с уиски и имаше усещането, че е удостоен с привилегията да участва в мистичен ритуал.

Господин Бийч се заби пред огъня с хванати зад гърба ръце и процеди няколко капки членоразделна реч.

— Нямам удоволствието да знам името ви, господин...

Аш се представи. Бийч прие информацията с леко кимване на главата.

— Сигурно сте измръзнали по пътя, господин Марсън. Вятърът е източен.

Аш охотно потвърди, че е измръзнал.

— Когато вятърът духа от изток — продължи господин Бийч, като изричаше с очевидна неохота всяка дума, — Страдам от Краката Си.

Недвусмислено и тутакси ставаше ясно, че словата, изречени от него, са тъй величаво значителни и носят толкова ценна информация, че слушателят просто виждаше главните букви по тези бисери.

— Моля?

— Страдам от Краката Си — повтори икономът, като продължи да отцежда капките. — Вие сте млад човек, господин Марсън. Вероятно не знаете какво е да Страдаш от Краката Си.

Измери с дебелоклепачна непроницаемост Аш, пунша и стената зад гърба му.

— Мазоли — поясни той.

Аш отвърна, че много съжالياва.

— Извънредно много Страдам от Краката Си. Не са само мазолите. Съвсем наскоро се възстанових от Забит в Месото Нокът. Много страдах от Забития Нокът. Страдам и от Отичане на Ставите.

Аш разглеждаше великомъченика с нарастваща неприязън. Много млади мъже, радващи се на прекрасно здраве, притежават недостатъка да слушат с достойно за съжаление чувство на нетърпение доверителните слова на здравословно ощетените свои събратя, въпреки че иначе в много отношения са сърдечни и състрадателни. Криви или прави, те смятат, че подобен род излияния трябва да се пестят за ухото на лекаря, а с медицинските непрофесионалисти да се водят разговори на по-обща теми.

— Съжалявам да го чуя — бързо изрече той. — Сигурно ви е тежко. Има ли много гости в къщата?

— Очакваме — заяви господин Бийч — Много Гости. Вероятно на вечеря ще седнат трийсет или повече човека.

— Каква отговорност е това за вас — предразполагащо реагира Аш, доволен, че се е разделил с краката на иконома.

Господин Бийч кимна.

— Прав сте, господин Марсън. Малко хора осъзнават отговорностите на човек с Моето Обществено Положение. Уверявам ви, това понякога ме потиска и страдам от пристъпи на Невралгично Главоболие.

Аш остана с чувството, че едва е потушил пожара на едно място, и ето че той избухва в съседство.

— Понякога, когато работният ми ден свърши, всичко се размазва пред очите ми. Очертанията на предметите се замъгляват. Трябва веднага да седна на някой стол. Болката е Смазваща.

— Но пък сигурно помага да забравите болките в краката.

— Не. Не. Страдам от краката си през цялото време.

Аш се предаде.

— Разкажете ми всичко за краката си.

Господин Бийч му разказа всичко.

Но и най-приятните неща имат своя край, поради което настъпи моментът, когато и последната дума, свързана с отеκληте стави, беше изречена. Аш, примирил се с неизчерпателността на темата, не можа да повярва на ушите си, когато след десетина минути събеседникът му смени темата.

— Отдавна ли сте при господин Питърс, господин Марсън?

— Ъ? О! А, не, от миналата сряда.

— Нима! Мога ли да се поинтересувам кого сте обслужвали преди това?

За миг Аш изпита нещо, на което смяташе, че не е способен — съжали, че краката вече не са обект на дискусия. Въпросът го постави в неловко положение. Ако излъжеше, че има дълъг опит като камериер, щеше да рискува да го хванат в лъжа. Ако кажеше истината и признаеше, че е девствен в камериерстването, какво щеше да си помисли икономът? И двата варианта имаха своите недостатъци, но да каже истината беше по-лесният и затова избра него.

— Това е първият ви пост? — проточи господин Бийч. — Нима!

— Занимавах се с... въз... нещо друго, преди да се запозная с господин Питърс — поясни Аш.

Господин Бийч беше прекалено добре възпитан, за да прояви любопитство, но веждите му не бяха.

— О! — рече той.

— ??? — крещяха веждите. — ???

Аш не им обърна внимание.

— Нещо по-различно — отсече той.

Настъпи неловко мълчание. Аш се притесни. Започна да се ядосва на господин Питърс. Какво му пречеше да доведе Аш като свой секретар? По време на разговора в кантората на „Мейнпрайс, Мейнпрайс & Бул“ със сигурност бе изтъкнал някаква причина, но сега тя му се струваше крайно неоснователна. Съжали, че не бе проявил здравия разум да я обори, докато още имаше време, но тогава, когато крояха плановете за действие, мисълта да бъде камериер му се беше сторила забавна. В нея имаше нещо пикантно, почти оперетно. Защо не бе предвидил възможните усложнения? Изразът на лицето на проклетия иконом му подсказваше, че чака подробно разяснение. Какво щеше да си помисли, ако не му го дадеше? Вероятно, че Аш е лежал в затвора.

Е, какво да се прави. Ако Бийч го подозираше, налагаше се да продължи да живее с подозренията си. Добре че подозренията на икономите не са от голямо значение.

Веждите продължаваха безмълвно да го призовават да разкрие истината, но Аш решително се вторачи в незапълнената от икономата част от стаята. Проклет да е, ако се остави да бъде хипнотизиран от чифт вежди и да споделя злепоставящата го история. Взираше се непоколебимо в шарката на тапета, която изобразяваше неизвестни на Природата птици, накацали по не по-малко хипотетични екзотични храсти.

Мълчанието ставаше потискащо. Скоро някой трябваше да го наруши. И тъй като господин Бийч твърдо се придържаше към езика на веждите и очевидно възнамеряваше да продължи в този дух до края на лятото, Аш го наруши сам.

Когато по-късно вечерта, озовал се най-сетне в леглото, започна да възстановява наум сцената, му се стори, че самото Провидение му

бе подсказало темата за лошото храносмилане на господин Питърс, защото още първата дума за страданията на работодателя му оказа магическо въздействие върху икономата.

— Бих могъл да попадна и на по-добро място — заяви Аш. — Осмелявам се да предположа, че знаете колко избухлив е господин Питърс. Има диспепсия.

— Вече — отвърна господин Бийч — съм информиран в този смисъл. — Поразсъждава мрачно няколко секунди. — И аз — продължи след малко — страдам от стомах. Лигавицата на стомаха ми далеч не е това, което бих желал да бъде една лигавица.

— Разкажете ми — възкликна благодарно Аш — всичко за лигавицата на стомаха си.

Четвърт час по-късно епопеята на господин Бийч бе прекратена от биенето на малкия часовник на камината. Той се извърна и се втренчи в него не без известно неудоволствие.

— Толкова късно ли стана! — рече. — Трябва да се заема със задълженията си. А също и вие, господин Марсън, ако ми разрешите да отбележа. Господин Питърс без съмнение ще има нужда от услугите ви, докато се приготвя за вечеря. Като тръгнете по големия коридор, ще стигнете до вратата, която отделя нашата част на къщата от другата. Моля да ме извините. Трябва да сляза в избата.

Аш последва указанията му и след като извървя няколко метра, стигна до тапицирана със зелено сукно врата, която поддаде, като я бутна, и му разкри гледка към нещо, за което правилно предположи, че е парадният вестибюл на замъка — просторно уютно помещение с канапета до стените, затоплено от гигантска камина, пълна с пращяща борина. Широко стълбище вдясно водеше към горните етажи.

В този момент Аш осъзна непълнотата на обясненията на господин Бийч. Без съмнение широкото стълбище щеше да го отведе на етажа със спалните, но как да намери стаята на господин Питърс, без да прибъгва до досадно чукане по всички врати наред? Беше късно да се връща и да пита за допълнителни разяснения. Икономът сигурно вече бе на път към избата да провери виното за вечеря.

Както стоеше нерешително, на отсрещната страна на вестибюла се отвори врата и от нея излезе, мъж на неговата възраст. През вратата, която младежът за секунда задържа отворена, за да отговори на въпрос, зададен му от някого в стаята, Аш успя да мерне стъклени витрини.

Дали това не беше музеят, неговата крайна цел? Следващия миг вратата се отвори с още няколко сантиметра и разкри съществена част от египетска мумия, която потвърди догадката му.

Хрумна му, че най-добре ще е да разгледа музея и да открие скарабея на господин Питърс час по-скоро. Реши да помоли Бийч да го заведе там в първата свободна минута.

Междувременно младежът затвори вратата на музея и тръгна през вестибюла. Имаше остра като тел коса и строго лице с щръкнал нос и очи, които святкаха през очила без рамки. Всъщност беше самият Бакстър, секретарят на лорд Емсуърт.

— Слушай, старче — насочи се към него Аш, — би ли ми казал как да стигна до стаята на господин Питърс? Не мога да се ориентирам.

Изобщо не му щукна, че едва ли този е най-добрият начин един камериер да се обръща към Висшите Класи. Това именно е най-трудната част при изпълнението на тъй наречените „характерни“ роли. Човек може да се справи със задълженията си съвсем прилично, но диалогът винаги крие клопки.

Господин Бакстър пръв би прегърнал становището, че не това е начинът да бъде заговарян от прост камериер. Само дето в момента не знаеше, че Аш е камериер. От непринуденото му обръщение остана с впечатлението, че е някой от многобройните гости, които през целия ден пристигаха в замъка. Когато попита за господин Питърс, Бакстър реши, че вероятно е Джордж Емерсън, приятелят на Достопочтения Фреди, с когото още не се беше запознал.

Поради това той най-сърдечно обясни, че стаята на господин Питърс е втората вляво на втория етаж.

— Много мило от твоя страна — рече Аш.

— Няма нищо — отвърна господин Бакстър.

— Човек може да се загуби в такава къща — продължи Аш.

— И още как! — реагира господин Бакстър.

Аш продължи по пътя си нагоре и след няколко секунди вече чукаше на посочената врата.

Гласът, който го прикани да влезе, със сигурност беше на господин Питърс.

IV

Господин Питърс, частично надянал облеклото, с което един джентълмен вечеря, стоеше пред огледалото и се бореше с вратовръзката към официалния костюм. Когато Аш влезе, той свали ръце и с тревога зараглежда творението си. Не остана доволен. С пъшкане и ругатни откъсна непокорната материя от врата си.

— Проклето нещо!

За Аш беше очевидно, че работодателят му не е в слънчево настроение. Малко неща са по-склонни да прогонят слънцето от живота на природно вкиснат човек от официалната вратовръзка, която не скланя да бъде дърпана и усуквана, докато добие нужната форма. Дори когато всичко беше наред, господин Питърс мразеше да се облича за вечеря. А когато не всичко беше наред, думите бледнеят пред чувствата, които го изпълваха.

Все пак нервността му би могла да бъде извинена. Чиста подигравка е да те карат да се контиш като за пиршество, за да хапнеш само аспержи и ядки, и то в обидно оскъдни количества.

Очите му срещнаха погледа на Аш в огледалото.

— О, ти си значи! Влизай, щом си дошъл. Не ме зяпай такъв. Затвори бързо вратата. Хайде де! Не се потривай. Опитвай се да изглеждаш поне малко интелигентен. Не ме зяпай с отворена уста. Къде беше досега? Защо не дойде по-рано? Можеш ли да връзваш връзка? Добре, вържи я тогава.

Поуспокоен от вида на снежнобялата пеперуда, която се заоформя под пръстите на Аш, той разреши да му държи фрака. Взе черната пура от тоалетката и я запали повторно.

— Мислих за теб — рече.

— Тъй ли? — попита Аш.

— Намери ли скарабея?

— Не.

— Тогава какво, по дяволите, си правил? Имаше време да го отмъкнеш поне двайсет пъти.

— Разговарях с иконома.

— За чий дявол губиш време в приказки с икономи? Предполагам, че още не си намерил и музея.

— Не, намерих го.

— Нима? И това е нещо. А как възнамеряваш да се заемеш с работата?

— Най-добре ще е да се вмъкна късно през нощта.

— Слава богу, че не си възнамерявал да го задигнеш посред бял ден! А как ще намериш скарабея, когато влезеш?

Аш не беше мислил по въпроса. Колкото повече се задълбочаваше в задачата, толкова повече се сблъскваше с аспекти, за които не се беше сетил.

— Не знам — призна той.

— Не знаеш! Каж ми, млади човече, минаваш ли за интелигентен, доколкото може да мине за интелигентен един англичанин?

— Не мога да кажа.

— А, значи не можеш, тъпанар с тъпанар! — неочаквано се запени господин Питърс и размаха ръце във внезапен пристъп на ярост. — Какво ти става? Защо не покажеш малко повече предприемчивост? Защо не измислиш нещо? Или си въобразяваш, че съм те домъкнал в тази къща с чисто декоративна цел? Искам резултати, и то бързо! Ще ти кажа как да разпознаеш скарабея, като отидеш в музея. Оня безсрамен дърт мошеник, дето ми го отмъкна под носа, е имал нахалството да го курдиса отделно с надпис колкото циркова реклама: „Хеопс от Четвърта династия, подарен...“ — господин Питърс се задави — „подарен от Престъпн Питърс“. Така ще го разпознаеш.

Аш не се засмя, но измести едно ребро в усилието си да потисне смеха. Да откраднеш от човека най-ценното му съкровище и да му благодариш публично, му се стори рядко забавно.

— Дори не е под стъклен похлупак — продължи господин Питърс. — Кипри се на открит поднос върху кутия с римски монети. Всеки, останал сам за две минути, може да го вземе. Престъпна небрежност е да се остави толкова ценен предмет да се въргаля така. Щом се е решил да открадне Хеопса ми, трябваше поне да прояви приличието да се отнася с него както подобава.

— Нищо, така ще го взема по-лесно — утеши го Аш.

— Ще е по-лесно, ако се наканиш — срязва го господин Питърс.
— Има и още нещо. Ще се опиташ да го вземеш късно през нощта. А какво ще кажеш, ако някой те спипа да се размотаваш наоколо в тъмна доба? Помислил ли си за това?

— Не.

— Все пак ще трябва да дадеш някакво обяснение. Няма да седнеш да обсъждаш последната премиера. Не смяташ ли, че трябва да измислиш много основателна причина да не си в леглото по това време?

— Смятам.

— А, значи признаваш? Ще кажеш следното. Аз съм ти позвънил да дойдеш да ми четеш, докато заспя. Разбра ли?

— Смятате ли, че това ще е задоволително обяснение за присъствието ми в музея?

— Идиот! Не съм казвал да дадеш това обяснение, ако те спипат в музея. Ако това ти се случи, най-добре ще е да си затваряш устата и да се молиш Богу съдията да ти даде по-лека присъда, защото ти е първо провинение. Ще го кажеш, ако те срещнат на път към музея.

— Звучи неубедително.

— Нима! Е, тогава нека ти кажа, че скоро ще спре да ти се струва неубедително, защото и без това ще го правиш всяка вечер. Някой трябва да ми чете, докато заспя. Лошото храносмилане ми причинява безсъние.

И сякаш за да подчертае изказването си, господин Питърс внезапно се преви одве.

— Ох! — простена. — Ай!

Измъкна пурата от устата си и на нейно място пъкна хапче за храносмилане.

— Лигавицата на стомаха ми хич я няма — добави той.

Странно колко прости са непосредствените причини за всяка революция. Ако господин Питърс беше облякъл оплакването си в друга словесна форма, Аш по всяка вероятност щеше да го понесе без активна форма на протест. Дребното човече, което бръмчеше наоколо и джавкаше по него, му ставаше все по-противно, но идеята за бунт не беше му минала през ума. Ала терзанията, изживени в лапите на иконома Бийч, го бяха накарали да намрази поголовно всички стомашни лигавици. Идва един момент, когато човешката способност

да възприема здравословни бюлетини за стомашни лигавици просто се изчерпва.

Аш изгледа сурово господин Питърс. Престана да се бои от огнедишация дребосък и погледна на него като на най-обикновен хипохондрик, който трябва да чуе няколко полезни факта.

— Как няма да имате лошо храносмилане? Не правите никакви физически упражнения и по цял ден пушите.

Девственото усещане да бъде критикуван, и то от голобрад хлапак, изби от господин Питърс и ума, и дума. Той се разтърси конвулсивно, но не успя да каже и гък.

От своя страна Аш, прегърнал любимата си тема, стана от красноречив по-красноречив. По негово мнение диспептиците направо замърсявали земята. Според него те имали избор между здравето и болестта и с отворени очи се били отдали на второто.

— Повръща ми се от такива като вас. Познавам и кътните ви зъби. Бъхтите се като мулета, пренебрегвате физическите упражнения, давате воля на нервите си, пушите силни пури на празен стомах, а когато в резултат на всичко това естествено си съсипете храносмилането, започвате да се изживявате като мъченици и тровите живота на всички наоколо. Ако за един месец се оставите в ръцете ми, ще ядете керемиди и ще питате за още. Рано ставане, Ларсенови упражнения, студен душ, кратък масаж, бърза разходка...

— Кой, по дяволите, те е питал за мнението ти, нахално голобрадче? — успя да намери гласа си господин Питърс.

— Не ме прекъсвайте — кресна Аш. — Забравих мисълта си.

Настъпи напрегнато мълчание. Пръв заговори господин Питърс.

— Ти... адски... нагъл...

— Не ми говорете с такъв тон.

— Ще ти говоря както си...

Аш направи крачка към вратата.

— Много добре — отсече той. — Напускам ви. Това е официално предупреждение. Можете да намерите някой друг да изпълни дребната ви задача.

Внезапно увисналата челюст на господин Питърс и изразът на загриженост подсказаха на Аш, че е открил точното оръжие и вече диктува играта. Затова продължи още по-самоуверено.

— Ако знаех какво включват задълженията на ваш камериер, не бих приел работата и за сто хиляди лири. Само заради някакъв идиотски предразсъдък да не ми разрешите да дойда като ваш секретар, което щеше да е най-простото и очевидно решение, се оказах в положение всеки момент да бъда публично порицан от иконома, а главната миячка на чинии да ме гледа като нещо, което котката е изровила от кофата. — Гласът му затрепери от самосъжаление. — Можете ли да разберете дори частица от ужаса, в който ме потопихте? Как, за Бога, да запомня дали да вляза преди главния готвач или след третия лакей? Докато съм тук, няма да имам спокойна секунда. Длъжен съм цял час да слушам оплакванията на иконома, който е същинска болница на два крака. Трябва да си пробивам път през лабиринта на прислужническия етикет. А на всичкото отгоре имате наглостта да ме ползвате за боксова круша и да си изкарвате нервите върху мен! Имате непробиваемото дебелоочие да допуснете, че ще търпя да ме хокате и правите на маймуна всеки път, когато самоубийственият начин на живот ви докара до пристъп на безсъние! Имате върховното нахалство да си въобразявате, че можете да разговаряте с мен, както ви скимне! Ще има да вземате! Писна ми. Ако си искате скарабея, нека друг ви го набави. Аз си подавам оставката.

Направи още една крачка към вратата. Трепереща ръка сграбчи ръката му.

— Мило момче, бъди разумен!

Аш бе опиянен от победата си. Усещането да прави на кайма истински неподправен милионер беше ново и възхитително. Изпъчи гръдния си кош и разкрачи нозе като същински родоски колос.

— Всичко това е много хубаво — отвърна той и хладно се освободи от ръката му. — Няма да се измъкнете просто така. Ще трябва да се споразумеем. Ако ще падам жертва на вашата... вашата старческа злост всеки път, когато не ви се спи, няма да остана и за цялото злато на американската хазна.

— Мило мое момче, това няма да се повтори. Постъпих прибързано.

Господин Питърс с разтреперани пръсти запали остатъка от пурата.

— Хвърлете я веднага!

— Мило момче!

— Хвърлете я! Казахте, че сте прибързали. Разбира се, че прибързахте. А щом дразните храносмилането си, винаги ще прибързвате. Искам нещо повече от извинения. За да остана тук, ще трябва да изтръгнем корена на злото. Ще се оставите в ръцете ми като на любим домашен лекар. Никакви пури. Всяка сутрин физически упражнения.

— Не, не!

— Много добре.

— Не, спри! Какви упражнения?

— Ще ви покажа утре сутринта. И бързи разходки.

— Мразя да се разхождам.

— Студени душеве.

— Не!

— Много добре.

— Не, спри. На моята възраст студен душ ще ме убие.

— Ще ви влее нов живот. Съгласен ли сте на студени душеве?

Не? Много добре.

— Да, да, да.

— Обещавате ли?

— Да, да.

— Добре тогава.

Проехтя далечният тътен на гонга.

— Решихме въпросите тъкмо навреме — отбеляза Аш.

Господин Питърс внимателно го загледа.

— Млади човече — бавно изрече той, — ако след всичко това не ми донесеш моя Хеопс, ще ти... ще те... заклевам се, че ще те одера жив.

— Да не чувам такива приказки — сръза го Аш. — И това трябва да запомните. Ако искате лечението да се окаже успешно, не бива да допускате подобни разсъждения. Упражнявайте вътрешен самоконтрол. Трябва да храните само красиви мисли.

— Идеята да те одера жив е красива мисъл — с копнеж отбеляза господин Питърс.

V

За да се избегне опасността отсъствието на иконома господин Бийч да стане извор на униние, превръщащо в пепел храната в устата на висшата прислуга в Бландингс, беше станало обичай да сядат на масата, когато вечерята на горния етаж приближава своя край. Това даваше възможност на иконома да заеме мястото си начело на масата, без да се бои, че господарите ще го извикат, с изключение на няколкото минути за сервиране на кафето.

Всяка вечер малко преди осем и половина, в който час господин Бийч преценяваше, че вече може спокойно да се оттегли от трапезарията и да остави лорд Емсуърт и гостите му под грижите на помощник иконома Меридю и на лакеите Джеймс и Алфред (с изключение на няколкото минути завръщане в трапезарията, колкото да придаде тон и достолепие при поднасянето на пурите и алкохола), онази част от прислугата, чието обществено положение и ранг ѝ даваше право на достъп до Залата на домоуправителката, се отправяше натам с цел водене на безцелен разговор до появата на господин Бийч. Тогава една от кухненските прислужнички с вид на човек, боричкал се дълго време с въжетата, с които е бил завързан и най-сетне успял да се освободи, отваряше вратата със съобщението: „Господин Бийч, ако обичате, вечерята е сложена“. Тогава господин Бийч предлагаше сгъната в лакътя ръка на домоуправителката, казваше: „Госпожо Туемлоу“ и царствено повеждаше по големия коридор към Залата на иконома шествието от останалата прислуга, подредена по ранг и на двойки. Защото Бландингс не беше от онези къщи, или може би по-правилно ще е да ги наречем коптори, в които висшата прислуга не само се храни, но и общува преди вечеря в Залата на иконома. Под егидата на господин Бийч и госпожа Туемлоу, която споделяше същите разбирания по въпроса, в замъка всичко се вършеше както му е редът и с подходящата тържественост. За господин Бийч и госпожа Туемлоу идеята те и себеподобните им да вечерят в същата стая, в която се събираха за разговори, би била точно толкова отблъскваща, колкото и

евентуалното съобщение, че гостите ще се хранят не в трапезарията, а в дневната.

Завръщащият се от разговора си с господин Питърс Аш беше пресрещнат от почтително малко момче и отведен в Залата на домоуправителката, където отново си изясни колко е дребен и нищожен. Просторната стая беше пълнолюдна и очевидно къкреше от сърдечни отношения. Всички явно се познаваха добре и разговорът бе извънредно оживен. Всъщност тъй като гостите в Бландингс в основната си част бяха сборна колекция на рода Емсуърт, дошъл да се запознае с бъдещата младоженка, голяма част от намиращите се в Залата на домоуправителката бяха стари познати и подновяваха прекъснатите си дружески отношения по твърде гласовит начин.

Влизането на Аш бе последвано от временно затишие и за негово крайно неудоволствие всички очи се впиха в личността му. Смущението му бе облекчено от госпожа Туемлоу, която пристъпи към него като любезна домакиня. За нахвърляне на портрета на въпросната госпожа са нужни много малко изразни средства. Достатъчно е да се каже, че си подхождаше с господин Бийч като втори чорап от един и същи чифт или като женската от двойка фазани. Имаше същото изражение на надвиснала аполексия и принадлежност към някой достолепен и надменен раздел от растителното царство.

— Господин Марсън, добре дошли в замъка Бландингс.

Аш беше очаквал някой да произнесе тези думи и бе малко учуден, когато господин Бийч не го стори. Изненада се и колко лесно домоуправителката разгада самоличността му, но видя в тълпата и Джоун и реши, че вероятно тя е източникът на информация. Завидя й. По някакъв смайващ начин изглеждаше съвсем на място в тази необичайна компания. Самият той имаше усещането, че на челото му с огромни букви е изписано „самозванец“.

Госпожа Туемлоу се зае с представянето му — дълъг и мъчителен процес, който тя изпълняваше безмилостно, без следа от бързанае и претупване. Аш се ръкува с всеки член от каймака на тази нова за него професия, усмихна се на всеки поотделно, докато накрая лицевите и гръбначните му мускули се схванаха от усилието. Количеството прислужници, побиращо се в стая с умерени размери, му се стори математически абсурдно.

— С госпожица Симпсън вече се познавате — рече госпожа Туемлоу и Аш тъкмо се канеше да отхвърли обвинението, когато загра, че споменатата особа е Джоун. — Господин Джъдсън, това е господин Марсън. Господин Джъдсън е камериер на Достопочтения Фредерик.

— Доколкото знам, господин Марсън, още не сте имали удоволствието да се запознаете с нашия Фреди? — приветливо отбеляза младеж с гладко лице и ленив вид. — Фреди си струва да бъде разгледан.

— Господин Марсън, разрешете ми да ви представя на господин Ферис, камериера на лорд Стокхийт.

Господин Ферис — мургав, с циничен вид мъж, с високо чело, раздруса ръката на Аш.

— Радвам се да се запозная с вас, господин Марсън.

— Госпожице Уилоуби, това е господин Марсън, който ще ви придружи до масата за вечеря. Госпожица Уилоуби е камериерка на лейди Милдред Мант. Както положително знаете, лейди Милдред — нашата най-голяма дъщеря, е омъжена за полковник Хорас Мант.

Аш не знаеше и остана доста изненадан, че госпожа Туемлоу има дъщеря, титулована лейди Милдред, но Здравият Разум му се притече на помощ и побърза да му подсказе, че под „нашата“ се подразбира щерка на граф Емсуърт и покойната му графиня. Госпожица Уилоуби се оказа жизнерадостна млада дама с усмихнато лице и кестенява коса, сресана ниско над челото. След като Етикетът не му позволяваше да придружи Джоун на вечерята, Аш остана доволен, че поне е попаднал на приятна заместница. Току-що го бяха представили на личната камериерка на лейди Ан Уорблингтън — отвратително статуеткоподобно същество на име Честър — и смътният му спомен от лекцията на Джоун по повод етикецията „под стълбите“ го беше оставил с впечатлението, че тя именно е предопределена за неговата партньорка. Направо се сгърчи при мисълта, че можеше да се окаже под ръка с толкова петмезено-гъста аристократична надменност.

След последното представяне разговорът се възобнови. Доколкото Аш можа да го проследи, той бе изцяло посветен на идиосинкразиите на работодателите на присъстващите. Предположи, че този процес тече по цялата обществена скала на долните етажи. Вероятно нисшите слуги в Залата на прислугата в момента обсъждаха своите висшестоящи, а момичетата от килера клюкарстваха за

камериерките. Зачуди се кой ли е най-долният кръг на тази конструкция и стигна до заключението, че вероятно се представлява от почтителното момче, което му бе служило за водач преди малко. Това момче, по липсата на събеседник, с когото да обсъжда някого, вероятно седеше, потънало в самотен размисъл за приходящата прислуга.

Попита се дали да не сподели тази своя теория с госпожица Уилоуби, но реши, че ще е твърде неразбираема за нея, и се задоволи с коментар на някои от пиесите, които беше гледал в Лондон. Госпожица Уилоуби се оказа запалена театралка и тъй като страстта на полковник Мант към многобройните клубове, в които членуваше, го задържаше задълго в града, тя имаше широки възможности да задоволява вкусосовете си. Госпожица Уилоуби не обичаше провинцията. Намираше я за провинциална.

— Не смятате ли, че провинцията е скучна, господин Марсън?

— Едва ли ще скучая тук — отвърна Аш и беше изненадан от закачливия кикот, подсказващ, че думите му са приети като комплимент.

Господин Бийч се появи съвременно, леко разсеян, както подобава на човек, доскоро ангажиран с важни и отговорни задължения.

— Алфред разсипа бялото рейнско вино! — чу го Аш да споделя с горчив шепот на ухото на госпожа Туемлоу. — На сантиметър от ръката на Негово благородие.

Госпожа Туемлоу промърмори съболезнованията си. Съдейки по изражението на господин Бийч, той се питаше колко ли още ще съумее да издържи на напрежението на своето нелеко съществуване.

— Господин Бийч, ако обичате, вечерята е сложена.

Икономът сподави налегналите го тежки мисли и сви лакът.

— Госпожо Туемлоу.

Аш, въпреки цялото си внимание, сбърка в изчисленията на ранга и беше на крачка от големия гаф да напусне стаята не в полагаемия му се ред, но стреснатият натиск на пръстите на госпожица Уилоуби го предупреди овреме. Спря да пропусне статуеткоподобната госпожица Честър, съпроводена от съсухрено човече с игла за вратовръзка във формата на подкова, чието име, заедно с имената на

повечето от хората, с които беше разговарял от момента на влизането си в стаята, се беше изпарило от главата му.

— За малко да изгърмите — весело заяви госпожица Уилоуби. — Вероятно сте много разсеян, господин Марсън, също като Негово благородие.

— Лорд Емсуърт разсеян ли е?

Госпожица Уилоуби се засмя.

— Боже мой, понякога забравя и името си. Ако не беше господин Бакстър, един Бог знае какво щеше да стане с него.

— Не познавам господин Бакстър.

— Поостанете ли повечко тук, няма да ви се размине запознанството. Изключено е да си спестите познанството с него, ако живеете под един покрив. Ако не ме цитирате пред никого, ще ви кажа, че той е истинският стопанин тук. Назовава се секретар на Негово благородие, но всъщност е всичко заедно, като онзи от пиесата.

Аш претърси драматургичната си памет за подобен персонаж и накрая запита госпожица Уилоуби дали няма предвид Пу Ба от „Микадо“^[4], която наскоро беше поставена повторно в Лондон. Госпожица Уилоуби наистина имаше предвид Пу Ба.

— Но аз му викам Пъхниноско — продължи тя. — Тика си носа в работите на всички, сякаш са негови.

Краят на процесията навлезе в Залата на иконома. Господин Бийч прочете молитвата с известни покровителствени нотки. Вечерята започна.

— Виждали ли сте госпожица Питърс, господин Марсън? — попита госпожица Уилоуби, която възобнови разговора с поднасянето на супата.

— За няколко минути на гарата.

— О! Значи не сте от дълго при господин Питърс?

Аш започна да се чуди дали всеки срещнат ще му задава този опасен въпрос.

— От един-два дни.

— И къде сте били на служба преди това?

Усети, че нещо го сръза под лъжичката. Още няколко подобни разговора и щеше да разкрие истинската си мисия в замъка и да тури край на всичко.

— Тъъ, бях... тоест...

— Как се чувствате след пътуването, господин Марсън? — обади се глас от другия край на масата. Аш вдигна благодарно очи и срещна погледа на Джоун, пълен с весело любопитство. Беше твърде изпълнен с облекчение, за да се опитва да си обясни изражението ѝ. Отговори, че се чувства много добре, което далеч не отговаряше на истината. Интересът на госпожица Уилоуби беше насочен към обсъждането на недостатъците на различните железопътни системи във Великобритания.

Начело на масата господин Бийч бе започнал интимен разговор с господин Ферис, камериера на лорд Стокхийт (наричан от Достопочтения Фреди „клетия стар Пърси“ и доколкото Аш разбра — братовчед на бъдещия съпруг на Алин Питърс). Икономът говореше дори с по-сдържан от обикновено тон, защото обсъждаше една трагедия.

— Господин Ферис, всички много съжалявахме, когато прочетохме за вашето нещастие.

Аш се зачуди какво ли се е случило на господин Ферис.

— Да, господин Бийч — отвърна камериерът, — факт е, че се представихме много зле. — Пийна глътка от чашата си. — Не можем да скрием истината — не че някога съм се опитвал да я крия, — че клетият Пърси *не е* твърде умен.

В разговора се включи госпожица Честър.

— Не ми се стори онова момиче, как му беше името, да е чак толкова красиво. Във всички вестници пишеше, че била привлекателна и какво ли още не, а на снимката в „Дейли Скеч“ не ми се видя нещо особено. Не разбирам какво е видял в нея Негово благородие.

— Снимката не е сполучлива, госпожице Честър. Присъствах в съдебната зала и съм длъжен да призная, че е засукана, твърде засукана. А трябва да си припомните, че Пърси от дете си е податлив млад глупак. Говоря като човек, който го познава отблизо.

Господин Бийч се обърна към Джоун.

— Обсъждаме делото за неспазено обещание за женитба от страна на лорд Стокхийт, госпожице Симпсън, за което без съмнение сте чели по вестниците. Лорд Стокхийт е наш племенник. Предполагам, че милорд е бил потресен от обстоятелствата.

— Беше — пропя господин Джъдсън от отсрещния край на масата. — Случайно го чух да разговаря с младия Фреди. Бяха в

библиотеката сутринта на деня, в който съдията прочете окончателната присъда и така жестоко натресе лорд Стокхийт. „Ако някога ти се случи нещо подобно, млади негоднико“, каза той на Фреди...

Господин Бийч се изкашля.

— Господин Джъдсън!

— Няма нищо, господин Бийч, тук всички в известен смисъл сме едно семейство. Не е като да клюкарствам пред непознати. Сигурен съм, че никой от тук присъстващите дами и господа няма да допусне това да се разчуе извън тази стая.

Компанията целомъдрено промърмори съгласието си.

— Та милорд каза на Фреди: „Млади негоднико, ако някога ти се случи нещо подобно, можеш направо да се изнесеш в Канада, защото няма да позволя да се вестнеш пред очите ми“ или нещо подобно. А Фреди отвърна: „Ама, таквоз, родителю, аз... такава...“

Колкото и далеч да беше от сценичното съвършенство имитацията на господин Джъдсън на господарския глас, тя допадна на компанията. Стаята се разтреса от смях.

Господин Бийч прецени, че е наложително да смени темата. По неписаните закони на тази стая всеки индивид имаше правото да говори свободно за собствения си работодател, но според него Джъдсън понякога губеше мярката.

— Кажете, господин Ферис — рече той, — как го понася Негово благородие?

— О, Пърси го понася прекрасно.

Аш отбеляза като любопитен факта, че докато всеки камериер наричаше работодателя си почти гальовно на малко име, останалата част от компанията церемониално и почитателно титулуваше същия. Лорд Стокхийт беше Пърси за господин Ферис, а Достопочтеният Фредерик Трипуд — Фреди за господин Джъдсън; но за Ферис Джъдсъновият Фреди беше Достопочтеният Фредерик, а за Джъдсън Ферисовият Пърси беше лорд Стокхийт. Интересна форма на етикет, която се стори на Аш приятно феодална.

— Пърси — продължи господин Ферис — понася несгодата като истински англичанин. Нали паричките не излизат от неговия джоб. Затова пък старият му баща, който трябва се бръкне, взе работата присърце. Заяви, че това се било отразило на подаграта му и затова

отиде на бани в Дройтуич, вместо да дойде тук. Но смее да твърдя, че Пърси не е опечален от този факт.

— Всичко това — обобщил господин Бийч — е твърде печално. Наблюдаваната в днешно време склонност у нисшите класи да се самозабравят става по-подчертана с всеки изминал ден. Доколкото разбрах, младата жена, замесена в случая, била барманка. Плачевно е, че нашите младежи си позволяват да се забъркват в подобни връзки.

— Мен пък ме учудва — започна неукротимият господин Джъдсън — по-скоро фактът, че толкова малко младежи се сблъскват с този проблем. Милорд не беше далеч от истината, когато сръфа онзи ден Фреди в библиотеката. Истинско чудо е, ако питате мен, че младият Фреди още не е изгърмял. Когато бяхме в Лондон — продължи той, без да обръща внимание на предупредителната кашлица на господин Бийч, — преди да се случи онова, което можем да наречем катастрофата, вследствие на която милорд му отрязва издръжката и го накара да се върне да живее тук, Фреди направо си го търсеше, повярвайте ми. По едно време затъна с двата крака по една балеринка. Седмици наред ме изпращаше да вися на входа за сцената с бележки и цветя, редовен като часовник. Как беше името ѝ? На езика ми е. Смешно как се забравят тези неща. Фреди беше страшно хлътнал. Спомням си, че веднъж търсех нещо из стаята му, когато го нямаше, и намерих стихотворение, посветено на нея. Страшна работа. Убеден съм, че ако момичето е запазило писмата му, скоро ще видим Фреди да крачи бодро по стъпките на лорд Стокхийт.

Около масата се разнесе шушукане на възхита и ужас.

— Брей! — възкликна кавалерът на госпожица Честър. — Не думайте, господин Джъдсън! Работата ще стане много дебела, ако дадат под съд Достопочтения Фреди за лъжливи обещания точно сега, когато е сгоден.

— Няма такава опасност.

Беше гласът на Джоун и прозвуча толкова решително, че веднага привлече вниманието на насядалите около масата. Всички я погледнаха. Аш се смая от изражението ѝ. Очите ѝ горяха, като че ли беше ядосана, а лицето ѝ пламтеше. Сети се за един израз, който ѝ беше казал във влака. Приличаше на преоблечена принцеса.

— Какво ви кара да мислите така, госпожице Симпсън? — заинтересува се недоволен Джъдсън. Беше положил сума ти усилия да

смрази кръвта на компанията, а Джоун явно се опитваше да омаловажи труда му.

Аш имаше чувството, че Джоун положи вътрешно усилие, сякаш се вземаше в ръце и си припомняше къде се намира.

— Ами — почти плахо започна тя — не смятам, че е възможно да е предложил брак на момичето.

— Човек никога не знае — отсече Джъдсън. — Моето впечатление е, че Фреди е направил предложение. Струва ми се също така, че през последните дни нещо му тежи на сърцето. Онзи ден, преди да тръгне с милорд за Лондон, се държа много странно. А откак се върна, направо не е на себе си. Освен това знам, че с голям интерес следеше делото на лорд Стокхийт, защото изрязваше от вестниците всички статии за него. Видях ги лично, когато един ден търсих нещо в нещата му.

Бийч се изкашля — знак, че възнамерява да монополизира разговора.

— Във всеки случай, госпожице Симпсън — тежко изрече той, — когато нещата се разраснат до такава степен, че се намесят съдебни заседатели, избирани от Нисшите Слоеове и вечно в лошо настроение, не е задължително да има категорично обещание за женитба. При Социалистическия Бяс, който ги е обзел, са толкова щастливи от възможността да навредят на Някого От Нас, че го правят и в отсъствие на обещание за женитба. Стигат им няколко по-пламенни изрази на възхита. Вероятно помните делото Хейвант, когато съдиха младия лорд Маунт Анвил. Работата е там, че Анархията Взема Връх над силната ръка и Нисшите Слоеове започват да си Вирят Носа. За всичко са виновни ония евтини вестничета. Те изкушават нисшите класи да си вирят носа. Тази сутрин например трябваше сурово да смъмря младия Джеймс, лакея. Навремето беше приличен младеж, гледаше си съвестно работата и отдаваше съответното уважение на хората, но от всичко това сега няма и следа. И защо? Защото преди шест месеца получи ревматичен пристъп и прояви дързостта да изпрати снимката си заедно с изявлението, че лечебното масло на Уокингшо го е изцерило от адска агония, които бяха отпечатани в десетина вестника, и това беше краят на Джеймс. Навири нос и не дава пет пари за нищо.

— Единствено мога да кажа — намеси се отново Джъдсън, — че се моля Богу нищо толкова да не се случи на Фреди, защото не всяко момиче би се съгласило да го вземе.

Присъстващите изразиха съгласието си с тази истина с одобрително мърморене.

— А вашата госпожица Питърс — толерантно продължи Джъдсън — ми прилича на много мила млада дама.

— Ще се зарадва да чуе мнението ви — не се стърпя Джоун.

— Джоун Валънтайн! — извика внезапно Джъдсън и стовари ръце на масата. — Сетих се. Това беше името на момичето, на което Фреди написа толкова писма и посвети не едно стихотворение. И точно на нея от самото начало силно ми заприличахте, госпожице Симпсън. Вие сте жива двойница на Фредивата госпожица Джоун Валънтайн.

Аш не се отличаваеше със способността да съобразява бързо, но в дадения случай вероятно шокът от това разкритие, съчетан с факта, че светкавично трябваше да се направи нещо, за да не стане объркването на Джоун съвсем очевидно за всички, пробуди интелигентността му. Джоун, обикновено толкова самоуверена и изобретателна, в момента бе сломена. Беше пребледняла и очите ѝ срещнаха погледа на Аш с изражението на погнато животно.

Трябваше да се направи нещо драстично, за да се отвлече вниманието на компанията. Прост опит да се смени темата на разговора щеше да е безполезен.

Аш бе осенен от вдъхновение.

В дните на детството му в Мъч Мидълфорд непрекъснато бягаше от неделното училище само и само да си осигури компанията на Еди Уофълс — всепризнатото Лошо Момче на околността. Не го привличаха единствено очарователните беседи с Еди, въпреки че и те не бяха за пренебрегване, а най-вече умението му да дава превъзходна звукова имитация на биещи се в задния двор котки. Аш знаеше, че няма да намери покой, докато не усвои тази дарба от баш майстора. С течение на времето успя. Може би именно тези негови отсъствия от неделното училище в името на Изкуството в по-късните години го бяха направили доста неуверен по въпроса за царете юдейски, но усвоеното с много труд майсторство го бе превърнало в търсен гост на всички сбирки в Оксфорд. То спаси положението и сега.

— Чували ли сте как побеснели котки се бият в заден двор? — небрежно попита той съседката си госпожица Уилоуби.

Миг по-късно изпълнението му започна с пълна сила.

Младият господин Еди Уофълс, вложил много труд и енергия в обучението на последователя си, беше успял да постигне омировско звучене на котешката битка. Неприятните звуци започваха с ниско гъргорене, на което се отговаряше с няколко тона по-висок и малко по-скандалджийски писък. Мигновеното мълчание биваше последвано от протяжен стон, напомнящ вой на вятъра, след който започваше злобно ръмжене. В отговор следваха няколко остри изписквания. След това и двете страни в битката се отдаваха на недоволно виене, което ставаше все по-високо и гръмогласно, докато въздухът не се изпълнеше с наелектризиращо послание за злонамереност. И тогава, след поредната напрегната пауза, започваше Войната — шумна и всепоглъщаща. Ако сте имали възможността да стоите до младия господин Уофълс по време на изпълнението му, щяхте да изживеете почти всеки миг от този сложен бой и да забележите кога едната или другата враждуваща страна печели краткотрайно надмощие. Битката бе епична. Нанасяха се и се понасяха коварни удари и въображението виждаше как снопчета козина хвърчат наоколо. Суматохата ставаше все по-гръмка, докато най-сетне след едно умело кресчендо настъпваше тишина, нарушавана от немошно, безсилно стенание.

Такъв бе котешкият бой на младия господин Еди Уофълс и Аш, макар че не можеше да се мери с майстора, както се полага на един ученик, все пак го възпроизвеждаше вярно и енергично.

Ако ви кажа, че вниманието на компанията бе отклонено от господин Джъдсън и забележките му поради необичайните звуци, разнесли се от устата на Аш, ще ви поднеса само размито подобие на сензацията, предизвикана от усилията му. Най-напред настъпи смаяно мълчание, прерастващо в недоволство. Икономът Бийч беше зяпнал с вид по-апоплектичен от всякога, сякаш ставаше свидетел на чудо. По лицата на останалите можеха да се забележат отсенки на всички видове чувства. Подобна случка недвусмислено би била по-уместна в католическа катедрала, отколкото в Залата на иконома в замъка Бландингс. Когато последният отглас от котешката битка заглъхна, над стаята надвисна тежко мълчание.

Аш се обърна към госпожица Уилоуби.

— Ето така — рече. — Тъкмо разправях на госпожица Уилоуби — добави извинително той — за котките в Лондон. Голямо мъчение са.

В продължение на две-три секунди обществената му репутация се клатеше на ръба на пропастта, докато компанията преценяваше какво бе извършил. Че беше нещо ново — беше, но смешно ли бе или вулгарно? Нищо не ужасява висшата прислуга повече от вулгарността. Точно по този въпрос Залата на иконома се мъчеше да вземе решение.

И тогава госпожица Уилоуби отметна назад хубавата си главица и звънливият ѝ смях се понесе до тавана. В този момент компанията взе решение. Всички се засмяха. Всички настояваха Аш да го направи още веднъж. Аш го направи. Всички станаха негови приятели и почитатели.

Всички освен иконома Бийч. Икономът Бийч бе шокиран до мозъка на костите си. Прихлупените му от дебели клепащи очи неодобрително се впиха в Аш.

На иконома Бийч му се струваше, че този младеж Марсън си е Навирил Носа.

Аш видя до себе си Джоун. Вечерята беше свършила и вечерящите се отправяха към Залата на домоуправителката.

— Благодаря ви, господин Марсън. Постъпихте много мило и много умно. — Очите и закачливо святкаха. — Но на какъв ужасен риск се изложихте. Превърнахте се в гвоздеа на вечерта, но можехте и много лесно да станете парий в обществото. Опасявам се, че въпреки успеха, който пожънахте, господин Бийч не одобри постъпката ви.

— И аз храня същите опасения. След минутка отивам да му направя малко вятър и да изглежда нещата.

Джоун понижи глас.

— Всичко, казано от онова отвратително дребно човече, е истина. Той наистина ми писа писма. Разбира се, аз отдавна ги унищожих.

— Но идването ви тук не е ли прекалено опасно? Той би могъл да ви познае. Това би ви поставило в неприятно положение.

— Никога не съм се срещала лично с него. Той само ми пишеше писма. Когато тази вечер дойде на гарата да ни посрещне, ме изгледа стреснато, тъй че вероятно помни как изглеждам. Но Алин сигурно му е казала, че името ми е Симпсън.

— Но оня Джъдсън заяви, че е обзет от мрачни размишления. Мисля, че трябва да го успокоите.

— Господин Джъдсън дава прекалено вихърна воля на въображението си. Фреди вече не е отчаян. Изпрати ми в Лондон един отвратителен шишкав дребосък на име Джоунс да говорим за писмата и аз му обясних, че съм ги унищожила. Сигурно вече му го е съобщил.

— Разбирам.

Стигнаха до Залата на домоуправителката. Господин Бийч стоеше пред камината. Аш се приближи до него.

Не беше лесно да се умилостиви господин Бийч. Аш опита с всякакви съблазнителни теми. Спомена отекли крака, размахваше апетитно под носа на господин Бийч лигавицата на стомаха му, но икономът оставаше недосегаем. Едва когато Аш заговори за музея, в очите му трепна искрица оживление.

Господин Бийч се гордееше с музея на замъка Бландингс. Музеят бе станал причина той да види името си в печата за пръв и последен път в своя живот. Преди една година представител на „Интелиджънсър енд Екоу“ от съседния град Блачфорд бе посетил замъка по поръчение на вестника и беше започнал един параграф от статията си с думите: „Под егидата на господин Бийч, моя любезен чичероне, посетих и музея на Негово благородие...“. Господин Бийч беше скътал изрезката в специално чекмедже на писалището си.

Отговори почти любезно на въпросите на Аш. Да, виждал бил скарабея (произнесе го „скръбея“), който господин Питърс подарил на милорд. Разбрал, че милорд извънредно високо ценял скръбея от господин Питърс. Бил чул господин Бакстър да обяснява на милорд, че е извънредно ценен.

— Господин Бийч — рече Аш, — дали не бихте ме завели да разгледам музея на лорд Емсуърт?

Господин Бийч го измери с тежък поглед.

— За мен ще бъде удоволствие да ви заведа да разгледате музея на Негово благородие — отвърна той.

VI

Човек може да си обясни необмислената постъпка, която извърши господин Питърс веднага след вечеря, само с нервността, обзела го след разговора му с Аш в спалнята.

Малко след вечеря господин Питърс бе в опасно по своята безразсъдност настроение. Докато другите се хранеха, той страдаше. Главният готвач на Бландингс бе надминал себе си в чест на гостите и бе сътворил поредица от блюда, които в по-щастливите си дни господин Питърс би омел без остатък. Да си принуден от здравословни съображения да гледаш как се изнизват покрай теб, е достатъчно, за да сриташ болезнено и най-заинатения оптимизъм. Думи не могат да опишат мъките на господин Питърс. Пирове като тазвечерния се превръщаха за него в безброй бойни полета, на които се сражаваха гуша за гуша Лакомията и Въздържанието.

През цялата вечер си мислеше за отпора, даден му от Аш, и за ужасиите, които щяха да произтекат от този отпор. Един от най-мъчителните спомени на господин Питърс бе двуседмичното му гостуване у господин Уилям Мълдун в прочутия му Център за възстановяване на здравето в Уайт Плейнс, щата Ню Йорк. Убеди го да отиде един негов събрат по милионерство, когото дотогава бе смятал за свой приятел. Споменът за студените душеве на господин Мълдун и системите от енергични физически упражнения бе и щеше да бъде веќе жив в паметта му.

Мисълта, че под вещото ръководство на Аш ще върши сам това, което бе изтърпял в компанията на други несретници при Мълдун, смразяваше сърцето му. Знаеше какво представляват тия откачени на тема здраве кукуригупетльовци, които са убедени, че всички неразположения, от които страдат простосмъртните, могат да се оправят със студени душеве и бързи разходки. Всички си мязаха като от един дол крастави магарета и само гледаха да убият човека. Един от най-тежките му кошмари беше, че е отново при Мълдун и влачи коня си нагоре по стръмния хълм до селото, а единствената награда, която го очаква, е смътната перспектива да го приберат в затвора Синг-Синг.

Не можеше да го понесе. По-добре да го обесят. Щеше да откаже на Аш.

Но ако откажеше на Аш, онзи щеше да си тръгне и тогава кой ще му възвърне загубения скарабей?

Дилемата поглъщаше вниманието му до края на вечерята. Стана от масата с размътена глава и взе да се шляе безцелно из замъка.

И тогава някак си се озова сам в парадния вестибюл, на четири метра от незаключената врата на музея.

Не осмисли веднага този факт. Беше дошъл в парадния вестибюл, защото неговата усамотеност отговаряше на настроението му. Едва след като изпуши пурата си (Аш не би могъл да му забрани да пуши след вечеря), внезапно му просветна, че би могъл да намери сам решение на проблема си. Кратка минутка на решителни действия и скарабейт отново щеше да е негов, а заплахата от лечението на Аш щеше да е в миналото.

Огледа се. Да, беше сам.

От момента, в който болезнената раздяла със скарабея завладя съзнанието му, господин Питърс дори за миг не беше си представял, че може да си възстанови собствеността собственоръчно. Перспективата за неприятностите, които биха могли да възникнат, беше достатъчно отблъскваща и той приемаше подобно действие за изключено. Рискът бе прекалено голям и поради това дори не беше разсъждавал върху него.

Но сега се оказа в положение, когато рискът можеше да се пренебрегне. И той подобно на Аш винаги си беше представял възвръщането на скарабея като деяние, достойно за тъмните доби, като дързък акт, който трябва да се извърши под покрива на съня, налегнал обитателите на замъка. Че ще възникне възможност спокойно да влезе в музея и да излезе от него с Хеопса в джоба си, въобще не беше му минавало през ума.

И все пак сега тази възможност се изтъпани пред него с цялата си простота и се искаше единствено да се възползва от нея. Вратата на музея не беше дори затворена. От мястото, където беше застанал, виждаше, че е открехната.

Предпазливо се приближи към нея — не по права линия като човек, отиващ в музей, а на зиг-заг като безцелно шляещ се. От време на време хвърляше крадливи погледи през рамо.

Стигна до вратата, поколеба се и я отмина. Обърна се, стигна отново до нея и пак я отмина. Замръзна неподвижно, като оглеждаше вестибюла, и в пристъп на решимост се втурна към вратата и се стрелна вътре като заек.

В същия миг Незаменимия Бакстър, който от скривалището си зад една колона в галерията, опасваща около две трети от вестибюла, от няколко минути наблюдаваше със значителен интерес странните маньоври на почетния гост, започна да слиза по стълбите.

Рупърт Бакстър, неуморимият личен секретар на граф Емсуърт, беше от хората, чието главно качество е вродената подозрителност към всички свои събрата. Не ги подозираше в едно или друго конкретно престъпление, просто ги подозираше. Това го караше да бъде вездесъщ, да се прокрадва крадешком и да се мотае мотешком на всичко живо в краката. Способностите му в този смисъл бяха прословути в замъка Бландингс. Граф Емсуърт твърдеше: „Бакстър просто няма цена.“ Достопочтеният Фреди заявяваше: „Човек не може да направи крачка в тая скапана къща, без да налети на оня проклетник Бакстър.“ Домашната прислуга от мъжки и женски пол, притежаваща, подобно на госпожица Уилоуби, изявената дарба, свойствена на нисшите английски слоеве, да характеризира хората, го описваше като Пъхниноско.

В себе си още не беше обвинил господин Питърс в някакво конкретно престъпление или нарушение. Просто усещаше, че се готви нещо нередно.

Разполагаше с шесто чувство по тези въпроси.

Но когато господин Питърс най-сетне се реши и се втурна в музея, подозренията на Бакстър загубиха аморфността си и изкристализираха. Сигурността разтърси душата му като гръм от небето.

Незаменимия Бакстър бе готов да се закълне пред съдия, че Престъпник Питърс се кани да задигне скарабея.

За да избегнем опасността от излишно закичване на секретаря на лорд Емсуърт с чудодейна интуиция, трябва да обясним, че мистерията, витаеща около тази антика, беше занимавала мислите му не малко време, след като работодателят му я повери да я положи в музея. Познаваше могъщия талант на лорд Емсуърт да забравя и не повярва на разказа му за придобивката ѝ. Скарабейни мании като

господин Питърс не подаряват безценни експонати от колекциите си. Но не знаеше истината за случилото се в Лондон. Заключение му беше, че лорд Емсуърт е купил скарабея и е забравил. В подкрепа на тази теория бе и фактът, че лордът взе чековата си книжка в Лондон. Дългото познанство на Бакстър с графа го беше оставило с убеждението, че никой не знае какво може да се случи, ако пуснат лорда да вилнее из Лондон с чекова книжка в джоба.

Що се отнася до мотива на господин Питърс да влезе в музея, и той изглеждаше пределно ясен на секретаря. Самият Бакстър беше възторжен почитател на антиките, беше работил като секретар при няколко запалени колекционери и от личен опит и наблюдения познаваше странната лудост, която всеки момент може да обземе някой колекционер и да заличи напълно морала му и ясното различаване на *meum* от *teum*^[5]. Познаваше колекционери, които биха предпочели да умрат от глад, отколкото да посегнат на чуждо парче хляб, но не можеха да устоят пред изкушението най-криминално да задигнат бленуван експонат.

Слезе по стълбите, като ги прескачаше през три стъпала, и нахълта в музея точно когато сърбящите пръсти на господин Питърс посягаха към съкровището.

Справи се с неудобното положение с изключителен такт. Господин Питърс, като чу стъпките му, отскочи гузно назад, което беше равносилно на самопризнание за вина, а лицето му замръзна в изумление, ала Незаменимия Бакстър предпочете да не забелязва тези явления. Заговори с лек и приветлив тон.

— А! Значи разглеждате малката ни колекция, господин Питърс? Виждате, че сме отредили почетно място на вашия Хеопс. Той несъмнено е ненадминат експонат.

Господин Питърс бавно идваше на себе си. Бакстър говореше, за да му даде време да се съвземе. Споменаваха Мут и Бубастис, Амон и Книгата на мъртвите. Насочи вниманието на госта към римските монети.

Тъкмо разясняваше някои аспекти на принцеса Галухипа от Митани, която нямаше начин да не заинтригува слушателя му, когато вратата се отвори и в музея влезе икономът Бийч, придружен от Аш. В настъпилата от прекъсването суетня господин Питърс успя да се

измъкне. Стремеше се да се озове някъде далече и за първи път в живота си постави под въпрос поговорката за вълка и дебелия му врат.

— Сър — започна икономът Бийч, — не знаех, че сте в музея. Не бих ви обезпокоил. Но този млад човек изрази желание да разгледа експонатите и аз си позволих да го доведа.

— Влез, Бийч, влез — подкани го Бакстър. Светлината падна върху лицето на Аш и той го разпозна като веселия младеж, който преди вечеря го попита за стаята на господин Питърс и за когото вече бе установил, че не е приятелят на Достопочтения Фреди Джордж Емерсън, нито пък е някой от другите гости в къщата.

Пробода го подозрение.

— Тъъ, Бийч...

— Да, сър?

— Един момент.

Придърпа иконома в парадния вестибюл, където Аш не можеше да го чуе.

— Бийч, кой е този?

— Камериерът на господин Питърс, сър.

— Камериерът на господин Питърс?

— Да, сър.

— Отдавна ли работи като камериер? — попита Бакстър, като се сети, че прост прислужник се беше обърнал към него със „старче“.

Бийч понижи глас. С Незаменимия Бакстър бяха стари съюзници и той реши, че е редно да му се довери.

— Току-що е постъпил при господин Питърс, сър, и никога досега не е прислужвал. Каза ми го самият той, но не успях да изтръгна информация за миналото му. Маниерът му, сър, ми се стори доста особен. Мина ми през ум дали господин Питърс знае за това. Би ми било неприятно да създавам неприятности на който и да било млад човек, но ако смятате, че господин Питърс трябва да бъде уведомен... Кой ли не би могъл да постъпи на работа без препоръки, като този младеж. Господин Питърс може да е бил Измамен, сър.

Маниерът на Незаменимия Бакстър стана разсеян. Умът му работеше скоротечно.

— Трябва ли да бъде *информиран*, сър?

— Ъ? Кой?

— Господин Питърс, сър. В случай, че е бил *измамен*!

— Не, не. Господин Питърс си знае работата.

— Далеч съм от мисълта да се бъркам в чужди работи, сър, но...

— Господин Питърс вероятно знае всичко за него. Кажете ми, Бийч, кой предложи това посещение в музея? Ти ли?

— Младият човек изрази подчертано желание да му покаже експонатите, сър.

Незаменимия Бакстър се върна в музея, без да каже дума. Аш, застанал в средата на стаята, се мъчеше да запечата в паметта си обстановката. Не усети пронизващия подозрителен поглед, който се впи в гърба му.

Не виждаше Бакстър. Дори не мислеше за Бакстър. Но Бакстър беше нащрек. Бакстър бе изровил томахащата.

Бакстър знаеше.

[1] Така наричат прислужниците в Оксфорд. — Б.пр. ↑

[2] Поема от американския поет Хенри Лонгфелоу (1807–1882). — Б.пр. ↑

[3] Английски архитектурен стил, датиращ от първата половина на XVI в., когато на власт е династията на Тюдорите. Господарската къща, най-характерната сграда от този период, е с ударение върху уединението на обитателите ѝ и това води до голям брой малки стаи, а типичният за предишния период „голям салон“ губи своето значение. Стаите често са с дъбова ламперия и богата гипсова украса. — Б.пр. ↑

[4] Комична опера (1885) от Гилбърт и Съливан. — Б.пр. ↑

[5] Мое и твое (лат.) — Б.пр. ↑

ШЕСТА ГЛАВА

I

Едно от преимуществата на зрялата възраст е здравият песимизъм, който, макар да отнема от остротата на изживяването на всякакви споходили ни венценосни победи, има възхитителния ефект да предотвратява стоварването върху главите ни от страна на Съдбата всякакви там златни тухли, монети, завързани за конче и издърпани изпод носа ни, и неизлюпени пилета, към които Буйната Младост се стреми така възторжено за голямо свое неизбежно разочарование. Когато напуснем двацетте, узряваме за мисловния навик да гледаме накриво даровете на Съдбата. Може би понякога се разминаваме с някоя и друга награда, но и спираме лекомислено да попадаме в капани.

Аш Марсън тепърва щеше да достигне възрастта на кроткото недоверие и когато му се струваше, че Съдбата е благосклонна към него, беше достатъчно млад и глупав, за да приеме тази благосклонност за чиста монета и дори да ѝ се радва.

Докато седеше на леглото си в края на тази първа вечер в замъка Бландингс, той си мислеше, че фортуна до голяма степен е на негова страна и определено му симпатизира. Беше преживял първия си скок във водовъртежа на слугинския етикет не само без да се изложи, но и с несъмнен успех. Без да направи нито една грешка, с която да си навлече упрека на целокупната Зала на Иконома, бе станал душата на компанията. Дори утре, в пристъп на разсеяност, да изпревари камерхера в строя към масата, щяха да му простят, защото комиците се ползват с определени привилегии.

Толкова по този въпрос. Това обаче беше само част от благосклонността на Фортуна. Фактът, че още в първия ден на общуването бе налучкал верния начин да се справи и доведе до подчинение сприхавия си работодател, беше още по-голям успех. Продължителните взаимоотношения с господин Питърс в първоначалния им дух щяха да се окажат голямо изпитание за него. Сега, благодарение на твърдия крак, с който бе тропнал от самото начало, той бе обезоръжил милионера.

На трето място идваше най-важното — не само се беше запознал с местонахождението и обкръжението на скарабея, но се беше и убедил, че вземането му и спечелването на хилядата лири ще е фасулска работа. Наум вече разпределяше парите и оптимизмът го доведе дотам, че както си седеше на леглото и анализираше събитията от деня, единственото, което подложи на съмнение, беше дали да вземе скарабея веднага, или да го остави на мястото му, за да си остави време да полекува вътрешностите на господин Питърс по начините, изброени в разговора между двамата. Защото, естествено, в мига, в който възвърнеше скарабея на законния му собственик и прибереше парите, позицията му на личен треньор и лечител щеше автоматично да отпадне.

Съжаляваше за това, защото мисълта да изостави толкова болен човек го тревожеше. Но като цяло, ако разгледаше нещата от всяка гледна точка, най-препоръчително бе да задигне скарабея час по-скоро и да остави храносмилането на господин Питърс на произвола на съдбата.

В качеството си на двацет и шест годишен оптимист той не допускаше, че Съдбата е способна да си играе с него, че Съдбата може да му е подготвила неприятни изненади в бъдеще и че Съдбата, дори в настоящия час на радост, му готви ритник отзад, който щеше да му нанесе с най-мощното си оръжие, наречено Незаменимия Бакстър.

Погледна часовника си. Беше един без пет. Нямаше представа дали в замъка си лягаха рано, или не, но реши, че ще е благоразумно да даде на обитателите на къщата още един час. След това щеше да изприпка до долу и да прибере скарабея.

За щастие романът, който си беше взел от Лондон, се оказа интересен. Не усети кога удари два. Пъхна книгата в джоба си и отвори вратата.

Отвън беше тихо — тихо и необичайно тъмно. В коридора, на който се намираше стаята му, ръмжаха и подсвиркваха хърканията на спящата прислуга. Всички роби на труда хъркаха без изключение — едни в една тоналност, други — в друга, едни агресивно, други жално, а всеобщото хъркане бе мощно доказателство, че поне по отношение на това крило на къщата пътят бе чист и вероятността някой да смути плановете му беше нищожна.

Направените в по-ранен час изследвания го бяха запознали с географията на дома. Без усилие намери пътя до зелената сукнена врата, мина през нея и се озова в парадния вестибюл, където в камината с червени отблясъци просветваше последната жаравя. Това бе единственото осветление и той остана доволен, че разузна обстановката предварително и не се налагаше да налучква пътя към вратата на музея.

Знаеше посоката и бе измерил разстоянието. Беше точно седемнайсет крачки от мястото, на което стоеше. Внимателно, като избягваше всеки шум, той започна да брои крачките. Стигна до единайсетата и се блъсна в някого.

В някого с меко тяло.

В някого, чиято ръка, когато докосна неговата, се оказа малка и женствена.

Останките от догорял пън рухнаха върху пепелта и огънят припламна за сетен път. Проблясъкът бе последван от пълна тъмнина. Огънят угасна. Малкото пламъче бе лебедовата му песен. Но се оказа достатъчно, за да разпознае Джоун Валънтайн.

— Велики Боже! — ахна той.

Смайването му беше краткотрайно. В следващата секунда единственото, което го учудваше, беше липсата на по-силна изненада. В това момиче имаше нещо, което караше и най-причудливите случки да изглеждат правилни и естествени. От момента, в който я срещна, животът му се бе превърнал от предсказуема поредица от безинтересни дни в странен карнавал на неочакваното, с който практиката започваше да го учи да свиква. Животът бе заприличал на сън, където всичко е възможно и където всичко случващо се трябва да се приема със спокойствието, присъщо на сънищата. Беше странно, че тя се намира в непрогледно тъмния параден вестибюл посред нощ, но в края на краищата не беше по-странно от неговото присъствие там. В света на сънищата, който обитаваше понастоящем, хората очевидно правеха най-необясними неща, водени от най-невероятни подбуди.

— Здравсти! — рече той.

— Не се плашете.

— Не, не.

— Струва ми се, че и двамата сме тук поради една и съща причина.

— Да не искате да кажете, че...

— Да, и аз дойдох да спечеля хилядата лири, господин Марсън. Ние сме съперници.

При сегашната му вътрешна настройка тези думи се сториха на Аш толкова прости и разбираеми, че той се зачуди дали всъщност ги чува за първи път. Имаше странното усещане, че го е знаел през цялото време.

— Дошли сте да вземете скарабея?

— Точно така.

Аш изпита смътното чувство, че нещо не е както се полага, но в началото не можа да установи какво е. След това загрея.

— Но вие не сте млад мъж с приятен външен вид — отбеляза той.

— Не знам какво имате предвид. Но Алин Питърс ми е стара приятелка. Сподели с мен, че баща ѝ е готов да даде голямо възнаграждение на човека, който му възстанови скарабея, и аз...

— Внимавайте! — прошепна Аш. — Бягайте! Някой иде!

По стълбите се чува тихи стъпки, изщракване и над главата на Аш светна лампа. Огледа се. Беше сам, а зелената сукнена врата леко се полюшваше.

— Кой е? Кой е там? — прозвуча глас.

По широкото стълбище слизаше Незаменимия Бакстър.

Всеобщата подозрителност към човечеството и конкретните подозрения към определен човек са лошо приспивателно. Повече от час сънят бягаше от очите на Незаменимия Бакстър с непобедима ловкост. Беше пробвал всички познати методи да го прикотка, но претърпя провал, включително и с броенето на овце. Събитията от вечерта държаха ума му буден и неспокоен. Щом се опиташе да потъне в забрава, мисълта за заговора, който беше разкрил, го боцваше и събуждаше.

Подозрителният ум наказва собственика си със страданията на личната му активност. От момента, в който спипа господин Питърс да нахълтва в музея и набеляза Аш като негов съучастник, покоят на Бакстър беше обречен. Ни мак, ни мандрагора, ни всички сънни билки на света можеха да го унесат в сладкия сън на отлетялото вчера.

Споменът за уискито, примесено с вода, помагало му при предишни случаи на безсъние, го вдигна от леглото и го заведе на

стълбите. Целта му бе шишето на масата в пушалнята, в която се влизаше от галерията над парадния вестибюл. Гореща вода можеше да осигури в спалнята си с помощта на малката газова печка.

Тъй че той се смъкна от леглото, тръгна надолу и очевидно точно навреме се озова в сърцето на заговора, който не му даваше да мигне. Господин Питърс може би беше в леглото си, но тук, в парадния вестибюл, на десетина крачки от вратата на музея стърчеше Съучастникът.

Пристигна на мястото със спринт и се изправи срещу Аш.

— Какво търсиш тук?

И тогава от гледна точка на Бакстър нещата тръгнаха на зле. По всички правила на играта заловеният с окървавени ръце Аш трябваше да се загърчи, да запелтечи и да признае всичко. Но Аш черпеше сила от философското спокойствие, което ни спохожда насън и от факта, че има готово обяснение.

— Господин Питърс ми позвъни, сър.

Никога не беше предполагал, че може да изпита благодарност към спривавия дребосък, който го беше наел, и сега трябваше да признае, че милионерът бе проявил голяма далновидност по време на последния им разговор. Хрумна му, че ако не беше съветът на господин Питърс, сега можеше да се окаже в извънредно неловко положение, защото не притежаваше бърза и изобретателна мисъл.

— Позвънил ти е? В два и половина през нощта?

— Да му почета, сър.

— Да му четеш по това време?

— Господин Питърс страда от безсъние, сър. Има лошо храносмилане и болката понякога не му дава да заспи. Има какво да се желае откъм лигавицата на стомаха му.

— Не вярвам на нито една твоя дума.

С благостта, която прави от незаслужено обидения праведник такава величава гледка, Аш измъкна от джоба си романа и го размаха победоносно във въздуха.

— Ето книгата, която щях да му чета. Сър, ако ме извините, смятам, че е най-добре да отида в стаята му. Лека нощ, сър.

С това той продължи нагоре по стълбите. Беше му жал да буди толкова скоро господин Питърс от освежителната му дрямка, но такива са Житейските Трагедии и човек трябваше да ги понася храбро.

Незаменимия Бакстър го последва по петите като недояло куче. Отскачаше мълчаливо и се гушеше в сенките, когато светлината на някоя електрическа крушка го караше да се крие свенливо от откритите пространства. Но после изведнъж заряза преследването. За първи път ясно осъзна сравнителното си безсилие в мълчаливия конфликт, с който се беше сблъскал. Проумя, че не може да предприеме нищо въз основа единствено на подозрения, колкото и могъщо да напиреха те в гърдите му. Да обвини господин Питърс в обир или в съучастничество, беше немислимо. И все пак цялото му същество се бунтуваше при мисълта да допусне да бъде осквернена святостта на музея. Официално съдържанието му беше собственост на лорд Емсуърт, но откак той се грижеше за него, беше свикнал да смята експонатите за свои. Макар и колекционер по индукция, той притежаваше жаркото обожание на истинския колекционер към антиките, в сравнение с което привързаността на лъвицата към малките Й може спокойно да се отмине с пренебрежение. Беше готов на всичко, за да запази скарабея, към който вече изпитваше чувство на доживотна собственост.

Не, не на всичко. Мисълта да предизвика търкания между бащата на Достопочтения Фреди и бащата на годеницата на Достопочтения Фреди не му допаднаше. Секретарският му пост в замъка беше ценен и по никакъв начин не желаше да го застрашава.

Имаше само един начин да доведе тази деликатна работа до задоволителен край. От видяното през миналата вечер ставаше ясно, че стремежът на господин Питърс към скарабея се дължи само на симпатията му към него, а същинската кражба щеше да се осъществи от Аш. Следователно единственият начин беше да спипа Аш в музея по време на престъпната акция. Тогава господин Питърс изобщо нямаше да фигурира в далаверата. Положението на господин Питърс щеше да е просто на човек, невинно взел на работа крадлив камериер.

Разбра, че е сбъркал, като заключи вратата на музея. В бъдеще щеше да го оставя отворен като капан. А самият той по цяла нощ щеше да стои на пост.

С тези мисли Незаменимия Бакстър се върна в стаята си.

Междувременно Аш стигна до стаята на господин Питърс, влезе и запали лампата. Господин Питърс, който тъкмо се беше унесъл в сладка дрямка, се стресна и отвори очи.

— Дойдох да ви чета — обяви Аш.

Сподавеното ръмжене на работодателя му съдържаше равни части гняв и самосъжаление.

— Глупак такъв, не знаеш ли, че едва успях да се унеса?

— А сега сте буден отново — утешително изрече Аш. — Такъв е животът. Кратка почивка и — бум! — отново ококорени и жадни за живот. Надявам се, че книгата ще ви хареса. Задълбочих се в нея и ми се струва добра.

— Какво си въобразяваш, че вършиш, като нахълтваш тук посред нощ? Да не си откачил?

— Идеята беше ваша и, между другото, трябва да ви благодаря за нея. Извинявам се, задето я нарекох неубедителна. Подейства като очистително. Той едва ли се хвана, дори съм сигурен, че не повярва и на една моя дума, но се озапти. Не бих могъл да измисля нещо и наполовина толкова добро в трудно положение.

Гневът на господин Питърс се смени с възбуда.

— Взе ли го? Хеопса ми ли търсеше?

— Търсих го, но не го взех. Наоколо бродят лоши хора. Оня с очилата, с когото се засякохте тази вечер в музея, се материализира от чистия въздух и бях принуден да му кажа, че сте ми позвънили да ви чета. За щастие книгата беше у мен. Струва ми се, че ме проследи дотук да се увери наистина ли ще вляза в стаята ви.

Господин Питърс простена злочесто.

— Бакстър — рече той. — Името му е Бакстър, личният секретар на лорд Емсуърт. Той ни подозира. От него трябва да се пазим, тоест ти да се пазиш.

— Е, няма значение. Нека бъдем щастливи, докато можем. Разположете се удобно, а аз ще ви чета. В края на краищата има ли нещо по-приятно от художествената литература в малките часове на нощта? Да започвам ли?

II

На другата сутрин след закуска Аш откри Джоун да си играе с малко кученце в двора на конюшните.

— Можете ли да ми отделите малко от скъпоценното си време?

— Разбира се, господин Марсън.

— Да се поразходим някъде на открито, където няма да могат да ни подслушат.

— Май така ще е най-добре.

Тръгнаха.

— Помолете младия си приятел от неустановено кучешко потекло да се оттегли. Пречи ми да подреда мислите си.

— Опасявам се, че ще откаже.

— Няма значение. Ще се опитам да се справя, въпреки присъствието му. Кажете ми, сънувах ли, или наистина ви срещнах в два и петнайсет тази нощ парадния вестибюл?

— Наистина ме срещнахте.

— И наистина ли заявихте, че сте дошли в замъка да откраднете...

— Да възстановя.

— Да възстановите скарабея на господин Питърс?

— Да.

— Значи е вярно?

— Вярно е.

Аш започна да рие земята със замислен палец на крака.

— Това — продължи той — усложнява нещата.

— Има нещо такова.

— Предполагам, че сте се изненадали, когато сте открили идентичността на моите възжеления.

— Ни най-малко.

— Не сте се изненадали?

— Разбрах веднага, щом прочетох обявата в „Морнинг Поуст“. А потърсих „Морнинг Поуст“ веднага, щом ми казахте, че сте постъпили при господин Питърс като камериер.

— Знаели сте през цялото време?

— Да.

Аш възхитено я изгледа.

— Знаменита сте!

— Защото толкова лесно прозрях намеренията ви?

— Отчасти и за това. Но най-вече защото сте имали смелостта да предприемете подобно нещо.

— Но нали и вие го предприехте.

— Аз съм мъж.

— А аз съм жена, така ли? Моята теория, господин Марсън, е че една жена може да се справи почти с всичко по-добре от всеки мъж. Какъв прекрасен тест ще е това за решаване веднъж и завинаги на въпроса за правото на жените да гласуват! Ето ни тук двамата — вие и аз, мъж и жена, като всеки се опитва да извърши едно и също нещо, като започва с еднакви възможности. Представете си, че успея аз. Какво ще кажете тогава за непълноценността на жените?

— Никога не съм твърдял, че жените са непълноценни.

— Направихте го с поглед.

— Защото сте изключителна жена.

— Не можете да се измъкнете с комплименти. Аз съм най-обикновена жена и ще победея истински мъж.

Аш се намръщи.

— Не ми е приятна мисълта, че ще работим един против друг.

— Защо?

— Защото ви харесвам.

— И аз ви харесвам, господин Марсън, но не бива да смесваме чувствата с работата. Вие искате хилядата лири на господин Питърс. Аз също.

— Мразя мисълта, че ще се окажа пречка да получите парите.

— Няма да сте пречка. Аз ще съм пречката към вашите пари. И на мен не ми допада, но няма как.

— Кара ме да се чувствам подлец.

— Това е просто старомодното ви мъжко отношение към жените, господин Марсън. Гледате на тях като на беззащитни създания, които трябва да бъдат закриляни и глезени. Нищо подобно. Ние сме фурии. Не бива да допускате представителка на моя пол да се меси в опитите ви да спечелите парите. Мислете за мен като за мъж. Изправени сме

един срещу друг в честен двубой и не искам да се ползвам от привилегии. Ако отсега нататък не положите всички усилия, никога няма да ви простя. Разбирате ли ме?

— Май да.

— Ще трябва да положим големи усилия. Очилатият дребосък е нащрек. Миналата нощ ви подслушах иззад вратата. Между другото, нямаше нужда да ми казвате да бягам, а сам да останете, за да ви заловят. Това е пример какво не искам да правите. Беше рицарство, а не делови подход.

— Аз имах готово обяснение в случай, че ме заловят. Вие нямахте.

— И каква страхотна история беше само! Ще я взема назаем за собствена употреба. Ако ме заварят, ще кажа, че отивам да чета на Алин, която страда от безсъние. И няма да се учудя, ако наистина страда, клетото момиче. Не се храни достатъчно. Бедното дете е изгладняло до смърт. Чух един от лакеите да казва, че снощи на вечеря е отказала всички ястия. И макар да се кълне в противното, смятам, че се бои да се опълчи срещу стария си баща. Срам и позор.

— Тя е крехко създание, което има нужда от закрила и глезене — важно отбеляза Аш.

Джоун се засмя.

— Е, тук ме хванахте натясно. Признавам, че бедната Алин не е блестящ пример за забележителна съвременна жена, но... — Тя млъкна. — Божичко, едва сега се сетих за отговора, с който щях да ви направя на пух и прах. Но вече е късно да го кажа, нали?

— В никакъв случай. И аз съм същият. С тази разлика, че обикновено се сецам за остроумния отговор едва на следващия ден. Да се върнем ли към последните реплики?... Тя е слабо създание, което има нужда от закрила и глезене.

— Много ви благодаря — признателно произнесе Джоун. — А защо, ако смея да попитам, е слабо създание? Защото е допуснала да бъде глезена и закриляна. Защото е разрешила на Мъжа да ѝ създаде специални привилегии и общо взето... Не, не е толкова добро, колкото ми се стори, че ще бъде.

— Трябва да е по-изчистено — разкритикува я Аш. — Липсва острота.

— Но ме връща към мисълта, че няма да ѝ подражавам и да проиграя независимостта на действията си срещу рицарство. Опитайте се да прозрете моята гледна точка, господин Марсън. Знам, че се нуждаете от парите не по-малко от мен. Е, не мислите ли, че ще се почувствам подла, ако реша, че не сте положили всички усилия да ги спечелите само защото сте решили, че няма да е справедливо да действате пълнокръвно срещу жена? Това ще ме смаже. Ще се чувствам като човек, който няма право на нищо. Въпросът е прекалено важен, за да се отнасяте с мен като с дете и да ме оставите да спечеля само и само да не ме разочаровате. Искам парите, но не като подарък.

— Повярвайте ми — сериозно заговори Аш, — няма да са никакъв подарък. Проучих проблема Бакстър по-задълбочено от вас и мога да ви уверя, че той е истинската заплаха. Не знам как надуши толкова точно вярната следа, но очевидно е съвсем наясно с положението. Поне що се отнася до мен. Разбира се, няма представа, че и вие сте замесена, но се опасявам, че подозренията му към мен ще засегнат и вас. Искам да кажа, че се кани да прекара близкото бъдеще свит на килима пред вратата на музея. В момента ще е лудост и за двама ни да се опитаме да проникнем в него.

— Нещата доста се усложниха. А аз си мислех, че ще е много лесно!

— Струва ми се, че трябва да му дадем поне една седмица да се успокои.

— Най-малко.

— Нека погледнем нещата откъм добрата им страна. Не бързаме заникъде. Замъкът Бландингс е не по-малко комфортен от улица Аръндел № 7А, а интендантският му отдел е на такава висота, че кухнята се оказва истинско откровение за мен. Нямах представа, че прислугата си угажда така. Много си падам и по светската страна. Направо ѝ се наслаждавам. За първи път в живота си чувствам, че съм личност. Забелязахте ли как се отнесох към кухненската прислужничка, която снощи ни сервира на вечеря? Струва ми се, че проявих истинско средновековно достолепие, нелишено от любезност. А мога и да се усъвършенствам. Ако питате мен, в състояние съм да водя безкрайно дълго този начин на живот.

— А господин Питърс? Не смятате ли, че има опасност да промени решението си за хилядата лири, ако го накараме да чака

прекалено дълго?

— Изключено, фактът, че скарабейт е буквално под носа му, е тежко изпитание за него. Изостря копнежа му. Между другото, видяхте ли скарабея?

— Да, накарах госпожа Туемлоу да ме разведе из музея, докато вие разговаряхте с иконома. Мъка ми беше да го гледам там, изложен на открито, чакащ някой да го грабне, без да мога да направя нещо.

— И аз изпитах същото. Не е кой знае какво, нали? Ако не беше табелката, никога не бих повярвал, че това е нещото, за което Питърс предлага награда от хиляда лири. Но то си е негов проблем. Всяко нещо струва толкова, за колкото може да се купи. Не ние ще решаваме защо е така. Нашата работа е да се изплъзнем на Бакстър и да задигнем.

— Нашата друг път! Говорите, сякаш сме съдружници, а не съперници.

Аш ахна.

— Улучихте пирона по главата! Защо не? Защо да се преследваме и да се колим в бясно съперничество? Защо не образуваме съдружие? Това решава всичко.

Джоун остана замислена.

— Искате да кажете, да си разделим наградата?

— Точно така. На две равни части.

— А трудът?

— Трудът ли?

— Да, как ще разделим него?

Аш се подвоуми.

— Идеята ми — започна той — е аз да свърша... както се казва черната работа, а...

— Искате да кажете, че всъщност вие ще вземете скарабея?

— Точно така. Аз ще поема тази част от делото.

— А какви ще бъдат моите задължения?

— Ами, вие... бихте могли... как да се изразя? Вие, тъй да се каже, ще ми оказвате морална подкрепа.

— Като се гуша на топло в леглото?

Аш избегна погледа й.

— Ами, да... нещо от този род.

— Докато вие поемате всички рискове.

— Не, не. Рискове практически няма да има.

— Май току-що казахте, че ще бъде лудост всеки от нас в момента да се опита да влезе в музея. — Джоун се засмя. — Няма да стане, господин Марсън. Приличате ми на котарака, който имах едно време. Винаги когато убиваше мишка, ми я носеше с любов и най-почтително я оставяше в краката ми. Аз с ужас отблъсвах трупа и го изгонвах навън, но той пак се връщаше с отвратителния си подарък. Така и не успях да го убедя, че това не е любезност от негова страна. Ценеше високо мишката си и отказваше да проумее защо не я искам. И вие сте същият с вашето рицарство. Много мило, че непрекъснато ми предлагате умрялата си мишка, но, честно казано, тя не ми трябва. Няма да приема услугите ви само защото по една случайност съм жена. Ако ще образуваме съдружие, настоявам да извърша равно количество работа и да поема своя дял от рисковете... от вашите „практически несъществуващи рискове“.

— Много сте... непреклонна.

— Направо си кажете твърдоглава. Няма да се засегна. Разбира се, че съм такава. В наши дни едно момиче трябва да действа така, ако държи на честната игра. Повтарям, господин Марсън, няма да приема умрялата ви мишка. Не си падам по такива дарове. Ако се опитвате да ми я развявате под носа, съдружието ни ще завехне, преди да е родило плод. Щом ще работим заедно, ще се редуваме в опитите си да задигнем скарабея. Никаква друга постановка на въпроса няма да ме удовлетвори.

— Тогава настоявам на правото да опитам пръв.

— Нищо подобно. Ще хвърляме чоп, както си му е редът. Имате ли монета? Аз ще я подхвърля, а вие ще изберете.

Аш направи последен плах опит.

— Но това е абсолютно...

— Господин Марсън!

Аш се предаде. Извади монета и мрачно ѝ я връчи.

— С особено мнение — рече той.

— Ези или тура? — попита Джоун, без да се трогне.

Аш се загледа във въртящата се в слънчевата светлина монета.

— Тура — извика той.

Монетата спря да се върти.

— Тура — обяви Джоун. — Ама че безобразие! Е, нищо. След като се провалите, ще опитам аз.

— Ще успея — пламенно заяви Аш. — Няма да се проваля дори ако трябва да съборя музея. Слава Богу, че вече сте лишена от възможността да извършите някоя глупост.

— Не бъдете толкова сигурен. Е, господин Марсън, на добър час.

— Благодаря, съдружникo. Стиснаха си ръцете.

Когато се разделяха пред вратата, Джоун направи една последна забележка:

— И още нещо, господин Марсън.

— Да?

— Ако изобщо някога приема умряла мишка, то положително ще е от вас.

СЕДМА ГЛАВА

I

В светлината на последвалите събития си струва да се отбележи, че по единодушното мнение на гостите в замъка Бландингс времето се тътреше с натежали от скука крака. Компанията бе затънала в тъпа апатия, която има равна на себе си само сред пътниците от първа класа на презокеански параход: хора, примирени с натрапеното им безделие и монотонността, нарушавана единствено от храненето. Гостите на лорд Емсуърт създаваха колективното впечатление, че ей сега ще се прозаят и ще хвърлят по едно око на часовниците си.

Това отчасти се дължеше на сезона, защото повечето гостувания в провинцията са отегчителни, ако се случат между ловните сезони за лисици и патици, но основният принос към скуката се дължеше на твърде схематичните представи на лорд Емсуърт за задълженията на един домакин.

Добрият домакин няма право да интернира в дома си цял полк роднини освен ако не покани жизнени и разговорливи външни хора, които да общуват с тях. Ако все пак стъпи накриво по такъв непростим начин, най-малкото, което може да стори, е да вложи къртовски труд в напъните си да измисля развлечения и да внесе разнообразие в живота на потърпевшите. Лорд Емсуърт печално се проваляше във всяко отношение. С изключение на господин Питърс, Алин и Джордж Емерсън, всички поканени бяха членове на клана, а що се отнася до задължението му да ги забавлява, най-доброто, с което можеха да се похвалят, беше да го зърнат по време на хранене. Като домакин лорд Емсуърт беше върл последовател на школата „хората-обичат-да-се-забавляват-сами-когато-са-на-гости“. Размотаваше се из градината, наметнат с вехто сако, и от време на време изкореняваше гнусливо по някой плевел или влизаше в епични битки със стария шотландски автократ, който на теория служеше при него като главен градинар. Когато изобщо се сетеше за гостите си, налягаше го сънливо задоволство при мисълта, че са щастливи като него. Не можеше да си представи, че някой (с изключение на сина му Фреди, отдавна отписан като младеж с извратени вкусове, от когото нищо няма излезе) може да

не примира от доволство от самия факт, че се намира в Бланингс, когато дърветата се покриват с цветове.

Една енергична домакиня би могла да спаси положението, но способностите на неговата сестра лейди Ан Уорблингтън в тази насока се свеждаха едва ли не до оставяне на всичко в ръцете на госпожа Туемлоу. Непрестанно пишеше писма в стаята си. Когато лейди Ан Уорблингтън не пишеше писма, което ставаше рядко, защото очевидно водеше неизчерпаема кореспонденция, тя лежеше в леглото с мигрена. Беше от домакините, които гостите им така и не успяват да съзрат, освен ако не влязат случайно в библиотеката и не станат очевидци на крайчеца на полата ѝ, изчезващ през отсрещната врата.

Що се отнася до обичайните развлечения в провинциалните имения, гостите можеха да посещават на редовни начала билярдната, където със сигурност щяха да заварят лорд Стокхийт да играе на сто точки с братовчед си Алджърнон Устър — зрелище, заредено с крайно напрежение. Ако бяха почитатели на голфа, поради липсата на игрище в околността можеха да се утешат с главозамайващо натегнатата игра на часовников голф^[1]. Можеха и да се разходят по терасата с онези свои родственици, с които в момента по някаква случайност бяха в отношения, допускащи разговори, и да охулят домакиня и останалите роднини.

Именно последното се бе оформило като любим начин на времепрекарване и сутринта, десет дни след като Джоун и Аш бяха регистрирали съдружието си, по терасите се шляеха току-що закусили двойки роднини. Полковник Хорас Мант се разхождаше с епископа на Годалминг и утешаваше висшия сановник, като обличаше във войнишки слова мислите, които духовникът не бе успял да сподави, но светият му сан не разрешаваше да произнесе. Лейди Милдред Мант, свързана с госпожа Джек Хейл по сребрена линия, споделяше топли мисли за баща си граф Емсуърт и способностите му да забавлява гостите си като домакин, които караха събеседничката ѝ да се чувства нов човек. По-нататък можеха да се видят други роднини и сватове на Емсуъртови да спират от време на време и да жестикулират. Типична сцена от кротък и мирен английски семеен живот.

Облегнати на широката каменна балюстрада на най-горната тераса Алин Питърс и Джордж Емерсън наблюдаваха недоволстващите.

Алин едва чуто въздъхна. Но Джордж имаше отличен слух.

— Питах се кога ще го признаеш — рече той и се обърна с лице към нея.

— Какво да призная?

— Че не можеш да понесеш перспективата. Че мисълта да се окажеш свързана за цял живот като муха в паяжина с тая тълпа долу ти идва твърде нанагорна. Че си готова да развалиш годежа си с Фреди, да дойдеш при мен, да се оженим и да си заживеем щастливо.

— Джордж!

— Е, не означаваше ли точно това? Не си криви душата.

— Кое да означава какво?

— Въздишката.

— Не съм въздишала. Просто дишах дълбоко.

— Нима можеш да дишаш в тази атмосфера? Учудваш ме. — Хвърли на терасите враждебен поглед. — Виж ги само! Виж как пъплят наоколо като пияни бръмбари. Мило мое момиче, няма смисъл да се преструваш, че това няма да те убие. Ти вече вехнеш. Откак дойде, непрекъснато слабеш и ставаш все по-бледа. Велики Боже! Когато щастливо се установим в Хонконг, как ще си спомняме за всичко това и ще благодарим на щастливите си звезди, че вече не сме част от кошмара. Хонконг ще ти хареса. Много е живописен. Непрекъснато става нещо.

— Джордж, престани!

— Защо?

— Защото не е редно. Не можеш да говориш по този начин, когато и двамата се радваме на гостоприемството...

Див смях, подобен на вой, смути разговорите на по-близкостоящите разхождащи се роднини. Полковник Хорас Мант млъкна на половин дума и с негодувание се взря нагоре към причината за прекъсването.

— Бих искал някой да ми обясни младият Фреди ли е сгоден за госпожица Питърс или оня приятел Емерсън. Да ме обесят, ако съм я видял поне веднъж с Фреди, но затова пък е неразделна с Емерсън. Ако уважаемият ми тъст имаше капка ум в главата, щеше да загрее и да сложи край на това безобразие. Да ме... ще си изям ушите, ако това момиче не е влюбено в Емерсън.

— Не, не — възрази епископът. — Не, не. Положително не е, Хорас. Та за какво говореше, когато прекъсна?

— Казвах, че ако човек иска роднините му да не си говорят, докато са живи, най-доброто средство е да ги натъпче в проклетата си къща като стадо в кошара, въпросната къща да се намира на стотици мили от всякъде и да се отдаде на прекопаване на идиотските си лехи с мотичка, дявол да го вземе!

— Точно така. Точно така. Продължавай, Хорас. Намирам странна утеха в думите ти.

На терасата над тях Алин стреснато гледаше Джордж.

— Джордж!

— Съжалявам, но не бива така внезапно да ми пускаш подобни шегички. Каза, че сме се били радвали... Да, направо се наслаждаваме на гостоприемството му, нали?

— Това е прекрасен древен замък — защити мнението си Алин.

— И с това казваш всичко. Не можеш до края на живота си да живееш от пейзажи и архитектура. Трябва да се помисли и за човешкия елемент. А ти започваш...

— Ето го и татко — прекъсна го Алин. — Колко бързо върви. Джордж, забелязал ли си някаква промяна у него през последните дни?

— Не съм. Предпочитам да държа под око други членове на семейство Питърс.

— Изглежда някак по-добре. Почти спря да пуши и съм много доволна, защото пурите са страшно вредни за него. Докторът изрично подчерта, че трябва да ги спре, но той не му обръща внимание. Май прави и физически упражнения. Знаеш ли, спалнята ми е до неговата и всяка сутрин през стената чувам разни неща. Татко подскача и много пуфти. А една сутрин срещнах камериера му да се качва с чифт индийски бухалки и боксови ръкавици. Струва ми се, че баща ми най-сетне се взема в ръце.

Джордж Емерсън избухна.

— Крайно време беше! Колко още трябва да гладуваш до смърт, за да му вдъхнеш смелост да се придържа към диетата си? Като те видя на вечеря, направо побеснявам. Това те убива. Ставаш все по-бледа и слаба. Не можеш да продължаваш така.

По лицето на Алин се изписа копнеж.

— Понякога наистина огладнявам. Особено късно през нощта.

— Имаш нужда от човек, който да се грижи за теб. Аз съм този човек. Можеш да си въобразиш, че ме заблуждаваш, но на мен тия не ми минават. Казвам ти, че знам. Започваш да отстъпваш. Започваш да разбираш, че това не може да продължава. В най-скоро време ще дойдеш при мен и ще заявиш: „Прав беше, Джордж. Хайде да се измъкнем към гарата, без да казваме на никого, и да отпратим към Лондон да се оженим в кметството.“ Знаем го! Не бих могъл да те обичам през цялото това време и да не го знам. Започваш да отстъпваш.

Проблемът с подобни Супермени е, че им липсва съдържаност. Не знаят кога да си затворят устата. Перчат се и се дуют. А едно момиче като Алин Питърс не може да не бъде отблъснато от победоносните нотки. Супермените презират тактичността. Доколкото ми е известно, това е единствената разлика между тях и обикновените мъже.

По челото на Алин се появи бръчица и устните ѝ се свиха в бунтовна гримаса.

— Изобщо не отстъпвам — отсече тя с глас, който за нея можеше да се нарече кисел. — Приемаш... прекалено много неща за сигурни.

Джордж оглеждаше пейзажа с очите на завоевател.

— Започваш да чувстваш, че тая глупост с Фреди си е чиста глупост, ако простиш повторението.

— Не е глупост — обидено изрече тя и в очите ѝ бликнаха тревожни сълзи. — И бих искала да не му викаш Фреди.

— Той сам ме помоли. Той сам ме помоли.

Алин тропна с крак.

— Какво от това? Моля те, не го прави.

— Много добре, малката — съгласи се нежно Джордж. — Няма да правя нищо, с което да те нараня.

Фактът, че на Джордж Емерсън не му мина и през ум, че се държи с обидна покровителственост, е доказателство за жилавото тесто, от което са опечени Супермените.

II

Потънал в мрачни мисли, Незаменимия Бакстър въртеше педалите към Маркет Бландингс с цел да си купи тютюн. А мислите му бяха мрачни по няколко причини. Току-що беше забелязал Алин Питърс да тъне в доверителен разговор с Джордж Емерсън на горната тераса и това не му даваше мира, защото силно подозираше Джордж Емерсън. Мъгляво се опасяваше от него както от змия в тревата като влияние, разрушаващо системния напредък на събитията, засягащи договорената и вече скорошна сватба на госпожица Питърс с Достопочтения Фредерик Трипуд. Всъщност би било пресилено да твърдим, че имаше представа от непосилния и постоянен труд, който Джордж влагаше в змийската си роля. Ако можеше да чуе цитирания току-що разговор, Рупърт Бакстър вероятно би получил инфаркт. Все пак беше забелязал интимността, ширеща между двамата (както забелязваше повечето неща в близкото си обкръжение), и не я одобряваше. Вина според него носеше Достопочтеният Фреди. Ако Достопочтеният Фреди беше по-страстен възлюбен, щеше да прекарва времето си с Алин, а Джордж Емерсън щеше да заеме полагащото му се място в миманса. Но Фреди явно бе в плен на убеждението, че е направил всичко, което се очаква от един млад мъж, за да се сгоди, и сега се смяташе в правото си да не обръща внимание на момичето за известно време.

Тъй че Бакстър, докато натискаше педалите към Маркет Бландингс за тютюн, мрачно размишляваше за Фреди, Алин Питърс и Джордж Емерсън.

Размишляваше мрачно също така за господин Питърс и Аш Марсън.

Накрая заразмишлява за всичко в безнадеждна мрачност, защото през последната седмица почти не беше спал.

Гледката на млад човек, съвестно изпълняващ дълга си с цената на значителни неудобства, е мъчителна, но предлага такъв образец на блестящ морал, че не мога да не вмъкна кратко описание на начина, по

който Рупърт Бакстър бе прекарал деветте нощи, изминали от срещата му с Аш в парадния вестибюл в малките часове на нощта.

В галерията, която опасваше вестибюла отгоре, имаше голям стол, разположен на няколко крачки от голямото стълбище. На този стол, екипиран с балтон, защото нощите бяха мразовити, и обувки с каучукови подметки, бе престоял Незаменимия Бакстър, без да пропусне нито една нощ, от един часа след полунощ до зазоряване, и чакаше, чакаше, чакаше. Подобно изпитание може да разклати и най-твърдата решимост. Майката Природа не бе предвидила Бакстър за нощна птица. Той обичаше леглото си. Знаеше за твърдението на лекарите, че недостатъчният сън прави хората бледи и мършави, а той винаги се бе стремил към прасковения тен на лицето, който се проявява в резултат на осем плътни часа под завивките. Един от английските крале с името Джордж, не помня точно кой, веднъж казал, че известен брой часове сън всяка нощ, в момента не се сецам точно колко, правят с човека нещо, което сега не ми идва наум. Бакстър бе съгласен с него. Цялото му същество се бунтуваше срещу прекарването на нощите връз стол, но това бе негов дълг и той го изпълняваше добросъвестно.

Тревожеше се, че се изнизват нощ подир нощ, а заподозреният Аш не влизаше в хитроумно поставения капан, докато той все потрудно оставаше буден. Първите две-три бдения прекара, без да мигне, с опряна на парапета на галерията брадичка и уши, наострени да уловят и най-лекия шум. Но не съумя да поддържа дълго това съвършено състояние. На няколко пъти се улови да клюма, а миналата нощ буквално се бе стреснал и събудил, когато навън се бе развиделило. Тъй като последният му спомен преди това беше за катранен, непроницаем за човешко око мрак, отчаянието го сграбчи в ноктите си, докато тичаше към музея. Облекчението му при вида на непокътнатия скарабей се примеси с мисълта какво би могло да му се случи.

Поради това Бакстър имаше всички основания да е мрачен, докато напредваше с велосипеда към Маркет Бландингс за тютюн.

След като купи тютюна и понаблюдава половин час живота и мислите на градчето (беше пазарен ден и нормалната му мъртвешка скука бе временно заменена от весели прасета, които играеха на гоненица с пазачите си, и едно биче, ловко издебнало шишжав фермер

в стратегическия момент, когато завързваше обувката си), Бакстър тръгна към „Гербът на Емсуърт“ — най-приличната от единайсетте странноприемници, които гражданите на Маркет Бландингс съумяваха по някакъв чудодееен начин да поддържат. В повечето градчета на провинциална Англия, ако подобен род заведения не надхвърлят броя на жителите им, печелят отлично. Само когато са в съотношение две към едно преживяват трудни времена, съпроводени от ругатни на съдържателите по адрес на правителството.

Бакстър не търсеше препълнения бар, преливащ от честни британски селяци, много от които също бяха на ръба на преливането. Целта му бе ресторантът за по-изискана публика на първия етаж, където плешив сервитьор, същински първи братовчед на костенурката, с тътрене на краката поднасяше обяд на желаещите. Липсата на сън бе довела Бакстър до състояние, в което присъствието и бърборенето на гостите в Бландингс по време на храненето бяха станали непоносими. Целта му бе да обядва в „Гербът на Емсуърт“ и след това да подремне в някое кресло.

Разчиташе да е сам в помещението, защото Маркет Бландингс с малки изключения не обядваше, но с разочарование и раздражение установи, че стаята вече бе окупирана от мъж в костюм от кафяв туид.

Окупирана е точната дума, защото първият поглед пораждаше впечатлението, че мъжът запълва стаята. Бакстър не беше виждал толкова дебело човешко същество от почти забравените дни, когато беше чест посетител на циркове и панаири.

Мъжът беше около петдесетгодишен, с прошарена коса, мораво лице и общо излъчване на приветлива веселост.

За неудоволствие на Бакстър той го ангажира в разговор веднага щом седна на масата. Стаята беше само с една маса, която имаше недостатъка да обединява всички седнали в една компания. Беше невъзможно Бакстър да се затвори в себе си и да остане глух за задевките на непознатия.

Но дори да седеше на метри от него, едва ли щеше да успее да се усамоти, защото дебелият беше не само приказлив по рождение, но и както се разбра от встъпителните му забележки, в душата му се бяха насъбрали неизречени слова поради липсата на подходяща жертва.

— Добрутро — започна той. — Какъв прекрасен ден.

Полезен за фермерите. Може ли да се преместя Във вашия край на масата, сър? Сервитьор, отнеси говеждото ми, където е седнал господинът.

Накара стола до Бакстър жално да изскърца и пак започна.

— Адски тихо място, сър. Не можах да открия жива душа, с която да си поприказвам, откакто пристигнах вчера следобед, с изключение на глухонемите селяци. Дълго ли ще останете тук?

— Живея извън града.

— Съчувствам ви. Не бих искал подобно нещо. Наложил се да дойда по работа и няма да съжалявам, когато я свърша. Честна дума, цяла нощ не можах да мигна от тази тишина. Тъкмо започнах да се унасям и някаква чудовищна птица изчурулика пред прозореца, та подскочих като попарен. Близо до стаята ми има и някаква проклета котка, която мяука. Лежа в леглото и чакам на нокти следващото измяукване. Бог да ме пази от провинцията. Може да е добра за вас, ако имате уютен дом и едно-две приятелчета, с които да си бърбите след вечеря, но положително нямате представа какъв ад е животът в подобен град — ако това тук се величае град, в което не се и съмнявам. Един човек ми каза, че сутрин прожектират филми и аз забързах към киното само за да открия, че прожекцията е в друг ден. Само във вторник и петък. Каква дупка! Надолу по улицата има църква. Обясниха ми, че била нормандска или нещо такова. Във всеки случай била стара. По правило не съм голям черковник, но отидох да ѝ хвърля едно око. И тогава някой ми подшушна, че от края на главната улица имало прекрасен изглед. Отидох да погледна и него и тогава установих, че вече съм видял всичко и съм изчерпал възможностите за развлечения, предлагани от града. Освен ако няма още някоя църква. Толкова съм смазан, че съм готов да разгледам и методистки параклис, стига да има такъв.

Комбинацията от чист въздух, недостиг на сън и близостта на храната унесоха Бакстър в дрямка. Изяде вцепенен обяда, като едва-едва отговаряше на забележките на събеседника си, който, от своя страна, сякаш нито желаше, нито очакваше отговори. Стигаше му, че самият той говори.

— С какво се занимават хората в такова място? Имам предвид, когато потърсят развлечения. Предполагам, че е различно, ако си отраснал тук. Нещо като далтонизъм. Не го забелязваш. Гостите са

тези, които страдат. Няма какво да правят в подобна дупка. Тук отвън има едно местенце, от което би станало прекрасна писта за конни надбягвания. Естествени бариери. Всичко. Не са се сетили да направят нещо от него. Човек се отчайва от събратята си. Ако аз...

Бакстър се унесе. С все още набодено на вилицата парче говеждо изпадна в онова полуспящо, полубудно състояние, с което Природата замества през деня същинския сън на нощта. Дебелият или не забеляза, или не му пукаше и продължи да дърдори. Гласът му се лееше като плътен поток и залюля Бакстър в сладка дрямка.

Внезапно потокът прекъсна. Бакстър рязко вдигна глава и запримигва. Имаше странното впечатление, че някой току-що каза: „Здрасти, Фреди!“ и че отворилата се врата бе бързо затворена.

— Ъ? — сепна се той.

— Да? — попита дебелият.

— Какво казахте?

— Говорех за...

— Стори ми се, че казахте: „Здрасти, Фреди!“. Събеседникът му снизходително го изглежда.

— Когато ви погледнах, ми се стори, че спите. Трябва да сте сънували. Откъде-накъде ще казвам: „Здрасти, Фреди“?

Главоблъсканицата беше нерешима. Бакстър не се и опита да търси отговор. Но някъде в ъгълчето на съзнанието му се гушеше беглото убеждение, че когато се събуди, мярна на вратата лицето на Достопочтения Фредерик Трипуд, разкривено в предупредителна гримаса.

И все пак, какво би търсил Достопочтеният Фреди в „Гербът на Емсуърт“?

Хрумна му едно решение на затруднението. Беше сънувал, че е видял Фреди и е чул думите, които, както подсказваше Здравият Разум, събеседникът му едва ли би изговорил. Дори Достопочтеният Фреди да влезеше в стаята, дебелият, който очевидно беше някакъв досадник, положително нямаше да знае кой е той и не би се обърнал към него толкова фамилиарно. Да, вероятно това бе обяснението. В края на краищата на сън се случват всякакви небивалици. Миналата нощ, когато заспа на стола, сънува, че седи зад стъклена витрина в музея и се плези на лорд Емсуърт, господин Питърс и иконома Бийч, които се опитваха да го откраднат, изпаднали в заблудата, че е скарабей от

времето на Хеопс от Четвърта династия — нещо, което никога не би сторил наяве.

Да, положително беше сънувал.

В спалнята, където се беше втурнал да се скрие, когато откри, че ресторантът е зает от Незаменимия Бакстър, Достопочтеният Фреди седеше на паянтов стол и се чумереше.

Изрече любимото си изречение.

— Човек не може да направи крачка, без да налети на оня проклетник Бакстър!

Чудеше се дали Бакстър го е видял. Чудеше се дали Бакстър го е познал. Чудеше се дали Бакстър беше чул Р. Джоунс да го поздравява със „Здрасти, Фреди!“

Питаше се дали ако всичко това беше станало, Р. Джоунс щеше да прояви достатъчно присъствие на духа и природна изобретателност да обясни поздрава си.

[1] Играе се на площадка, разчертана като часовник с дванайсет цифри. Играчите се предвижват от цифра на цифра и се редуват да целят с топката дупката в центъра на площадката. — Б.пр. ↑

ОСМА ГЛАВА

I

— „Сложете размекнатото или стопено масло в тенджерка на слаб огън. Когато маслото се сгорещи, добавете лука и го запържете до розово, прибавете телешкото и задушавайте до златисто. Прибавете вода, покрийте тенджерката и задушавайте на бавен огън, докато стане крехко, след това прибавете подправките и наредете картофите върху месото. Похлупете и задушавайте, докато картофите омекнат, без да се разкашкат.“

— Естествено — реагира господин Питърс. — Не бива да се разкашкат. Точно така. Продължавай.

— „Полейте със сметана и задушавайте още пет минути“ — прочете Аш.

— Това ли е всичко?

— За тази рецепта — да.

Господин Питърс се намести по-удобно в леглото.

— Прочети ми рецептата за омари с кърри.

Аш се изкашля.

— „Омари с кърри — започна той. — Продукти: два еднокилограмови омара, две чаени лъжички лимонов сок, половин чаена лъжичка кърри на прах, две супени лъжици масло, една супена лъжица брашно, една кафена чашка мляко, една чаена чаша галета, половин чаена лъжичка сол, четвърт чаена лъжичка чер пипер.“

— Продължавай.

— „Начин на приготвяне: разбийте на пухкава смес маслото и брашното, добавете млякото, лимоновия сок, къррито, солта и черния пипер. Извадете месото на омара от черупката и го нарежете на едносантиметрови кубчета“.

— Едносантиметрови кубчета — с копнеж повтори господин Питърс. — После?

— „Добавете последните към соса.“

— Как така последните? А, ясно, едносантиметровите кубчета. После?

— „Напълнете със сместа черупките на омарите, оваляйте ги в полятата с топено масло галета и ги запечете във фурната, докато галетата стане златистокафява. Количеството е за шест души.“

— Които след около час ще се чувстват като глътнали жива пантера — отмъстително се захили господин Питърс.

— Не е задължително — възрази Аш. — Ей сегинка мога да изям две порции омари, да си легна и да нанкам като къпано детенце.

Господин Питърс се изправи на лакът и се взря в него. Бяха в стаята на милионера, часът беше един през нощта и господин Питърс бе изразил желание Аш да му чете, докато заспи. Гласува против романа на Аш и измъкна от куфара си омачкана от употреба готварска книга. Обясни му, че откак са го налегнали храносмилателните грижи, извлича известна утеха от прочита ѝ. Възможно е за някои хора да няма по-голяма скръб от тази да си спомняш времето щастливо, когато са в несгода^[1], но при господин Питърс случаят не беше такъв. В тези часове злочести четивата за унгарски гулаш и мозък ескалоп, заедно със спомена, че и той — днешният тревопасен и ядкояден мъченик, навремето е пребивавал в Аркадия, видимо го успокояваха.

Изминалите дни, тъй печално изсмукали жизнеността на Незаменимия Бакстър, имаха точно обратното въздействие върху господин Питърс. Той беше от натурите, които не признават половинчатите мерки. С каквото и да се захванеше, го вършеше с неизменната си бясна енергия. След първия страстен изблик на съпротива, той се превърна в образцов единствен ученик в училището на Аш за физическа култура и спорт. Сега, когато се връщаше в мислите си към Центъра на Мълдун, виждаше, че върши същите неща. Чак сега си спомни, че бе излязъл от Уайт Плейнс чисто нов човек. Професор Мълдун нямаше навика да оставя пациентите си да лентяйстват, но господин Питърс, след като се реши на първата крачка, нямаше нужда от подканяне. Беше работил упорито над лечението си, защото то бе непосредствената му задача. Трудеше се упорито и сега под ръководството на Аш, защото веднъж започнал, упражненията го заинтригуваха и завладяха. Аш, който очакваше несекваща съпротива, беше смаян и очарован от поведението на милионера. Природата наистина беше създала Аш за треньор. Той напълно се

идентифицираше с пациента си и ликуваше при най-малките признаци на подобрение.

А в състоянието на господин Питърс определено имаше напредък. В наши дни не стават чудеса и очакването човек, упорито малтретирал телесата си години наред, да се оправи за един ден, беше прекалено, но за оптимист като Аш признаците, че се задава времето, когато господин Питърс щеше да се възкачи по стъпалата на мъртвото си „аз“ и да се устреми към по-възвишени цели^[2]. И макар че никога нямаше да се влее в редиците на щастливците, омели омар с къри и усмихнали се след това, можеше като нищо да се окаже същински змей сред агнешките котлети.

— Страхотен си — заяви възхитено господин Питърс. — Дързък си и не зачиташ по-възрастните и по-добрите от теб, но вършиш работа. А това е най-важното. Наистина започвам да се чувствам щогоде човешки. Знаеш ли, че тази сутрин усетих нов мускул в основата на гръбнака си! Тези нови мускули направо избиват като петна при шарка.

— Това е от Ларсеновите упражнения. Развиват цялото тяло.

— А ти си тяхна прекрасна реклама, ако изобщо се нуждаят от такава. Какво работеше, преди да постъпиш при мен, професионален боксьор ли беше?

— Откак съм тук, всички ми задават този въпрос. Струва ми се, че икономът ме смята за мошеник, защото не му отговорих. Пишех романи, детективски романи.

— Това, с което трябва да се занимаваш, е да ръководиш тук, в Англия, здравно заведение като онова на Мълдун у дома, в Америка. Но ако искаш, можеш да напишеш още една детективска история, като почерпиш вдъхновение от приключенията ни в замъка. Кога ще опиташ отново да вземеш скарабея ми?

— Тази нощ.

— Тази нощ? А Бакстър?

— Ще трябва да поема риска.

Господин Питърс се поколеба. През последните години беше изгубил навика да бъде благороден, защото диспепсията не търпи конкуренция и появи ли се на хоризонта, благородството хрисимо се оттегля на заден план.

— Знаеш ли — започна неловко той. — Напоследък много мислих и стигнах до извода: какъв смисъл има? Чудна работа, ако преди седмица някой ми беше казал, че ще произнеса тези думи, нямаше да му повярвам, но започваш да ми харесваш. Не искам да те вкарвам в беля. Да оставим дъртия скарабей да си стои на мястото. В края на краищата, какво толкова представлява един скарабей? Зарежи го и се придържай към задачата да бъдеш мой частен Мълдун. Ако те тревожи въпросът с парите, нарежи и него. Ще ти ги дам като заплащане за тренировките.

Аш остана като гръмнат. Не може да повярва, че човекът, когото чува, е хлевоустият му работодател. Аш имаше дружелюбна натура и не можеше да се свърже задълго с някого, без да се постарее да установи приятни отношения с него, но в дадения случай се беше примирил със състоянието на неспирна кървава война.

Беше трогнат и ако някога бе мислил да се откаже от задачата си, сега почувства непреодолимото желание да я доведе до успешен край. Тази внезапна проява на човешчина у господин Питърс му подейства като зов на бойна тръба.

— И през ум не ми минава — отсече той. — Много мило, че ми го предлагате, но знам колко държите на скарабея и ще ви го доставя, дори ако трябва междувременно да извия врата на Бакстър. Ако Бакстър е стоял на пост през цялото това време, вероятно вече е решил, че е безсмислено. Дадохме му десет нощи да охлади ентусиазма си. Предполагам, че сега е в леглото, потънал в сладки сънища. Наближава два часа. Ще почакам още десет минути и ще сляза долу.

Взе отново готварската книга.

— Легнете си удобно, а аз ще ви чета, докато заспите.

— Ти си добро момче — сънливо изрече господин Питърс.

— Готови ли сте? „Шпиковано свинско филе. Четвърт килограм тлъсто свинско“.

На устните на господин Питърс се появи лека усмивка. Очите му се затвориха и той задиша равномерно. Аш продължи с тих глас.

— „Четири големи свински филета, една чаена чаша галета, една чаена чаша бульон, две супени лъжици масло, една чаена лъжичка сол, половин чаена лъжичка чер пипер и една чаена лъжичка подправки за пилешко.“

Откъм леглото отекна лека въздишка.

— „Начин на приготвяне: изтрийте филетата с влажна кърпа. Направете с остър нож дълбоки джобове по дължина. Нарезете свинското на дълги тънки ивици и шпиковайте с игла всички филета. Стопете маслото в бульона, добавете подправките и галетата и разбъркайте добре. Напълнете джобовете във филетата с получената плънка, сложете филетата...“

Откъм възглавниците се понесе похъркване, което придаде на рецитала въпросителна интонация. Аш остави книгата и се взря в мрака отвъд лъчите на нощната лампа. Работодателят му спеше.

Аш изгаси лампата и на пръсти отиде до вратата. Излезе в коридора, спря и се послуша. Цареше пълна тишина.

Започна да се прокрадва надолу по стълбите.

II

Джордж Емерсън беше в стаята си и пушеше цигара. Очите му святкаха решително. Погледна към масата до леглото си и към това, което се намираще върху нея. Пламтящата решимост се разгоря във фанатична действеност. Така би изглеждал средновековен рицар, тръгващ на двубой с дракона, за да спаси изпадналата в беда девица.

Цигарата му догоря. Погледна часовника си, остави го и запали нова цигара. Поведение на човек, очакващ да удари определен час.

Докато пушеше новата цигара, обобщи мислите си. А те, естествено, бяха тясно свързани с Алин Питърс.

Джордж Емерсън се тревожеше за Алин Питърс. Гледайки я с влюбени очи, беше доловил нещо, което го разтърси дълбочинно. Тази сутрин на терасата тя се бе държала рязко с него, а за момиче с нейния ангелски характер подобно поведение бе равносилно на грубиянщина. Да, ако трябваше да нарече нещата с истинските им имена, тя му се беше сопнала. А това означаваше нещо. Означаваше, че Алин не е добре. Означаваше, че бледността и уморените очи са свидетелство, че не води полезен начин на живот.

Джордж Емерсън бе вечерял единайсет пъти в замъка Бландингс и на всяка от единайсетте вечери оставаше потресен от начина, по който Алин се отказваше от печените меса и се ограничаваше с постните зеленчукови кашички, разрешени от лекарите на многострадалния ѝ татко. Жалостта на Джордж имаше обаче своите граници. Сърцето му не се свиваше от мъка по господин Питърс. Диетата на господин Питърс си беше негова работа. Но безобразното изтощително гладуване на Алин, само за да окаже морална подкрепа на родителя си, беше коренно различен въпрос.

В действителност Джордж си падаше материалист. В качеството си на пращяц от здраве младеж, свикнал обилно да похапва, той отдаваше първостепенно значение на храната като неразривна част от безупречния живот. Докато наблюдаваше Алин, сравни поведението ѝ със собствените си изисквания и като реши, че единайсетте вечери, от които Алин се отказа, биха го убили с отсъствието си, стигна до

извода, че любимата му е на ръба на гладната смърт. Беше уверен, че нито едно човешко същество не би издържало на системни тревни буламачи. Фактът, че господин Питърс очевидно издържаше, не го смущаваше. За него господин Питърс беше повече машина, отколкото човек. Преуспяващите бизнесмени често създават подобно впечатление у младите хора. Ако някой кажеше на Джордж, че господин Питърс я кара на петрол като лека кола, изобщо не би се учудил. Но Алин, неговата Алин, се отричаше от дъвкателните упражнения на пълноценни меса, които заедно с дар-словото издигат Човека над безмълвната твар. Това терзаеше Джордж.

Беше посветил целия ден на търсене на решение на проблема. Алин така преливаше от доброта, че дори той не би могъл да я убеди да оттегли моралната подкрепа за баща си и да се посвети на поддържането на собствените си сили, както си му беше редът. Налагаше се да измисли друг план на действие.

И тогава се сети за една нейна фраза.

Беше казала (горкото дете!): „Понякога наистина огладнявам. Особено късно през нощта.“

Проблемът бе решен. Тя трябваше да получи храна късно през нощта.

На масата до леглото му имаше плътен лист опаковъчна хартия. Върху него грижливо бяха подредени парче студен език, хляб, нож, вилица, сол, тирбушон и малка бутилка бяло вино. Масата приличаше на натюрмортите, които често могат да се видят по стените на всекидневните в предградията.

Приятно е, след като човек досега е описвал предаността на Джордж към Алин само с помощта на говорните му възможности, да си представи тези хранителни продукти като доказателство номер едно за невероятната любов, която питаеше към нея. Защото пренасянето им в стаята не беше лесна работа. В къща с по-скромни измерения би нападнал килера без капка свян, но в замъка никой нямаше представа къде може да е той. Знаеше единствено, че се крие някъде зад вратата, тапицирана със зелено сукно, покрай която минаваше на път за стаята си. Да тръгне да го дири, лутайки се из помещенията на прислугата, беше немислимо. Единственото, което можеше да направи, беше да отиде до Маркет Бландингс и да закупи продуктите.

Фортуна му даде рамо от самото начало, като повели Достопочтеният Фреди също да се запъти нататък с двуместния си автомобил. Беше се съгласил Джордж да заеме второто място в колата, но, както му се стори, с известен недостиг на ентузиазъм. Не му предложи никакво обяснение за посещението си в Маркет Бландингс и когато пристигнаха, пролича недвусмисленото му желание да се отърве от Джордж при първа възможност. Тъй като това напълно устройваше и Джордж, който изгаряше от нетърпение час по-скоро да се отърве от Достопочтения, той не прояви любопитство и двамата се разделиха, без да се отдават на взаимни откровения. След това Джордж отиде до бакалницата, а после в една от странноприемниците на Маркет Бландингс (не „Гербът на Емсуърт“), откъдето купи бялото вино. Съмняваше се в качеството му, защото беше младеж с изискан вкус и не вярваше на провинциалните изби, но реши, че каквото и да е виното, то ще развесели Алин в малките часове на нощта.

След това изтрамбова пеша целия обратен път до замъка с покупките под мишница.

Но точно в замъка започнаха истинските терзания и изпитания за любовта му. Ходенето пеша се оказа твърде неприятно за толкова едър мъж, но бе нищо в сравнение с подвига да изкачи скришом товара си до стаята. Като истински Супермен Джордж разбираше напълно деликатността на положението. Човек не може да внася крадешком храна и напитки в стаята си, когато е в чужда къща, защото, ако го спипат, ще хвърли сянка върху гостоприемството и щедростта на домакина си. Подобно на пренасящ депеша през вражеските бойни линии, Джордж се прикриваше, излизаше от прикритията, навеждаше се, клякаше и притичваше. Моментът, когато най-сетне се озова в стаята си със здраво заключена зад гърба си врата, беше измежду най-щастливите в живота му.

Споменът за това изпитание правеше предстоящите му действия да изглеждат като нищо работа. От него се искаше само да отиде до стаята на Алин, да чука тихо по вратата, докато чуе отвътре признаци на пробуждане, да се втурне в сенките и да се върне в леглото. Разчиташе на интелигентността на Алин, която при намирането на студен език, хляб, нож, вилица, сол, тирбушон и бутилка бяло вино върху изтривалката си, щеше да знае какво да прави с тях и може би дори щеше да се сети чия любяща ръка ги е оставила там.

Във всеки случай второто не беше от особена важност, защото, така или иначе, възнамеряваше сутринта да ѝ разкрие чия е била ръката. Друг мъж може и да предпочете анонимността, но не и Джордж Емерсън.

Оставаше му само да чака, докато времето напредне достатъчно, за да осигури безопасност на експедицията му. Погледна отново часовника си. Наближаваше два. Къщата трябваше вече да е заспала.

Взе студения език, хляба, ножа, вилицата, солта, тирбушона и бутилката с бяло вино и напусна стаята.

Цареше пълна тишина. Започна да се прокрадва надолу по стълбите.

III

На стола в галерията, опасваща парадния вестибюл, загърнат в балтон и надянал обувки с каучукови подметки, седеше Незаменимия Бакстър и се взираше в мрака. Първоначалният безгрижен екстаз, който му помагаше да понася бденията, отдавна се бе изпарил и на негово място царуваше умората. Едва държеше очите си отворени, а когато успяваше, тъмнината сякаш ги притискаше. Истината е, че на Незаменимия Бакстър му беше писнало.

Времето бе спряло.

Мислите на Бакстър започнаха да блуждаят. Знаеше, че това е фатално, и се насили да ги мобилизира. Опита да се съсредоточи върху една тема. Скарабейт му се стори подходящ обект, но го подведе. Тъкмо се концентрира върху него и ето че се понесе към древния Египет, диспепсията на господин Питърс и десетина други разклонения.

Обвиняваше за всичко дебелака от странноприемницата. Ако не му беше натрапил присъствието и приказките си, щеше да се наспи сладко-сладко следобеда и да се заеме със среднощната си мисия на свежа глава. Започна да размишлява върху дебелака.

И по някакво странно съвпадение кого мислите видя след няколко секунди? Същия този дебелак.

Срещата се осъществи по доста особен начин, въпреки че на Бакстър всичко му се стори напълно логично и последователно. Катереше се, облечен с пижама и с цилиндър на глава, по външната стена на Уестминстърското абатство, когато дебелакът внезапно надникна от прозорец, който Бакстър не беше забелязал до момента и подвижна: „Здрасти, Фреди!“ Бакстър тъкмо отвори уста да му обясни, че не се казва Фреди, когато се озова на Пикадили, където се разхождаше в компанията на Аш Марсън. Аш изрече: „Никой не ме обича!“ и трагизмът на тези думи преряза Незаменимия Бакстър като остър нож. Отвори уста да му отговори, но Аш изчезна и Бакстър откри, че не е на Пикадили, а пътува в самолет с господин Питърс и кръжи над замъка. Господин Питърс държеше бомба и я милваше с

любов и нежност. Обясняваше на Бакстър, че я бил откраднал от музея на граф Емсуърт. „Направих го с резен студено говеждо и туршия“, говореше той и Бакстър кимна с убеждението, че това е единственият възможен начин.

„Гледай сега как ще я пусна“, продължи господин Питърс, затвори око и се прицели в замъка. „Трябва да го направя по лекарско предписание.“ Пусна бомбата, а Бакстър веднага се оказа в леглото си и я гледаше как приближава. Беше уплашен, но и през ум не му минаваше да се махне оттам. Бомбата падаше бавно, въртеше се и се носеше като перце. Наближаваше все повече и повече. След това удари с грохот и стена от огън...

Бакстър се събуди от звуците на борба и трясък. За секунда се поколеба между кошмара и реалността, но сънят веднага избяга и той разбра, че във вестибюла под него става нещо шумно и интересно.

IV

Ако се обърнем към извора, единственият случай, при който възниква какъвто и да било сблъсък, е когато две тела нарушат природния закон, че дадена точка в дадена равнина в даден момент трябва да се заема само от едно тяло. Близо до основата на голямото стълбище имаше една точка, която слизаният надолу Аш и качващият се нагоре Джордж Емерсън трябваше да пресекат по набелязаните си маршрути. Джордж, движейки се тихо и бързо, стигна до точката в два часа, една минута и три секунди, а Аш, който също поддържаше прилична скорост, пристигна там в два часа, една минута и четири секунди, но внезапно спря да върви и полетя в компанията на Джордж Емерсън, който смени посоката на движението си и се понесе надолу. Ръцете му бяха около врата на Джордж, а Джордж се бе вкопчил в кръста му. След съответното количество време стигнаха до основата на стълбището и по-точно до малката масичка, отрупана със старинен порцелан и снимки в рамки.

Именно нея и най-вече старинния порцелан чу Бакстър.

Джордж Емерсън помисли, че е налетял на крадец. Аш не знаеше на какво е налетял, но знаеше, че иска да го отърси от себе си, тъй че промуши ръка под брадичката на Джордж и бутна нагоре. Джордж, разделил се безвъзвратно със студения език, хляба, ножа, вилицата, солта, тирбушона и бутилката бяло вино, забеляза, че разполага с две свободни ръце, които могат да му свършат работа, обгърна Аш с лявата и го ръгна в ребрата с дясната. Аш дръпна лявата си ръка от врата на Джордж и я пренесе в помощ на дясната. Използва и двете да натисне гръкляна на Джордж. Това накара Джордж, вече озовал се на земята под Аш, здраво да сграбчи ушите на Аш и да ги извие, с което облекчи натиска върху гръкляна си и принуди Аш да издаде първия гласен звук след експлозивното „Ох!“, което и двамата изпуснаха в момента на стълкновението. Аш отстрани ръцете на Джордж от ушите си и го фрасна с лакът в ребрата. Джордж ритна Аш в кокалчето на левия глезен. Аш преоткри гръкляна на Джордж и с пресни сили започна да го извива. Всички се забавляваха отлично, докато

Незаменимия Бакстър, хукнал надолу по стълбите, не се препъна в краката на Аш, не отхвъркна напред и не се блъсна в друга масичка, също отрупана със старинен порцелан и снимки в рамки. Парадният вестибюл на замъка Бландингс беше по-скоро втора всекидневна и лейди Ан Уорблингтън, когато не се лекуваше от мигрена в спалнята си, сервираше там следобедния чай. Поради това в него бяха тъй щедро разхвърляни неизброими масички. Всъщност бяха не по-малко от пет-шест, очакващи с изплезен език някой да се блъсне в тях и да изпотроши товара им.

Но блъскането и трошенето на масички е задача, изискваща време и системен подход, а нито Джордж, нито Аш, разбрали, че в интимния им спор се намесва и разбрали, че в интимния им спор се намесва и трета страна, изпитваха желание да останат на място и да свършат работата докрай. Аш силно възразяваше срещу идеята да бъде разкрит и да дава сметка за присъствието си на мястото на катастрофата в този час на нощта, а Джордж, осъзнаващ факта, че езикът и аксесоарите му са поръсили пода на парадния вестибюл, изпитваше сходна неохота да се заплита в мъчителните обяснения, които би наложило едно разследване. Като по взаимно съгласие и двамата пуснаха противника. Постояха за миг задъхани и бързо-бързо се изнесоха — Аш в предполагаемата посока на зелената сукнена врата към помещенията за прислугата, а Джордж към стълбището за стаята си.

Едва смогнаха да напуснат полесражението и Бакстър изпълзя изпод руините на масичката, която бе изсипал отгоре си, и започна пипнешком да търси ключа за осветлението, намиращ се в близост до основата на стълбището. Предпочете да пълзи на четири крака, защото този начин на придвижване, макар и по-бавен, бе по-сигурен от избрания преди няколко минути.

И така, Незаменимия Бакстър продължи да пълзи и както си пълзеше, протегнатата му предпазливо напред ръка усети Нещо — нещо неживо, влажно, лепкаво и леденостудено, съприкосновението с което го изпълни с неназоваем ужас.

Да твърдим, че сърцето му спря, би било неточно от медицинска гледна точка. Сърцето не спира. Каквито и да са преживяванията на собственика му, то продължава да бие. По-правилно е да се каже, че Бакстър се чувстваше като човек, качил се за пръв път на бърз

асансьор, откъснал съществена част от жизненоважните му вътрешности и оставил ги няколко етажа по-надолу, без никаква надежда да си ги възвърне. На мястото на по-интимните части от тялото му зейна огромна, студена празнина. Гърлото му бе сухо и свито. Плътта по гърба му настръхна. Защото знаеше какво е докоснал.

Колкото и болезнена и ангажираща вниманието да се бе оказала срещата с масичката, Бакстър нито за миг не забрави, че зад гърба му, съвсем наблизо, се вихри яростна битка между неведоми сили. Усещаше, че такава битка едва ли би оставила без телесни наранявания едната или другата страна, а може би и двете. И вече знаеше, че е станало нещо по-страшно от телесно нараняване — бе коленичил пред смъртта.

Нямаше съмнение, че човекът е мъртъв. Обикновена загуба на съзнание не би могла да предизвика тази смразяваща студенина.

Вдигна глава в мрака и неистово изрева към онези, които се приближаваха.

Искаше да извика: „Помощ! Убийство!“, но страхът го лиши от членоразделна реч.

Това, което се чу, беше: „Мощ! Бий!“

В резултат на което откъм стълбището някой започна да го обстрелва с пистолет.

Когато долу започна суматохата, граф Емсуърт спеше дълбоко и кротко като младенец. Стресна се, седна в леглото и се заслуша. Да, несъмнено в къщата имаше крадци. Запали нощната лампа и скочи от кревата. Грабна пистолета от чекмеджето и така въоръжен тръгна да проверява какво се върши из замъка. Завезаният пер не беше презрян страхопъзльо.

Когато начело на пъстра сбирка роднини по пижами и пеньоари пристигна на полесражението, наоколо цареше непрогледен мрак. Беше начело, защото при срещата си с роднините на горния етаж заповяда: „Пуснете ме да мина пръв. Въоръжен съм.“ И те го пуснаха. Не може да се отрече, че беше изключително мило от тяхна страна да не се блъскат напред, да не се мотаят в краката му или нещо такова, а да се държат скромно и себеотрицателно — гледка, която галеше окото. Когато лорд Емсуърт заповяда: „Пуснете ме да мина пръв“,

младият Алджърнън Устър, който беше на крачка от челната позиция, рече: „Да, за Бога, по дяволите!“ и се оттегли в задните редици. Епископът на Годалминг промълви: „На всяка цена, Кларънс, без съмнение, положително.“

Лорд Емсуърт пипнешком стигна до основата на стълбите и спря. В парадния вестибюл цареше непрогледност и крадците сякаш временно бяха преустановили бойните действия. И тогава един от тях, мъж с груб пресипнал глас, заговори. Лорд Емсуърт не можа да го разбере. Звучеше като: „Мощ! Бий!“ Вероятно някакъв кодиран сигнал към съучастника му. Лорд Емсуърт вдигна пистолета и го изпразни по посока на гласа.

За свой невероятен късмет Незаменимия Бакстър не бе променил четирикраката си поза. Без съмнение точно това отърва лорд Емсуърт от главоболието да си търси нов секретар. Изстрелите изсвистяха над главата на Бакстър един след друг, общо шест на брой, и си намериха цели, различни от особата му.

Куршумите се разположиха както следва. Първият строши един прозорец и се стрелна навън в нощта. Вторият улучи гонга за вечеря и произведе крайно необичаен звук, конкуриращ Сетната тръба, възвестяваща Второто пришествие. Третият, четвъртият и петият се забиха в стената. Шестият и последен изстрел улучи в лицето портрета в естествена големина на прабабата на лорд Емсуърт по майчина линия и го разкраси до неузнаваемост. Човек не би могъл да се сърди на прабабата на лорд Емсуърт по майчина линия, задето въпреки външността си, достойна за всеки самоуважаващ се закоравял пират, беше разрешила да я рисуват в тежкия класически стил отпреди сто години, и то като Венера, раждаща се от морската пяна (подходящо драпирана, естествено), но бе невъзможно да се отрече, че куршумът на правнука ѝ завинаги премахна от замъка Бландингс едно от най-изтъкнатите му страшилища.

След като изпразни револвера, лорд Емсуърт извика със задавен глас: „Кой е там? Говорете!“, сякаш бе усетил, че е изиграл ролята си в разтопяването на ледовете и е дошъл ред на натрапника да се представи и да поеме своя дял от светското общуване.

Незаменимия Бакстър не отговори. Нищо на света не би могло да го накара да произведе и най-малкия звук, издаващ местонахождението му на опасния психопат, способен всеки момент да презареди пицкова

и да възобнови опитите си да увеличи броя на трупове в парадния вестибюл. Обясненията, смяташе той, можеха да се отложат за покъсен час, когато някой с капчица здрав разум се сетеше да запали лампите. Размаза се върху килима с горещи, безмълвни молитви. Бузата му се притисна интимно към трупа, но въпреки че примижа и потрепери, не извика. Шестте изстрела му бяха достатъчни да се прости завинаги с виковете.

Отгоре се дочу гласът на епископа:

— Кларънс, ти май го уби.

Друг глас — на полковник Хорас Мант, изрева:

— Запалете проклетите лампи, няма ли кой да се сети, по дяволите?

Компанията в един глас взе да настоява за светлина.

Светнаха лампите в другия край на залата. Шест револверни изстрела, дадени в два и петнайсет през нощта, са способни да вдигнат на крак дори заспалата прислуга. Помещенията й бръмчаха като кошер. Истерични женски писъци цепеха въздуха. Икономът Бийч по розова копринена пижама, в чието притежание никой не би го заподозрял, водеше надолу по стълбите процесия от мъжки представители на прислугата, не толкова, защото настояваше да ги води, а защото те го избутаха на преден план. Коридорът зад зелената сукнена врата се пренасели и прозвучаха виковете господин Бийч да отвори вратата и да надникне да види какво става, но господин Бийч беше достатъчно умен да не го прави. Отстъпи назад, така че вече не беше начело на процесията.

След като изпълни тази жизненоважна мисия, той се развика:

— Отворете вратата, отворете тая врата! Надникнете и вижте какво става!

Аш отвори вратата. След бягството си от вестибюла се беше размотал около зеленото сукно и успя да се стопи във вихрената тълпа. Когато най-сетне откри пролука между терзаещите се прислужници, той се шумгна напред, бутна вратата и запали лампите.

Те осветиха група полуоблечени, скупчени на стълбите фигури над парадния вестибюл, поръсен с отломки от старинен порцелан и безценно стъкло, над нащърбен гонг за вечеря, над редактиран и подобрен портрет на покойната графиня Емсуърт и над Незаменимия

Бакстър в балтон и обувки с каучукови подметки, изпружил се връз дебел резен студен език.

Недалеч от него се въргаляха нож, вилица, хляб, сол, тирбушон и бутилка бяло вино.

Граф Емсуърт заговори пръв (ако използваме думата в членоразделния ѝ смисъл). Погледна изотгоре проснатия си секретар и рече:

— Драги ми Бакстър, какво, по дяволите?

Компанията потъна в чувство на дълбоко униние. Всички бяха отвратени от подобна антикулминация. За миг, когато Незаменимия не помръдна, започна да се заражда известна надежда, но щом се установи, че дори не е ранен, мрачността надделя. Биха се задоволили само с едно от следните две неща: крадец или хубав безжизнен труп. Крадецът, жив или мъртъв, би бил добре дошъл, но ако Бакстър възнамеряваше да играе ролята, беше от изключителна важност да е мъртъв.

Той ги огорчи дълбоко с факта, че е бил целта на среднощната им експедиция. А че по него няма дори драскотина, бе направо непоносимо.

Когато Бакстър бавно се изправи, наоколо цареше натезало от неодобрение мълчание.

Погледът му се спря на езика. Той потрепери и остана вторачен в него. Смайването го парализира.

Лорд Емсуърт също гледаше езика и стигна до нелишено от логика заключение. Заговори хладно и надменно, защото не само остана раздразнен като останалите от антикулминацията, ами беше и обиден. Знаеше, че не е измежду младите и преизпълнени с жизненост домакини, които остават без дъх от съчиняване и предлагане на развлечения за гостите си, но имаше поне едно нещо, с което се гордееше като домакин. Грижеше се добре за гостите си откъм материалната страна на живота. Поддържаше възхитителна трапеза.

— Драги ми Бакстър — започна той с тон, който обикновено пазеше за сина си Фреди, — щом гладът ви е толкова неутолим, че не можете да изчакате до закуска и се налага да тършувате посред нощ из килера ми, бих желал в името на всичко свято да го правите по не толкова шумен начин. Не че ми се свиди храната — хапвайте винаги когато ви се иска, но не забравяйте, че хората с не толкова неутолим

апетит обичат да поспиват нощем. Драги ми приятелю, много поуместно ще е, ако наредите да ви донесят в стаята сандвичи, кифли или каквото там решите.

Дори куршумите не успяха да разстроят Бакстър колкото това чудовищно обвинение. Обясненията напиха и се преплитаха в шупналия му мозък, но не бе в състояние да ги членораздели. От всички страни срещаше натежали от укор погледи. Джордж Емерсън го гледаше с болезнено отвращение. Лицето на Аш Марсън беше на човек, който никога не би повярвал, ако не го виждаше с очите си. Но най-непоносимо бе критичното изражение на момчето, отговарящо за ножовете и обувките.

Започна да пелтечи. От устата му заизлизаха думи, които се прескачаха и спъваха една в друга.

Леденото неодобрение на лорд Емсуърт не се смекчи.

— Моля ви, Бакстър, не се извинявайте. Желанието за храна е от човешко по-човешко. Не одобрявам само необуздания начин, по който си я осигурявате. А сега, всички в леглата.

— Но, лорд Емсуърт...

— В леглото — повтори твърдо Негово благородие.

Компанията тъжно се устреми нагоре по стълбите. Лампите бяха угасени. Незаменимия Бакстър сломено се затътри към стаята си.

В мрака откъм вратата за прислугата се зачу глас:

— Лакома свиня!

Звучеше като свежия млад глас на момчето за ножовете и обувките, но Бакстър бе твърде съсипан, за да разследва случая. Продължи отстъплението си, без да спира.

— Да се тъпче по всяко време! — продължи гласът. Откъм невидимата тълпа прислужници бликна одобрително мърморене.

[1] Цитат от поемата на лорд Тенисън „Господарят на Бърли“ (1842), който е перифраза на казаното от Данте в „Ад“: „Няма по-голяма мъка от това, когато си нещастен, да си припомняш времена щастливи“. — Б.пр. ↑

[2] От поемата „В долината на Котерец“ (1847) от английския поет лорд Тенисън (1809–1892). — Б.пр. ↑

ДЕВЕТА ГЛАВА

I

Поостареем ли, започваме да разбираме по-ясно тесните граници на човешкото щастие и това ни подтиква да търсим единственото и истинско удовлетворение в живота, а именно да доставяме удоволствия на другите. Налага се обаче да приемем, че Незаменимия Бакстър не бе достигнал мъдрата възраст, когато тази мисъл осенява човека, защото достави небивало удоволствие и единствено развлечение за цели две седмици на две дузини свои събрата, без да изпита и капчица удовлетворение.

Нямаше съмнение, че им е доставил удоволствие. След като преглътнаха разочарованието, че не е хубав безжизнен труп на крадец, гостите чистосърдечно заликуваха заради нарушеното еднообразие в замъка. Роднини, които не си продумваха от години, забравиха крамолите и се заразхождаха ръка под ръка в красива хармония, хулейки единодушно Бакстър. Всеобщата присъда беше, че очакванията им са се оправдали и той най-сетне е откачил.

— Не ми казвайте, че е с всичкия си — настоя полковник Мант, — защото съм наясно с тия работи. Забелязахте ли погледа му? Крадлив! Прикрит! С отблъскващ блясък. Освен това, проклятие, случайно да ви направи впечатление на какво мязаше парадният вестибюл след неговото пребиваване там? Беше в руини, драги ми господине, тънеше в пълна разруха. От счупен порцелан и преобърнати маси не можеш се размина. И не ми казвайте, че е бил случаен сблъсък в мрака. Драги ми господине, той трябва да се е мятал наоколо, наистина да се е *мятал* като съомга на въдичарски прът. Явно е получил Припадък. Нещо, свързано с гърчове. Ако имаше наблизко лекар, би ни го казал веднага на латински. Това е широкоизвестна форма на лудост. Май я наричаха параноя. Приток на кръв в главата, последван от общо състояние на амок. Слушал съм за това от хора, живели в Индия. Местните често го получавали. Не знаят какво правят, търчат из улиците и налитат на минавачите с ей таквиз ножове в ръка. Същото е сполетяло младия човек, може би за момента в по-лека

форма. Трябва да го затворят в съответно заведение. Ако продължава така, някоя нощ може да заколи Емсуърт в леглото му.

— Скъпи ми Хорас!

Гласът на епископа преливаше от подхождащ на случая ужас, но някъде в дъното му трепкаше нотка на мазна наслада и плаха надежда.

— Помнете ми думата. Въпреки че, подчертавам, двамата са си лика-прилика. Публична тайна е, че Емсуърт е чалнат от години.

— Скъпи ми Хорас! Родният ти тъст! Главата на семейството!

— Чалнат до немай-къде, уважаеми господине, пък бил той глава или крака на семейството. Човек, заваян колкото него, няма правото да се нарича вменяем.

Незаменимия Бакстър, току-що напуснал компанията на работодателя си, изпитваше сходни чувства. След безсънната нощ още откак зора зазори той започна да прави всевъзможни опити да приклеци лорд Емсуърт в някое ъгълче и да му обясни същинската дълбочина на събитията от изтеклата нощ. Най-сетне му хвана дирите в музея, където го завари щастливо да боядисва кутия за птичи яйца. Беше седнал на малко столче, на пода до себе си бе цопнал голяма кутия с червена боя и мажеше ли мажеше кутията с четка. Работата го бе погълнала изцяло и дори не направи опит да чуе думите на секретаря си.

В продължение на десет минути Бакстър красноречиво описва бдението си и начина, по който то бе прекъснато.

— Така, така, приятелю — рече графът, когато той свърши. — Всичко ми е ясно. Искам само да ви напомня, че когато се нуждаете от допълнителна храна през нощта, нека някой от прислугата ви я качва в стаята, преди да си легнем, и тогава няма да има опасност от подобни неразбории. Добри ми Бакстър, никой не ви пречи да се храните и по сто пъти на ден, стига да не вдигате на крак цялата къща. Някои хора обичат да спят през нощта.

— Но, лорд Емсуърт! Нали току-що ви обясних... Не беше... Аз не...

— Няма значение, приятелю, няма значение. Защо да правим от мухата слон? Доста хора похапват преди лягане. Струва ми се, че лекарите дори го препоръчват в някои случаи. Кажете ми, Бакстър, как ви се струва видът на музея сега? Не е ли малко по-свеж? Не се ли е

разхубавил от това цветно петно? На мен поне така ми се струва. По правило музеите са твърде мрачни места.

— Лорд Емсуърт, мога ли да ви обясня още веднъж?

Графът се раздразни.

— Драги ми Бакстър, казах ви, че няма нищо за обясняване. Ставате малко досаден... Какъв наситен червен цвят и колко приятно мирише прясната боя! Знаете ли, Бакстър, от дете ме влече да си играя с блажни бои. Спомням си как старият ми татко ме налагаше с бастуна поради тази ми склонност. Естествено, това беше преди да ви назнача. Между другото, ако видите Фреди, съобщете му, че имам да му говоря. Вероятно е в пушалнята. Пратете го тук.

Разтрепераният от нерви Бакстър предаде съобщението на Достопочтения Фреди, който, съвсем според предвижданията, се оказа отпуснат с увиснало чене в дълбоко кресло в пушалнята.

Има времена, когато Животът жестоко притиска човека и в момента прикlescеният беше Бакстър. Съдбата му бе погодила калташки номер. Беше го поставила в положение да избира между два еднакво непривлекателни начина на действие. Трябваше или да се изправи пред евентуален провал, както бе станало миналата нощ, или да изостави поста и да спре да охранява застрашеното си съкровище.

Въображението му се гърчеше при мисълта за евентуално повторение на снощната вакханалия на ужасите. Беше силно разтърсен от сблъсъка си с масичката и още по-силно от последвалите събития. Революерни-те изстрели още отекваха в ушите му.

Тъкмо този спомен наклони везните. Беше малко вероятно отново да влезе в съприкосновение с човек, накамарен със студен език и други провизии (беше се отчаял, че ще разкрие тайната на езика), но в никакъв случай не бе изключено, ако прекара още една нощ в галерията над парадния вестибюл, отново да се превърне в мишена на безотговорната спортна стрелба на граф Емсуърт. Всъщност това дори бе твърде вероятно, тъй като в смутеното обществено съзнание на дома и най-малкият шум след смрачаване би бил добре дошъл повод за канонада. Беше подслушал младия Алджърнън Устър да доверява на лорд Стокхийт, че твърдо е решил да клечи на стълбището през нощта с пистолет в ръка, тъй като според него тая история била доста по-дълбока, отколкото изглеждала на пръв поглед, и наоколо се навъртала

банда касоразбивачи, а оня приятел, как му беше името... Бакстър... бил неин съучастник.

Бакстър отдаде нужното внимание на тези обстоятелства и реши тази нощ да си трае на безопасно място в стаята си. Беше изгубил хладнокръвието си.

Оформи решението крайно неохотно, защото мисълта да остави пътя към музея открит за мародерите безкрайно го тровеше.

Ако можеше да подслуша и разговора между Джоун Валънтайн и Аш Марсън, вероятно щеше да поеме риска да се изправи срещу револвера на лорд Емсуърт и пистолета на Достопочтения Алджърнън Устър.

Аш, когато се видя с Джоун и ѝ разказа за събитията от изминалата нощ, за които тя, радваща се на дълбок сън, хабер си нямаше, бе склонен да се самообвини за провала. Вярно, че самата съдба се беше опълчила срещу него, но фактът, че не бе постигнал нищо, си оставаше облещен насреща му със страшна сила.

Джоун обаче не споделяше мнението му.

— Направили сте чудеса — възкликна тя. — Разчистихте ми пътя. Това е моята представа за истинска работа в екип. Сега вече се радвам, че сме съдружници. Щеше да бъде пренеприятно, ако приемех наготово плодовете на вашия труд и ви принудех да се разделите с половината сума, без да съм си мръднала пръста. А при това положение с чиста съвест довечера ще сляза и ще довърша започнатото.

— Нали не си въобразявате, че довечера ще идете в музея?

— Разбира се, че ще ида.

— Но това е лудост.

— Напротив, довечера ще е единствената нощ, която не крие никакъв риск.

— След всичко, случило се снощи?

— Именно поради него. Как виждате след снощи Бакстър да си подаде носа от леглото? Ако изобщо съществува възможност да приключим с тази работа, тя е довечера.

— Права сте. Не бях разглеждал въпроса от този ъгъл. Бакстър няма да поеме риска за втора катастрофа. Този път положително ще успее.

Джоун повдигна вежди.

— Не ви разбирам, господин Марсън. Да не би да предлагате нощес отново да се опитате да вземете скарабея?

— Да, ще бъде просто като...

— Да не би да сте забравили, че съгласно условията на споразумението ни сега е мой ред?

— Не може да искате да се съобразявам с това.

— Мога.

— Но, за Бога, влезте ми в положението! Сериозно ли очаквате, че ще се излежавам в леглото, докато вие вършите работата, а след това да протегна мръсни пипала към половината награда?

— Напълно сериозно.

— Това е нелепо.

— Не е по-нелепо от това аз да съм в същото положение. Господин Марсън, няма смисъл да се спираме отново на тези неща. Отдавна сме ги решили.

И тя отказа да обсъжда повече въпроса, като остави Аш да тъне в мъки и тревоги, сравними само с онези, които с приближаването на нощта все по-яростно ръфаха сърцето на Незаменимия Бакстър.

II

Закуската в замъка Бландингс не беше официално хранене. За гостите, достатъчно енергични да слязат долу, имаше изобилно ядене и пиене в дългата трапезария, но закустващите по стаите си решително преобладаваха, вдъхновени от примера на лорд Емсуърт, когото нищо на света не би могло да принуди да започне деня си сред стада от роднини, повечето от които не можеше да понася.

Следователно, когато Бакстър, след като будува до зори, отдаде дължимото на Природата и заспа в девет часа, никой не дойде да го буди. Не позвъни за прислугата, тъй че не го обезпокоиха и спа до единайсет и половина — време, по което в неделя сутрин (при наличието на гостуващ епископ и няколко члена на по-нисшото духовенство) повечето от обитателите на къщата бяха отишли на църква.

Бакстър набързо се избърсна и облече, разяждан от глождещи опасения. Обвиняваше се, задето се бе търкалял толкова дълго в леглото. Беше прекарал цели няколко часа в сънна леност, когато всяка минута на отклонено внимание можеше да доведе до изчезването на скарабея.

Беше се събудил с мрачно предчувствие. Нещо му подсказваше, че скарабейт е задигнат през нощта и вече съжеляваше, че не е рискувал да остане на пост.

Когато хукна към парадния вестибюл, къщата беше необичайно тиха. Мина покрай един прозорец и забеляза лорд Емсуърт в твърде ненеделен костюм от кафяв туид и с градинска вила в ръка, която доста би огорчила епископа, задълбочено надвесен над една леха, но освен него в цялата околност не се мяркаше жива душа, а вътре в къщата цареше усещане за пустош. Тази неделна сутрин парадният вестибюл сякаш призоваваше да бъде оставен на мира поне до обяд, което често може да се усети от гост на голяма къща, останал сам, докато събратята му се черкуват.

Портретите по стените, особено онзи на покойната графиня Емсуърт като Венера, раждаща се от морската пяна, се заблещиха в

Бакстър с хладно неодобрение. Дори столовете изглеждаха смръщени и недружелюбни. Но Бакстър не беше в настроение да обръща внимание на отношението им към него. Съвестта му спеше. Умът му бе зает изключително от скарабея и вероятната му участ. Каква катастрофална небрежност прояви, като не го охранява през нощта! Дълго преди да отвори вратата на музея беше абсолютно уверен, че се е случило най-лошото.

Предчувствието не го излъга. Музеят си беше на мястото, картичката с надпис, че това е скарабей от времето на владичеството на Хеопс от Четвърта династия, предоставен от господин Престън Питърс, си беше на мястото, мумиите, птичите яйца, гоблените, требниците и всички останали съкровища на лорд Емсуърт си бяха по местата.

Но не и скарабеят.

III

Въпреки че Незаменимия Бакстър беше очаквал точно това, мина доста време, преди да се съвземе от удара. Стоеше вцепенен, оцъклил очи срещу празното място.

Когато граф Емсуърт се появи с цел да се размотава из музея, Бакстър още не беше спрял да се пули. Графът беше един от най-видните мотльовци на света и неделя сутрин беше любимото му време за волно размотаване и всеобхватно безцелно мандахерцане. След закуска се дълго и плодотворно се размотава из градината, размота се и в конюшните, свърши тази работа и в библиотеката, а сега нямаше търпение да се поразмотава и в музея.

— Лорд Емсуърт!

Докато Бакстър го забележи и възвърне дар-слово, графът вече се размотаваше на трийсетина сантиметра от мястото, където се беше встрещил секретарят. Би го чул дори ако шепнеше, но чувствата на Бакстър бяха дотам вулканични, че той неволно нададе мощен рев, който би минал за гръмогласен дори от устата на капитан на морски кораб, спускащ нареждания на подчинени, покатерили се на марса. Лорд Емсуърт подскочи атлетично и след като се освободи от обятията на старинен гоблен, сложи ръка на ухото си, разтри го нежно и зверски се закокори срещу младия си помощник.

— Какво според вас вършите, като ме лаετε така, Бакстър? Настина минавате всички граници. Превръщате се в абсолютна напаст.

— Лорд Емсуърт, няма го. Скарабеят го няма.

— Спукайте ми тъпанчето.

— Лорд Емсуърт, някой е откраднал скарабея, който ви даде господин Питърс.

Вероятната участ на тъпанчето спря да поглъща цялостното внимание на графа. Проследи със стреснат поглед изопнатия показалец на секретаря си и разгледа мястото на разигралата се трагедия.

— Милостиви Боже! Напълно прав сте, драги ми приятелю. Някой е задигнал скарабея. Крайно обезпокояващо. Господин Питърс може да се засегне. За нищо на света не желая да наранявам чувствата

на господин Питърс. Току-виж си помислил, че е трябвало да се грижа по-добре за него. Но кой, за Бога, би откраднал някакъв си скарабей?

Тъкмо Бакстър отвори уста да отговори, и откъм парадния вестибюл долетя звук, леко приглушен от затворената врата и коридора, но въпреки това несъмнено звук от стоварване на тон въглища на пода. Надолу по стълбите се търкаляше тежко тяло и глас, който и двамата разпознаха като произлизащ от Достопочтения Фреди, изригна проклетия, изгубили се миг по-късно в последвалия трясък и мелодичния звън на потрошена стъклария, който Бакстър лесно би разпознал като разбиване на античен порцелан.

Нито лорд Емсуърт, нито Бакстър се затрудниха в извода си за случилото се. Достопочтеният Фреди бе паднал по стълбите.

С малко въображение тази част от историята на скарабея на господин Питърс може да се превърне в превъзходен трактат върху опасностите, които носи отсъствието от църква в неделя сутрин дори на този свят. Ако Достопочтеният Фреди беше отишъл да се черкува, сега нямаше да търчи надолу по стълбите на замъка и пътят му не би се пресякъл с този на Мюриъл.

Мюриъл бе персийската котка на лейди Ан Уорблингтън. Лейди Ан беше закусила в леглото и остана в него, тъй като ѝ се стори, че се задава една от мигрените ѝ. Мюриъл се изниза от стаята заедно с подноса, защото изгаряше от желание да присъства на погребалния ритуал на останките от пържената писия, представляваща семплата закуска на лейди Ан, и хукна по петите на прислужницата, докато не стигнаха до парадния вестибюл. В този момент прислужницата, която напълно основателно не можеше да понася Мюриъл, спря, издаде звук на отваряща се бирена бутилка и от все сърце и с все сила срита Мюриъл със злобен крак. Наскърбената и уплашена Мюриъл се фръцна кръгом и хукна нагоре по стълбите в същия момент, в който Достопочтеният Фреди, забързан по неизвестни причини, се затича надолу.

Имаше един момент, когато Фреди можеше да се спаси с цената на стоварване на обувката си номер четирийсет и четири връз гръбнака на Мюриъл, но дори в този миг на криза той прецени, че отношенията му с властите не са дотам блестящи, че да рискува да убие любимата котка на леля си, и затова се впусна в бърз слалом. Сащисаната котка

продължи оттеглянето си нагоре, докато Фреди се понесе надолу, без почти да влиза в съприкосновение със стъпалата.

Когато тупна сред тленните останки на старинния порцелан, същински Марий сред руините на Картаген, първата му работа бе да установи степента на честно спечелените телесни повреди. Изпитваше нарастващо подозрение, че се е натрошил поне на десет места.

Когато на местопроизшествието пристигнаха баща му и Незаменимия Бакстър, те видяха, че Аш Марсън му помага да се изправи на крака.

Аш се навърташе наоколо, когато секретарят откри, че музеят е бил ограбен през нощта. Всъщност дори предвиждаше, че Бакстър ще направи откритието за броени минути. От известно време се размотаваше в близост до зелената врата в очакване да разбере дали Джоун е изпълнила заканата си да откъдне скарабея, решен да направи кратък набег до музея, докато парадният вестибюл е празен. Едва когато чу ужасените трели на Бакстър, разбра, че е бил на косъм от разкриване. По време на разговора между секретаря и лорд Емсуърт се спотайваше в скривалището си и също като тях бе привлечен към стълбите от звуковото изпълнение на сгромолясващия се Фреди.

Опита се да подаде ръка на жертвата и да я изправи на крака, но Фреди с протяжен вой отново рухна на пода. Когато пристигнаха другите, още седеше, загледан в тях от долу на горе с безмълвен трагизъм.

— Беше келявата котка на леля Ан, родителю. Заплетете се в краката ми по стълбите. Май си потроших глезена.

— Заедно с всичко останало — безчувствено додаде баща му. — При наличието на двама ви с Бакстър не знам дали в къщата ще остане здрава мебел.

— Благодаря, мой човек — признателно рече Фреди, когато Аш още веднъж му помогна да се изправи. — Бих желал да ми помогнеш и да се кача в стаята си.

— Драги ми Бакстър — продължи лорд Емсуърт, — можете да телефонирате на доктор Бърд в Маркет Бландингс и да го помолите да бъде така добър да намине насам. Фреди — добави той, — наистина съжалявам, че претърпя злополука, но... напоследък всичко тук е толкова тревожно, че се чувствам... много объркан.

Аш и Фреди тръгнаха през парадния вестибюл. Фреди подрипваше на един крак, а Аш успешно се справяше със сложните стъпки на неизвестен бален танц. Бакстър ги гледаше с неизразим копнеж, примесен с гъста като петмез ненавист. Като капак на загубата на скарабея, при вида на Аш той усещаше болезнено като ритник натрапчивия факт, че е надигран. Дълбоко в себе си беше стопроцентово убеден, че Аш е крадецът, та невъзможността да го разобличи силно вгорчаваше живота му.

Отвън се дочу шум от колела и колоната начеркувани се проточи към къщата.

— Официалната версия, че Фреди е паднал и си е навехнал глезена, звучи благоприлично — неохотно призна полковник Мант, когато по-късно обсъждаше събитието с епископа, — но лично аз съм твърдо убеден, че оня Бакстър е направил точно това, което предвиждах — хванал го е амокът и се е нахвърлил върху младия Фреди. Когато влязох в къщата, Фреди се качваше по стълбите с помощта на прислужника, а Бакстър ги гледаше със зъл блясък в очите. Тук става нещо дяволски тайнствено и нередно и колкото по-скоро изведе Милдред на безопасно място, толкова по-доволен ще бъда. Тоя тип е луд за връзване.

IV

Когато лорд Емсуърт забеляза господин Питърс в групата на върналите се от църква, той го дръпна настрани и му съобщи новината, че ценният скарабей, така любезно подарен от него за музея на замъка, е бил откраднат през нощта от неизвестно лице. Стори му се, че милионерът прие удара извънредно мъжествено. Въпреки че откраднатият предмет вече не беше негова собственост, без съмнение господин Питърс продължаваше да изпитва обич и интерес към съдбата му и би бил оправдан, ако се разгневеше, задето подаръкът му е бил съхраняван толкова небрежно.

Но той демонстрира изключително великодушие. Въздържа се от изявления в смисъл, че графът е можел да предотврати злощастното събитие. Разбирал напълно. Въобще не бил засегнат. Никой не би могъл да предвиди подобно мародерство. Тези неща се случвали и човек трябвало да ги приема философски. Самият той навремето изживял подобни терзания, когато перлата на колекцията му била отмъкната изпод носа му. В общи линии облекчи душевното състояние на лорд Емсуърт и когато свърши с утешенията, бързо се качи в стаята си и позвъни на Аш.

Когато Аш влезе, той бълбукаше от възторг. Хвалебствията му бяха направо лирични. Забрави се дотам, че потупа Аш по гърба. Едва тогава Аш смогна да отхвърли всички заслуги за случилото се, което прекъсна потока от славословия.

— Не си го взел ти? А кой тогава?

— Камериерката на госпожица Питърс. Това е дълга история, но накратко, двамата работехме в комбина. Аз направих опит и се провалих, а тя успя.

Аш слушаше със смесени чувства как господин Питърс превъзнася Джоун. И той самият се възхищаваше от сърцатостта ѝ, беше доволен, че благополучно е свършила работата и знаеше, че заслужава всички хвалебствия за извършеното, но все пак не можеше да не изпитва известно негодувание от факта, че едно момиче е сполучило там, където самият той, въпреки че имаше предимството да

опита пръв, удари на камък. Условието на съдружието му с Джоун го глождеха още от първия момент. Мъжът може да симпатизира на модерното движение за еманципация на жените и пак да се чувства потиснат, когато едно нищо и никакво момиче се окаже по-сръчен крадец от него. С всеки изминал ден жената все по-успешно нахлува в запазените за мъжа параметри, но положително има известни области, където силният пол е в правото си да претендира за монополно положение и грабежът на скарабей в потайна доба без съмнение е една от тях. Според Аш Джоун трябваше да играе второстепенна и неактивна роля.

Тези недостойни чувства бързо се разсеяха. Каквито и да бяха недостатъците му, Аш беше справедлив младеж. Когато откри Джоун след монолога на господин Питърс, той вече се беше пречистил от дребнавите глождения и бе готов да я поздрави от все душа и сърце. Въпреки това беше решил, че нищо на света не може да го принуди да раздели с нея наградата. По този въпрос нямаше да допусне никакво отстъпление.

— Току-що се разделих с господин Питърс — започна той. — Всичко е наред. Чековата книжка е отворена и той пълни писалката с мастило, което да му стигне да напише сумата. Но трябва да ви кажа нещо.

Тя го прекъсна. За негова изненада го гледаше с ледено неодобрение.

— Аз също трябва да ви кажа нещо. Ако си въобразявате, че ще склоня да приема и едно пени от наградата...

— Точно това исках да кажа и аз. Естествено, и през ум не ми минава да претендирам дори за минимална част.

— Не ви разбирам. Полага ви се цялата награда. Когато заключихме споразумението, аз подчертах, че ще взема моя дял само ако ми позволите да свърша моята част от работата. Вие нарушихте това споразумение и нищо не може да ме принуди да приема парите. Знам, че сте го направили от добро сърце, господин Марсън, но просто не мога да изпитам благодарност. Заявих, че сме заключили делови договор, че няма да търпя никакво кавалерство и мислех, че след като ми обещахте...

— Един момент — прекъсна я обърканият Аш. — Не схващам мисълта ви. Какво искате да кажете?

— Какво да искам да кажа ли? Искам да кажа, че снощи сте слезли в музея преди мен и сте взели скарабея въпреки обещанието да стоите настрана и да ми дадете възможност да опитам.

— Но аз не съм задигал никакви скарабей.

Беше ред на Джоун да се смути.

— Но нали скарабеят е у вас?

— Не, у вас е.

— Не е.

— Но... но той е изчезнал.

— Знам. Снощи слязох в музея, както говорихме, и когато стигнах до постаментата, там нямаше скарабей. Беше изчезнал.

Гледаха се угрижено. Аш пръв наруши мълчанието.

— Когато сте отишли в музея вече го е нямало, така ли?

— Нямаше и помен от него. Реших, че вие сте слизали преди мен. Бях бясна.

— Но това е нелепо — възкликна Аш. — Кой би могъл да го вземе? Никой освен нас не знае, че Питърс предлага награда. Какво точно стана снощи?

— Изчаках до един часа. Промъкнах се долу, влязох в музея, запалих клечка кибрит и затърсих скарабея. Нямаше го. В началото не можах да повярвам на очите си. Запалих още няколко клечки, но полза никаква. Скарабеят беше изчезнал и аз се прибрах в стаята си, бъкаща от не-ласкави мисли по вас. Бях глупава. Трябваше да се сетя, че няма да нарушите думата си. Но не виждах никакво друго обяснение за изчезването му. Е, все някой трябва да го е взел и въпросът е какво ще правим. — Тя се засмя. — Май избързахме със спора за подялбата на наградата. Изглежда, такава няма да има.

— Междувременно — мрачно продума Аш — трябва да ида да снеса новината на Питърс. Тя ще разбие сърцето му.

ДЕСЕТА ГЛАВА

I

Замъкът Бландингс дремеше, упоен от спокойствието на летния следобед. Навсякъде цареше мир. Фреди бе на легло с указания от лекаря да не го напуска до второ нареждане. Лорд Емсуърт беше грабнал отново градинарската вила. Останалата част от обитателите на дома се разхождаха или седяха по ливадите, защото денят ухаеше на късна пролет и топлината вещаеше настъпващо лято.

Алин Питърс стоеше до отворения прозорец на стаята си, която имаше прекрасен изглед към терасите. На масата до нея лежеше купчина писма. В неделните дни пощаджията идваше късно в замъка и не беше успяла да ги прочете преди обяда.

Алин беше озадачена. Усещаше пристъп на депресия, която не можеше да си обясни. По правило, за да се почувства потисната, нещо трябваше много да се обърка, защото не беше от момичетата, които с повод и без повод мрачно размишляват над Живота. Не намираше нищо трагично в това, че е жива. Обичаше да е жива.

Но този следобед имаше чувството, че не всичко на този свят е наред, което беше още по-забележително поради факта, че обикновено много се влияеше от времето и се наслаждаваше на слънцето като коте. И все пак денят беше хубав почти по американски, а тя не намираше утеха в него.

Погледна надолу към терасата и докато гледаше, там се появи забързаната фигура на Джордж Емерсън. При тази гледка нещо ѝ подсказа, че е открила причината за мрачното си настроение.

Има много начини да се върви. Джордж Емерсън вървеше като човек, потънал в душевни терзания. Ръцете му бяха хванати зад гърба, очите му сезираха право напред изпод склучени вежди, а между зъбите му се мъдреше незапалена пура. Никой не държи незапалена пура в уста освен ако не е налегнат от неприятни мисли, които го карат да забрави присъствието ѝ. Следователно при Джордж Емерсън нещата не вървяха добре.

Алин го бе заподозряла още на обяд и като се замисли, осъзна, че депресията ѝ беше започнала именно тогава. Това откритие я

постресна. Не знаеше или поточно отказваше да признае пред самата себе си, че тревогите на Джордж Емерсън толкова силно я засягат. Винаги си беше повтаряла, че харесва Джордж, че Джордж е скъп стар приятел, че Джордж я забавлява и тонизира, но би отрекла да е дотолкова заинтересована от Джордж, че само разтревоженият му вид да е в състояние да провали най-хубавия ѝ ден, откак напусна Америка. В тази мисъл имаше нещо не само стряскащо, но и шокиращо, защото беше достатъчно честна да си признае, че Фреди, официалният ѝ възлюбен, можеше цял час да прегпуска из околностите на замъка, преживящ незапалена пура, без в нея да трепне и наченка от тревожно или всякакво друго чувство.

А следващия месец щеше да се омъжи за Фреди. Този факт положително налагаше задълбочен размисъл. Продължи да разсъждава върху положението, без да сваля очи от мятания се по терасата Джордж.

Алин не можеше да се похвали, че е дълбока натура. Никога не беше се залъгвала, че е влюбена в Достопочтения Фреди в смисъла, който се влага в романите. Харесваше го, а още повече харесваше идеята да се сроди с британската аристокрация. Баща ѝ също харесваше идеята, тя харесваше баща си и комбинацията от тези харесвания я беше накарала да отговори с „да“, когато миналата есен Фреди, надул се като смутена жаба и преглъщащ сухо, бе смотолевил незабравимата си реч, започнала с: „Бъъ... нали знаеш... таквоз...“ и свършила с: „Така да се каже... мисълта ми е, ще се омъжиш ли за мен, а?“ Очакваше да бъде кротко щастлива като Достопочтената госпожа Трипуд. И тогава в живота ѝ повторно нахлу смущаващият елемент Джордж Емерсън.

До днес би възразила срещу предположението, че е влюбена в Джордж. Обичаше да бъде с него отчасти защото беше приятен събеседник и отчасти защото беше забавно непрекъснато да устоява на волята му, която той неизменно се мъчеше да ѝ налага.

Но днес всичко бе различно. Беше го заподозряла по време на обяда, а сега го и осъзна. Докато го гледаше иззад пердето и виждаше мрачния отпечатък върху лицето му, не можеше повече да се крие от себе си.

Изпитваше подчертано майчински чувства. Джордж беше в беда и тя копнееше да го утеши.

И Фреди беше в беда. Но искаше ли да утеша Фреди? Не. Точно обратното, вече съжаляваше за лекомислено даденото преди обяда обещание да постои при него следобед. Основното чувство, което изпитваше към Фреди, беше раздражение от тъпия начин, по който се беше катурнал по стълбите и навехнал глезена си.

Джордж Емерсън продължаваше да се мотае безцелно, а Алин продължаваше да го наблюдава. Най-сетне осъзна, че не издържа повече. Събра писмата, натрупа ги върху тоалетката и излезе от стаята.

Когато заслиза по каменните стъпала пред главния вход, Джордж беше стигнал до края на терасата и се беше обърнал кръгом. Когато я забеляза, ускори крачки. Спря срещу нея и навъсено я загледа.

— Търсих те — отсече той.

— Ето ме. Горее главата, Джордж. Какво се е случило? Седях си в стаята и гледах как дебнеш неизвестна плячка. Какво става?

— Всичко най-лошо.

— В какъв смисъл?

— Във всякакъв. С мен е свършено. Прочети това. Алин взе жълтата хартийка, която той стискаше в ръка.

— Телеграма — обясни Джордж. — Получих я тази сутрин. Препратена от лондонския ми адрес. Прочети я.

— Опитвам се, но нищо не разбирам. Джордж нерадостно се засмя.

— Пределно ясна е.

— Не виждам как можеш да твърдиш подобно нещо. „Мерedit слон кенгуру...“.

— А, служебният код. Забравих. „Слон“ означава „сериозно болен и в невъзможност да изпълнява служебните си задължения“. Мерedit е човекът, който ме замества, докато съм в отпуск.

— О, много съжалявам. Смяташ ли, че е тежко болен? Близък ли си с господин Мерedit?

— Мерedit е свестен човек и аз го харесвам, но се опасявам, че ако беше само болестта му, бих намерил сили да я понеса. За жалост „кенгуру“ ще рече „върни се незабавно с първия кораб“.

Алин го погледна. В очите ѝ бавно изгря проумяване на положението.

— О — рече най-сетне тя.

— Бих се изразил по-силно — отбеляза Джордж.

— Но... следващият кораб... кога е?

— В сряда сутринта. Ще трябва да си тръгна още утре.

Очите на Алин не се откъсваха от синкавите хълмове отвъд долината, но не ги виждаше. Пречеше ѝ някаква мъгла. Чувстваше се смазана, измамена и самотна. Сякаш Джордж бе вече отплавал, а тя е била зарязана на непознато място.

— Но, Джордж... — изрече тя.

Не можа да намери други думи за протест срещу неизбежното.

— Лош късмет — тихо отбеляза Емерсън. — Но няма да се учудя, ако всъщност това развитие на нещата не е най-доброто, което можеше да се случи. Вместо да ме подлага на бавна агония, която ще направи и двамата ни нещастни, то ме довършва с един удар. Ако не беше телеграмата, сигурно щях да те торозя до деня на сватбата ти. До последния момент щях да си въобразявам, че има надежда. Но това слага бърз край на всичко. Дори аз не бих могъл да си въобразя, че ще направя чудо за няколкото часа, които ми остават до потеглянето на влака утре. Просто трябва да гледам на нещата откъм слънчевата им страна. Ако се срещнем отново, а не виждам защо, ти ще си омъжена. Нямам способността да въздействам от разстояние. Не мога да се надявам да те убедя чрез телепатия.

Облегна се до нея на перилото и продължи с тих, равномерен глас:

— Тази работа ми дойде като шамар от ясно небе, защото Мередит е последният човек, от когото очаквах да се разболее. Когато се разделихме, беше здрав като бик. Но от друга страна, поуката от станалото наби в главата ми известно количество здрав разум. Странно е, че досега не съм си давал сметка какъв самотнителен и себелюбив тъпак съм бил. Не мога да проумея защо съм си въобразявал, че притежавам някакво неотразимо обаяние, което би те накарало да си изпотрошиш краката от бързане да развалиш годежа и да обърнеш живота си с главата надолу, за да спечелиш ненадминатата награда в лицето на моя милост. Предполагам, че човек се нуждае от някакъв шок, за да разбере колко всъщност струва. Не бих могъл да се възхищавам повече от теб, но ако можех, начинът, по който търпеше дивотиите ми, перченето ми и позите ми на супермен, щеше да ме принуди да го направя. Ти беше прекрасна.

Алин онемя. Чувстваше се, сякаш през последните петнайсет минути целият ѝ свят се е преобърнал. Това беше някакъв нов Джордж Емерсън, над когото беше невъзможно да се надсмиваш. Коварно привлекателен Джордж. Сърцето ѝ заби бързо-бързо. Мислите ѝ бяха объркани, но смътно осъзнаваше, че той току-що е срутил главната барикада на самоотбраната ѝ и сега е по-открита за нападение от всякога. Досега упоритостта и автоматичното нежелание да се поддава на натиска на воля, опитваща се да надделее над нейната, бяха поддържали хладната ѝ уравновесеност. С властността му можеше да се бори. Но смирението му я обезоръжаваше крайно опасно.

Слабата струнка на Алин беше мекосърдечието. Никога не го бе признавала пред себе си, но отчасти жалостта бе причина да приеме предложението на Фреди. Изглеждаше толкова сломен и самосъжаляващ се, когато се запознаха през онези есенни дни. Благоразумието ѝ подсказваше, че ако си позволи да жали Джордж Емерсън, могат да се случат непредсказуеми неща.

Мълчанието продължаваше. Алин не знаеше какво да каже. В настроението, в което бе изпаднала, беше опасно да отваря уста.

— Познаваме се толкова отдавна — наруши мълчанието Емерсън — и аз толкова често ти повтарях „обичам те“, че това се превърна почти в шега, сякаш играехме игричка. Такъв бе начинът ни да се отнасяме към нещата — преди всичко със смях. Но сега ще ти го кажа още веднъж, въпреки че думите се изтъркаха. Обичам те. Примирих се с факта, че съм победен в състезанието и че ще се омъжиш за друг, но няма да спра да те обичам. Не твърдя, че ще бъда по-щастлив, ако те забравя, защото няма да го направя. Това е просто невъзможно. Каквото и да означавам за теб, ти си част от същността ми и винаги ще си останеш такава. Да продължа да живея, без да те обичам, е все едно да живея, без да дишам.

Той млъкна и се изправи.

— Това е всичко. Не искам да ти развалям хубавия пролетен следобед с траурни словоизлияния. Трябваше да ти кажа всичко това, но е за последен път. Няма да се повтори. Когато утре се кача на влака, трагедии няма да има. Имаш ли възможност да дойдеш да ме изпратиш на гарата?

Алин кимна.

— Наистина? Чудесно. А сега трябва да вървя да си опаковам багажа и да съобщя на домакина, че съм длъжен да напусна компанията му. Предполагам, че въобще не подозира за присъствието ми тук. Съмнявам се дали изобщо ще ме познае.

Алин остана сама, облежната на парапета.

С течение на времето се сети, че беше обещала на Фреди след обяда да отиде да постои при него.

Достопочтеният Фреди, обвит в лилава пижама и подпрян на камара възглавници, четеше в леглото поредното приключение на детектива Гридли Куейл. Влизането на Алин съвпадна с особено интересен момент и го накара да се почувства като грубо съборен на земята от полет в облаците. Писателите рядко имат щастието да завладеят читателя така, както авторът на Гридли Куейл владееше Фреди.

Един от резултатите на вглъбяването му беше, че посрещна Алин с поглед, по-оцъклен от всякога, ако това изобщо бе дори в неговите възможности. Очите му по рождение си бяха ококорени и на Алин в пренапрегнатото състояние, в което се намираше след разговора с Джордж Емерсън, ѝ се стори, че насреща ѝ се пули жаба. Мъжете рядко изглеждат апетитно, когато са в леглото, и Алин, която за първи път виждаше Фреди в това неблагоприятно положение, реши, че е направо отблъскващ. Обзе я паника да не понечи да я целуне.

Но на Фреди и през ум не му мина подобна мисъл. Не беше от демонстративните влюбени. Задоволи се да се обърне в леглото и да отпусне свободно долната си челюст.

— Здравсти, Алин.

Алин седна на ръба на леглото.

— Е, Фреди?

Годеникът ѝ леко редактира външността си, като поприбра ченето.

Достопочтеният Фреди принадлежеше към оная категория хора, които крачат по житейските друмища с безгрижно зейнала уста.

На Алин ѝ се стори, че точно този следобед я е налегнало странно безмълвие. Не беше успяла да проговори на Джордж, а сега не можеше да измисли какво да каже на Фреди. Гледаше го, той също я гледаше, а часовникът на камината не спираше да тиктака.

— Виновна е котката на леля Ан — най-сетне се обади Фреди, предлагащ лек разговор. — Хукна нагоре по стълбите и аз се срутих надолу. Мразя котките. Ти имаш ли котки? Имам един приятел в Лондон, който не може да ги понася.

Алин започна сериозно да се тревожи, че има трайни увреждания на говорните органи. Да се развие котешката тема, би трябвало да е проста работа, но тя откри, че е неспособна да го стори. Умът ѝ бе изцяло погълнат от отблъскващата гледка, която представляваше любимият ѝ по пижама.

Фреди възобнови разговора.

— Чета страхотна книга. Ти чела ли си нещо от поредицата? Излизат всеки месец и са страхотни. Човекът, който ги пише, трябва да е страхотен. Не мога да проумея как измисля тия страхотии. Книгите са за един страхотен детектив на име Гридли Куейл. Страхотни са.

Алин изведнъж се сети кой е очевидният лек на немотата ѝ.

— Да ти почета ли, Фреди?

— Разбира се! Страхотна идея. Стигнал съм до началото на тази страница.

Алин взе подвързаната с бяла хартия книга.

— „В него със смъртоносна точност се целеха седем дула.“ Това прочел ли си го?

— Нищо, ти пак ми го прочети. Никога не ми омръзва. Работата е доста заплетена, ще знаеш. На Куейл са му скроили капан в една необитаема къща, като са го подмамили да види изпаднал в беда приятел, но вместо приятеля отвсякъде изскачат въоръжени и маскирани бандити. Самият аз не разбирам как ще съумее да се измъкне от кашата, но се обзалагам, че ще измисли нещо. Той е страхотен.

Ако някой беше в състояние да съжали навлизащата в приключенията на Гридли Куейл Алин повече, отколкото се съжеляваше самата тя, това бе Аш Марсън. Той се бе гърчил, докато пишеше думите, тя се гърчеше, докато ги четеше. Достопочтеният Фреди също се гърчеше, но от необуздало вълнение.

— Какво ти става? Не спирай — извика той, когато гласът на Алин заглъхна.

— Започнах да преграквам, Фреди.

Фреди се поколеба. Желанието да не изостава от Гридли се бореше с елементарната вежливост.

— Какво ще кажеш... Имаш ли нещо против да дочета набързо останалото? Можем да си поговорим след това, нали? Няма да ми отнеме много време.

— Разбира се. Чети си, щом искаш. Но, Фреди, наистина ли ти харесват подобни неща?

— Дали ми харесват! Защо, ти не си ли падаш по тези книги?

— Не знам, струват ми се малко... Не знам. Фреди потъна в четивото си. Алин прекрати опитите да анализира отношението му към господин Куейл. Отново потъна в мълчание.

Но мълчанието ѝ тегнеше от мисли. За първи път от началото на взаимоотношенията им тя се опитваше да си представи какво точно ще означава брачният живот с Достопочтения. Внезапно ѝ хрумна, че толкова рядко се беше виждала с Фреди, че просто не бе имала възможност да го опознае. В оживения външен свят изглеждаше поносим. Но днес бе някак си различен. Днес всичко бе различно.

Това, реши тя, е добър пример какво може да очаква след сватбата. По същество бракът означаваше двама души да са заедно и сами много често и задълго, да зависят един от друг за взаимните си развлечения. Какво точно щеше да бъде честото и продължително насаме с Фреди?

Е, заключи тя, в момента получаваше добра представа.

— Всичко е наред — обяви Фреди. — Наистина се измъкна. Носеше у себе си граната и заплаши, че ще я хвърли и ще взриви къщата, ако бандитите не го пуснат. Тъй че го пуснаха. Знаех си, че има някакъв скрит коз.

В момента...

Алин пое дълбоко дъх. Щеше да е така, ден подир ден, до края на живота ѝ.

Наклони се напред и се втренчи в него.

— Фреди — рече тя, — обичаш ли ме?

Никакъв отговор.

— Фреди, обичаш ли ме? Представявам ли част от теб? Ако ме загубиш, животът ти ще бъде ли като че не дишаш?

Достопочтеният Фреди вдигна пламнало лице и я загледа оцъклено.

— Тъъ, какво? Дали аз?... О, да. До голяма степен. Знаеш ли, един от бандитите току-що пусна в комина на спалнята на Гридли Куейл гърмяща змия.

Алин стана от мястото си и тихичко напусна стаята. Достопочтеният Фреди продължи невъзмутимо да чете.

II

Аш не беше далеч от истината в преценката си за състоянието, в което щеше да изпадне господин Питърс при новината, че драгоценният му скарабей отново е откъснат от неведома ръка и е по-недостижим за него от всякога. Един от недостатъците на успехите в живота е, че когато преживееш провал, той придобива космически измерения. В известен смисъл успехът бе превърнал господин Питърс в разглежено дете. В момента, в който Аш го извести за станалото, беше готов да се раздели с половината си състояние, само и само да си възвърне скарабея. Възвръщането му бе станало въпрос на чест. Разглеждаше го като награда в състезание между собствената си воля и злите сили, които и да бяха те, надигнали се срещу него, за да му докажат, че възможностите му са ограничени. Чувстваше се като в миналото, когато на Уол Стрийт зад гърба му се промъкваха разни клетници и се мъчеха да го принудят да им отстъпи някоя железница или пакета с любими акции. Страдаше от онази форма на параноята, която прави от хората мултимилionери. Никой не би имал глупостта да стане мултимилionер, ако не го изгаряше желанието да докаже пред самия себе си, че е непобедим.

Изпита слаба утеха, като удвои наградата за скарабея, и Аш се понесе да дири Джоун с надеждата, че този нов стимул ще подейства на обединените им умствени усилия и ще роди някое вдъхновение.

— Осенена ли сте от нови идеи? — попита той. — На мен можете да гледате като на напълно задръстен в момента.

Джоун поклати глава.

— Не се предавайте — настоя тя. — Заблъскайте си отново главата. Опитайте се да разберете какво значи всичко това, господин Марсън. Вече успяхме да изгубим десет хиляди долара за една нощ. Не мога да си го позволя. Все едно да те лишат от наследство. Категорично не съм съгласна да зарежа работата и да се върна да сплетнича за херцози и графове в „Домашни клюки“.

— Перспективата отново да задълбая в Гридли Куейл...

— Божичко, бях забравила, че сте автор на детективски истории. Трябва да сте в състояние да разкриете загадката за броени минути. Задайте си въпроса какво би направил Гридли Куейл в това положение.

— Мога веднага да отговоря. Гридли Куейл щеше да чака безпомощно следващото щастливо стечение на обстоятелствата, което да му се притече на помощ.

— Няма ли собствени методи?

— Има пълни джобове с методи, но те не го водят доникъде без подходящото щастливо стечение на случайни обстоятелства. Все пак можем да опитаме да поразнищим казуса. В колко часа слязохте в музея?

— В един.

— И открихте, че скарабейт вече липсва. На какво ви навежда това?

— На нищо. А вас?

— И мен. Да опитаме отново. Човекът, взел скарабея, трябва да е разполагал с информацията, че господин Питърс предлага награда за него.

— Тогава защо не е отишъл при господин Питърс да си я поиска?

— Вярно. Тези разсъждения са погрешни. Започваме отначало. Човекът, който го е взел, е имал тежка и належаща нужда от пари.

— И как ще открием кой има тежка и належаща нужда от пари?

— Как наистина? Настъпи пауза.

— Струва ми се, че вашият господин Куейл е голяма утеха за клиентите си — отбеляза Джоун.

— Признавам, че индуктивното ми мислене куца — рече Аш. — Трябва да чакаме съпадението. Предчувствам, че ще дойде. — Замълча. — Много ми върви на съпадения.

— Тъй ли?

Аш се огледа и с облекчение установи, че са извън слуховия обсег на обитателите на замъка. Подобна възможност трудно се удава в Бландингс, особено ако пребивавате там като прислуга. Пространството, предвидено за обслужващия гостите персонал, бе твърде ограничено и рядко бихте могли да направите крачка, без да се чукнете чело в чело с камериерка, камериер или лакей. Но сега като че ли бяха сами. Коридорът към задната част на замъка беше празен.

Хоризонтът беше чист откъм висша или нисша прислуга, докъдето стигаше зорът.

Въпреки това Аш сниши глас.

— Не е ли странно съвпадение — продължи той, — че изобщо се появихте в живота ми?

— Не особено — отзова се прозаично Джоун. — Твърде вероятно беше рано или късно да се срещнем, след като обитаваме една и съща къща.

— Съвпадението е в това, че наехте стая именно там.

— Защо?

Аш се почувства обезсърчен. Без съмнение логиката беше на нейна страна, но все пак можеше поне мъничко да му помогне в това трудно положение. Женската интуиция не може да не ѝ бе подсказала, че мъж, говорил с висок весел глас, не би намалил децибелите до дрезгав шепот, ако нямаше уважителна причина. Безнадеждността на положението започна да му дотяга. От вечерта на гарата в Маркет Бландингс, когато бе осъзнал, че я обича, той непрекъснато дебнеше сгоден случай да сподели откритието си с нея, но при всяка тяхна среща разговорът неумолимо вземаше практическа и несантиментална насока. И сега, когато се опитваше неоспоримо да ѝ докаже, че двамата са събрани от съдбата, когато се стараеше да създаде впечатлението, че провидението ги е създало един за друг, тя го поля със студения душ на своето „защо?“ Не му беше лесно.

Тъкмо смяташе да развие темата, когато откъм замъка се зададе камериерът на Достопочтения Фреди господин Джъдсън. Беше очевидно, че отблъскващата цел на младежа е да го лиши от единствената кратка възможност да убеди Джоун да сподели преценката му, че тайнствената ръка на Провидението засяга колкото него, толкова и нея. Желанието на Джъдсън да влезе в разговор беше изписано на лицето му. Имаше вид на човек, който прелива от неизказани слова. Бе зарязал обичайната си леност и приближаваше почти в галоп. Започна да говори, преди да стигне до тях.

— Госпожице Симпсън, господин Марсън, вярно е това, което ви казах онази вечер. Факт е.

Аш измери със суров поглед натрапника. Никога не беше изпитвал топла привързаност към господин Джъдсън, а сега направо го гледаше с отвращение. Такъв зор видя да докара нещата до вид, удобен

за обсъждане на неведомите пътища на Провидението, защото в Джоун имаше нещо, което затрудняваше сантименталните разговори. Това неуловимо нещо я караше да предприема среднощни набези срещу хорските музеи и я правеше труден обект на задушежни разговори за сродни души и съдби. Именно качествата, които Аш най-много харесваше у нея — сила, способности, сърцата самостоятелност, — издигаха непреодолими прегради пред любовното му обяснение.

Господин Джъдсън продължаваше да бръщолеви.

— Вярно е. Вече няма капка съмнение. Било е и се случи сега, точно както предрекох онази вечер.

— Какво сте предrekli... коя вечер? — попита Аш.

— Онази вечер на вечеря, когато и двамата току-що бяхте пристигнали. Не помните ли, че разказвах за Фреди и момичето от Лондон, на което е писал писма — момичето, за което казах, че много ми прилича на вас, госпожице Симпсън? Как ѝ беше името? Да, Джоун Валънтайн. Точно така. Момичето от театъра, на което Фреди ме пращаше да нося писма почти всяка вечер. Е добре, тя го направи, точно както го предрекох онази вечер. Притиснала е младия Фреди с писмата му, както той би следвало да очаква, ако не беше такъв тъпанар. Тези момичета са все от един дол дренки.

Господин Джъдсън млъкна, внимателно проучи околния пейзаж и пак започна.

— Току-що извадих един от костюмите на Фреди да го изчеткам... — Тук господин Джъдсън млъкна и се по-изкашля. — Та случайно погледнах в джобовете му и намерих писмо. Хвърлих му един поглед, преди да го оставя на масата, и се оказа, че е от някой си Джоунс. Пише, че оная Валънтайн стиска писмата и ще се погрижи да го накисне, ако не ѝ плати още хилядарка, след което ще ги предаде. Доколкото разбрах, Фреди вече е платил пет стотака. Представа нямам откъде ги е взел, но така пише в писмото. Въпросният Джоунс твърди, че ѝ ги е предал със собствените си ръце, но не успял да я укроти и ако не получила още хиляда, щяла да го съди за неизпълнено обещание за женитба. А сега Фреди ми даде да занеса бележка до същия този Джоунс, който е отседнал в Маркет Бландингс.

Джоун изслуша тази забележителна реч със смаяно изумление. В този момент направи първия си коментар.

— Не може да бъде.

— Госпожице Симпсън, видях писмото със собствените си очи.

— Но...

Тя погледна безпомощно Аш. Очите им се срещнаха — нейните объркани, неговите блеснали от разбиране.

— Това показва — бавно изрече Аш, — че той има тежка и належаща нужда от пари.

— И още как! — с наслада откликна господин Джъдсън. — Струва ми се, че младият Фреди вече застърга дъното. Леле какъв цирк ще се оформи, ако наистина седне да го съди. Отивам да съобщя на господин Бийч и останалите. Ще подскочат до тавана. — Лицето му помръкна. — О, боже, забравих за бележката. Нареди ми да я занеса веднага.

— Аз ще я занеса вместо вас — предложи Аш. — И без това нямам какво да правя в момента.

Благодарността на господин Джъдсън нямаше граници.

— Вие сте свястно момче, Марсън — заяви той. — Много съм ви задължен и ще ви върна услугата. Ще се пръсна по шевовете, ако не разпространя веднага такава новина. Направо ще се пръсна.

И господин Джъдсън със сияещо лице забърза към стаята на домоуправителката.

— Нищо не разбирам — най-сетне проговори Джоун. — Замамя ми се главата.

— Как така? Всичко е просто и ясно. Това е съвпадението, което чаках в качеството си на Гридли Куейл. Вече мога да премина към индуктивно мислене. Какво откриваме, като претеглим уликите? Че младото магаре Фреди е нашият човек. Скарабеят е у него.

— Но всичко е толкова объркано. Аз не съм запазила писмата му.

— За целите на Джоунс сте ги запазили. Я да изясним участието на този Джоунс в нашата история. Какво знаете за него?

— Той е тантурест мъж, който една вечер дойде да ме посети и поиска да му предам някакви писма. Обясних му, че много отдавна съм ги унищожила и той си тръгна.

— Е, поне тази част се изясни. Той разиграва Фреди по прост, но ефикасен начин. Предполагам, че номерът не би минал пред всеки, но от това, което съм чувал, Фреди не може да се похвали с бляскав интелект. Очевидно, без да гъкне, е приел думите му за чиста монета. И какво трябва да предприеме? Да намери незабавно хиляда лири, при

положение, че първите петстотин са изчерпали кредита му. И тогава му хрумва да задигне скарабея.

— Но защо? Защо изобщо би се сетил за скарабея? Това не мога да разбера. Едва ли ще го направи, за да го върне на господин Питърс и да поиска наградата. Няма начин да знае, че господин Питърс предлага награда. Няма начин да знае също така, че лорд Емсуърт е придобил скарабея не по най-почтения възможен начин. Няма начин да знае... каквото и да било.

Ентусиазмът на Аш леко посърна.

— Да, май сте права. Но... да, разбира се. Джоунс положително е знаел за скарабея и му е казал.

— Но откъде ще знае?

— Да... и тук сте права. Как би могъл да узнае Джоунс?

— Никак. Когато Алин дойде онази вечер, той вече си беше тръгнал.

— Не разбирам. Коя вечер?

— Същата вечер, когато се запознахме. Дали пък случайно не би могъл да подслуша Алин, докато ми разправяше за скарабея и наградата?

— Да е подслушал! Тази дума е откровение за мен. Девет от всеки десет триумфа на Гридли Куейл се дължат на подслушване. Смятам, че вече надушихме вярната следа.

— Не и аз. Как би могъл да ни подслуша? Вратата беше затворена и по това време той е бил вече на улицата.

— Откъде знаете? Видяхте ли го да излиза?

— Не, но нали си тръгна?

— Би могъл да изчака на стълбите. Нали не сте забравили каква тъмница е на № 7А?

— Но защо?

Аш се замисли.

— Защо, защо? Гадна дума. Бич за детектива. Стори ми се, че го бях налучкал, докато вие не... Велики Боже! Ще ви кажа защо. Изясни ми се като бял ден. Напипах го. Дошъл е при вас за писмата, защото Фреди си ги е искал обратно поради предстоящия му брак с госпожица Питърс, нали така?

— Да.

— Вие заявявате, че сте ги унищожили, и той си тръгва. Прав ли съм дотук?

— Да.

— Преди да напусне къщата, госпожица Питърс съобщава името си на входната врата. Поставете се на мястото на Джоунс. Какво би помислил в такъв момент? Че се играе някаква игричка. Промъква се обратно горе, изчаква госпожица Питърс да влезе в стаята ви, застава пред вратата и слуша. Какво ще кажете?

— Трябва да сте прав. Би могъл да го направи съвсем лесно.

— Точно това е направил. Сигурен съм, като че ли съм бил там. Всъщност много вероятно е да съм бил. Казвате, че е станало вечерта на деня, в който се запознахме? Спомням си, че тогава слизах по стълбите — отивах в един мюзикхол — и чух гласове в стаята ви. Помня го съвсем ясно. Вероятно едва не съм се сблъскал с Джоунс.

— Наистина всичко сякаш съвпада.

— Случаят е ясен. Няма грешка. Единственият въпрос е: мога ли въз основа на тези улики да отида при младия Фреди и да му изтръгна скарабея? Общо взето, смятам, че ще е по-добре преди това да занеса бележката на Джоунс, както обещах на Джъдсън, и да видя мога ли да го обработя. Да, така ще е най-добре. Тръгвам веднага.

III

Може би най-тежкото изпитание за болника е фактът, че хората непрекъснато го посещават и се връзват на флъонга, за да повдигнат духа му. Достопочтеният Фреди Трипуд страдаше извънмерно именно от това. По природа не беше общителен и се уморяваше да напруга ограничените си възможности с търсене на теми за разговор с многобройните си посетители. Искаше само да го оставят на мира да си чете „Приключенията на Гридли Куейл“, а когато се умори от тях — да лежи по гръб, да зяпа тавана и да изчисти главата си от всяко подобие на мисъл. Само динамичните личности и енергичните работохолици на този свят побесняват, когато ги приковат на легло с навехнат глезен. На Достопочтения Фреди му харесваше. От малък обичаше да се излежава и сега, когато съдбата му разреши да го прави на воля, без да предизвиква упреци, недоволстваше, че блаженството му се нарушава от натрапчиви роднини.

Прекарваше редките мигове на самота в опити да реши кой от братовчедите, чичовците и лелите му е най-досаден. Понякога връчваше палмата на полковник Хорас Мант, който наблягаше на войнишката нотка („Спомням си как в зимната планинска кампания на деветдесет и трета дяволски си навехнах глезена“), но духовният подход на епископа на Годалминг сякаш го дразнеше повече. Понякога начело на списъка поставяше братовчед си Пърси, лорд Стокхийт, който отказваше да говори за каквото и да било освен за своя току-що завършил съдебен процес и въздействието на присъдата върху овехтелия му родител. Точно в момента Фреди не беше във форма да съчувства на куцо и сляпо за процесите им за неспазени обещания за женитба.

В понеделник сутринта, докато лежеше и четеше, единственият облак на бистрия хоризонт на радостта му от непривичната самота бе мисълта, че всеки момент вратата ще се отвори и някой любезно заинтересуван за здравето му ще се намъкне в стаята.

Опасенията му се оказаха напълно оправдани. Тъкмо беше задълбал в тънкостите на хитроумния заговор от страна на тайно

общество да отстрани Гридли Куейл, като подкупи готвача му (лош човек) и му заръча да наръси пилешкото фрикасе със ситно накълцани конски косми, когато дръжката на вратата изтрака и в стаята влезе Аш Марсън.

Фреди не беше единственият в къщата, който намираше несекващия поток от посетители в болничната си стая за крайно дразнещ, фактът, че болникът не може да отдели и минутка за себе си, силно тревожеше Аш. От известно време се мотаеше в коридора близо до покоите на Фреди, преизпълнен от дух на предприемчивост, но в пълна невъзможност да изиграе хода си поради тълпите съчувстващи. Това, което имаше да казва на страдалеца, не бе предназначено за трети уши.

Когато Фреди видя кой влиза, той изпита прилив на облекчение. Опасяваше се, че може да е епископът. Разпозна в Аш камериера, който му помогна да се добере до леглото след инцидента. Вероятно беше дошъл да поднесе почитанията си и да се заинтересува за здравето му, но едва ли щеше да се задържи дълго. Кимна му и продължи да чете.

След малко вдигна поглед от книгата и видя Аш, застанал до леглото му, приковал в него пронизващи очи.

Достопочтеният мразеше пронизващите очи. Една от причините, поради които избягваше да остава насаме с бъдещия си тъст господин Престън Питърс беше, че Природата бе надарила милионера с чифт пронизателни очи, които благодарение на стреса от деловия живот в Ню Йорк имаха навика да пробиват дупки. На един млад мъж му трябваха по-здрави нерви и по-чиста съвест от наличните у Достопочтения, за да се наслаждава на беседа с господин Питърс на четири очи.

Но ако приемаше бащата на Алин като неизбежно зло и признаваше, че положението му го упълномощава да гледа хората колкото пронизателно си иска, проклет да беше, ако допуснеше тази привилегия да се разпростре и върху камериера му. Човекът, застанал до леглото, го пронизваше с поглед, който пърлеше чувствителното му въображение, а това тревожеше и смуцаваше Фреди.

— Какво искаш? — свадливо попита той. — Защо си ме зяпнал така?

Аш седна, подпря се с лакти на леглото и отново пусна погледа, само че от по-ниска кота.

— А! — каза той.

Каквито и да бяха недостатъците на Аш по отношение на индуктивното мислене на Гридли Куейл, във всяко от приключенията имаше по една сцена, в която той никога не се проваляше. Това бе сцената в последната глава, където Куейл, срещнал се очи в очи с врага, го разобличава. Куейл може и да се препъваше в началните глави на историята, но в коронната си сцена нямаше грешка. Беше рязък, експресивен и безпощадно убедителен. Аш, докато репетираше наум разговора в коридора, преди да влезе, реши, че едва ли би намерил по-добър модел за поведение от този на детектива. Именно затова беше рязък, суров и безпощадно убедителен пред Фреди и още след първите му няколко изречения на Достопочтения започна да не му достига въздух.

— Ще ви кажа — започна той, — ако ми отделите няколко минутки от драгоценното си време. Ще изложа пред вас всички факти. Да, ако желаете, можете да натиснете звънеца, и тогава ще ги изложа пред свидетели. Без съмнение лорд Емсуърт ще е особено доволен да чуе, че синът, на когото тъй беззаветно е вярвал, е... крадец.

Ръката на Фреди тежко тупна на завивката. Звънецът остана недокоснат. Устата му зейна, доколкото позволяваше ченето. Обзет от паника, той все пак изпитваше необяснимото усещане, че някъде е чувал или чел последното изречение. После се сети. Буквално същите думи фигурираха в „Гридли Куейл. Приключението със синия рубин“.

— Какво... какво искаш да кажеш? — изпелтечи той.

— Ще кажа, каквото искам да кажа. В събота през нощта от частния музей на лорд Емсуърт е изчезнал ценен скарабей. Случаят ми бе възложен...

— Велики Боже! Да не сте детектив?

— А! — отвърна Аш.

Животът, както са отбелязали плеяда достойни писатели, е пълен с ирония. На Фреди му се стори, че се е сблъскал с върховното потвърждение на този факт. През всички тези години бе мечтал да се срещне с истински детектив и сега, когато желанието му се беше сбъднало, се оказа, че детективът работи срещу него.

— Случаят — продължи сурово Аш — бе поверен в моите ръце. Аз го разследвах. Открих, че сте имали тежка и належаща нужда от пари.

— Как, за Бога, установихте това?

— А! — рече Аш. — След това открих, че сте поддържали връзка с индивид на име Джоунс.

— Велики Боже! Как?!

Аш кротко се усмихна.

— Вчера разговарях с въпросния Джоунс, който е отседнал в Маркет Бландингс. А защо е отседнал в Маркет Бландингс? Защото е имал основание да поддържа връзка с вас. Защото е трябвало да му предадете нещо, до което бихте могли да се доберете само вие, но да го пласира само той. Скарабейт.

Достопочтеният Фреди онемя. Не направи никакъв коментар. Аш продължи.

— Разговарях с Джоунс. Казах му: „Аз съм доверено лице на Достопочтения Фреди Трипуд. Знам всичко. Имате ли някакви инструкции за мен?“ Той отговори: „Какво знаете?“ Аз отвърнах: „Знам, че Достопочтеният Фредерик Трипуд разполага с нещо, което желае да ви предаде, но не е в състояние да го стори, тъй като претърпя злополука и е прикован на легло.“ Тогава той ми поръча да ви предам да изпратите скарабея по човек.

Фреди с усилие се взе в ръце. Беше здраво загазил, но все пак съзираше една последна възможност. От задълбочените си проучвания на детективски истории бе установил, че понякога детективите отслабват хватката, когато разследваният случай е свързан със справедлива кауза. Дори Гридли Куейл от време на време се размекваше от някоя жална история. Фреди си спомни няколко случая, когато разкритият престъпник биваше пощаден, тъй като е извършил престъплението, подтикван от благородни мотиви. Реши да се остави на милосърдието на Аш.

— Тъъ, знаете ли — започна да се подмазва той, — смятам, че начинът, по който сте разплели случая, е направо забележителен и тъй нататък.

— Е, и?

— Но вярвам, че ще промените мнението си, ако чуете моя вариант на историята.

— Знам го. Смятате, че някоя си госпожица Валънтайн ви изнудва за писма, които сте ѝ писали навремето. Но това не е вярно. Госпожица Валънтайн е унищожила писмата. Тя го е заявила на Джоунс, когато е отишъл да я посети в Лондон. Той приджобил петстотинте лири и с измама се опитва да ви изкопчи още хиляда!

— Какво! Не може да бъде!

— Може, може. Аз никога не бъркам.

— Но откъде знаете?

— Имам си моите източници.

— И тя няма да ме съди за нарушено обещание за женитба?

— Никога не е имала такова намерение.

Достопочтеният Фреди се отпусна на възглавниците.

— Божичко! — трескаво възкликна той, сияещ от щастие. — Най-сетне една прекрасна новина.

— Оставете това сега — срязва го Аш — и ми дайте скарабея. Къде е?

— Какво ще правите с него?

— Ще го върна на законния му собственик.

— Ще ме издадете ли пред родителя?

— Няма.

— Правите ми впечатление — с благодарност изрече Фреди — на дяволски свястно момче. Вие сте направо върхът! Под дюшека е. Беше у мен, когато паднах по стълбите и трябваше да го пхна там.

Аш го извади. Загледа го съсредоточено. Не можеше да повярва, че разследването е приключило и че на дланта му лежи едно малко състояние.

Фреди го гледаше с възторг.

— Знаете ли — рече той, — винаги съм мечтал да се запозная с детектив. Не мога да проумея как откривате всички тези неща.

— Имам си своите методи.

— Вярвам ви. Вие сте страхотен! Кое беше първото нещо, което ви наведе на моята следа?

— Това — отвърна Аш — е твърде дълго за обясняваш. Естествено, трябваше да се отдам на напрегнато индуктивно мислене. Но не бих могъл да ви обясня стъпка по стъпка действията си. Ще бъде прекалено отегчително.

— Не и за мен.

— Друг път.

— Ъъ, чудя се... дали сте чели някога тия неща... историите за Гридли Куейл? Знам ги наизуст.

Скътал скарабея на сигурно място в джоба си, Аш беше в състояние да се отнесе към шарената книжка, която Фреди протягаше към него, без активно отвращение. Започваше да чувства някакво топло чувство към иначе потискащия Куейл като към нещо, представлявало част от живота му.

— Четете ли тия неща?

— Разбира се.

— Аз пък ги пиша.

Има върховни моменти, за които липсват точни думи, за да ги опише човек. Безрезервното щастие на Фреди от факта, че и в неговия живот е настъпил такъв момент, се изрази чрез смаян рев и конвулсивен гърч на всички крайници. Подскочи от възглавниците и се заблеци срещу Аш.

— Вие ги пишете? Искате да кажете, *че ги пишете*?

— Да.

— Велики Боже!

Без съмнение щеше да продължи в този дух, ако отвън не се бяха зачули гласове и тропот на крака. След това вратата се отвори и в стаята нахълта цяла процесия.

Начело беше граф Емсуърт. Следваше го господин Питърс. По петите на милионера се движеха полковник Хорас Мант и Незаменимия Бакстър. Влязоха в стаята и обградиха леглото. Аш се възползва от случая да се измъкне.

Фреди гледаше депутацията без интерес. Умът му бе завладян от други неща. Предполагаше, че са дошли да се интересуват от глезена му и изпитваше леко задоволство, че са дошли групово, вместо да му се влачат един по един. Депутацията се прегрупира откъм краката му. Наоколо й витаеше гробовна атмосфера.

— Ъъ, Фредерик — започна лорд Емсуърт. — Фреди, момчето ми.

Господин Питърс безмълвно мачкаше завивката, а полковник Мант се изкашля. Незаменимия Бакстър се зъбеше.

— Ъъ, Фреди, мило мое момче, опасявам се, че сме длъжни да изпълним един мъчителен... ъъ... дълг.

Тези думи улучиха гузния Фреди право в сърцето. Дали и те не бяха попаднали на следата му и можеха ли да го обвинят, че е откраднал дяволския скарабей? Заля го вълна на облекчение, че се е отървал от проклетото камъче. Свестен човек като оня детектив не би го издал. От Фреди се искаше само да вири глава и да отрича до дупка. Това беше играта. Отричане до дупка.

— Не знам за какво става дума — войнствено изрече той и навири глава.

— По дяволите, разбира се, че не знаеш — обади се полковник Мант. — Тъкмо това се каним да ти обясним. И бих искал да започна, като ти кажа, че макар в известен смисъл грешката да беше моя, не знам какво бих направил...

— Хорас!

— Е, добре. Само се опитах да обясня.

Лорд Емсуърт нагласи пенснето си и потърси вдъхновение в тапетите.

— Фреди, момчето ми — започна отново той, — имаме да ти съобщим нещо неприятно... нещо... тъъ... тревожно... Принудени сме да те информираме... Ние сме силно огорчени и изумени...

Тук се обади Незаменимия Бакстър. Личеше недвусмислено, че е в лошо настроение.

— Госпожица Питърс — изсъска той — е избягала с приятеля ви Емерсън.

Лорд Емсуърт въздъхна с облекчение.

— Да, Бакстър. Точно така. Прекрасна формулировка. Драги ми приятелю, вие наистина нямате цена.

Всички очи затърсиха по лицето на Фреди признаци на необуздани чувства. Депутацията зачака с тревога първия сърцераздирателен стон.

— Тъъ, кво? — реагира Фреди.

— Съвсем вярно е, Фреди, момчето ми. Заминала е с него за Лондон с влака в единайсет без десет.

— И ако аз не бях насилствено спрял — кисело се обади Бакстър и хвърли обвинителен поглед към полковник Мант, — можех да го предотвратя.

Полковник Мант отново се изкашля и поглади мустаците си.

— Фреди, опасявам се, че това е самата истина. Случи се твърде неприятно недоразумение. Ще ти разкажа как стана. Случайно бях на гарата, когато пристигна влакът. Господин Бакстър също беше там. Влакът спря и оня Емерсън се сбогува с нас и се качи. Точно когато влакът щеше да тръгне, госпожица Питърс хукна по перона към купето на младия Емерсън с възклицания от рода: „Джордж, мили, по дяволите, идвам с теб“ или нещо такова. При което...

— При което — прекъсна го Бакстър — аз се затичах, с оглед да я спра. Освен всичко останало, влакът беше тръгнал и госпожица Питърс сериозно рискуваше да се нарани. Но едва бях направил две крачки и усетих как някой ме улавя за глезена, в резултат на което се плъоснах на земята. Когато се съвзех от шока, което не стана веднага, установих...

— Фреди, момчето ми, истината е, че реагирах под въздействието на страшна заблуда. Никой не съжалява повече от мен за тази грешка, но последните събития в този дом ме наведоха на мисълта, че тук присъстващият господин Бакстър не е съвсем с всичкия си. Преумора или нещо подобно. Нерядко съм бил свидетел на подобно издивяване в Индия, ще знаеш. Хората ги пипва амокът, започват да търчат насам-натам и да трепят всичко живо наоколо за свое удоволствие. Длъжен съм да призная, че напоследък държах под око господин Бакстър, в очакване да започне да ни избива. Естествено, сега осъзнавам грешката си и вече се извиних най-смирено, по дяволите. Но тогава бях твърдо убеден, че нашият приятел под въздействието на пореден пристъп на безумие се кани да утрепе госпожица Питърс. Виждам го да се случва в Индия, и то не веднъж. Спомням си горещото лято на деветдесет и втора... дали не беше деветдесет и трета? Май беше деветдесет и трета... когато един от туземните ми носачи... Както и да е, хвърлих се напред, ловко закачих с дръжката на чадъра си глезена на господин Бакстър и го проснах на земята. А когато се обяснихме, вече беше твърде късно. Влакът беше отпратил и госпожица Питърс с него.

— А току-що пристигна телеграма — намеси се лорд Емсуърт, — че днес следобед са се оженили в кметството. Много неприятен случай.

— Понеси го мъжки, момчето ми — настоя полковник Мант.

А Фреди даваше всички признаци, че го понася с похвална мъжественост. Нито едно възклицание на гняв или болка не се изтръгна от устните му. Човек би помислил, че или е в шок, или не е чул нищо.

Истината беше, че историята му направи извънредно слабо впечатление. Облекчението от разкритието на Аш за Джоун Валънтайн, изумителната радост от факта, че вижда автора на „Приключенията на Гридли Куейл“ от плът и кръв, цялостното усещане, че в света цари хармония, не му позволиха да се разстрои.

А освен това определено си отдъхна, че вече не е необходимо да се жени. Харесваше Алин, но всеки път, когато се сещаше, че трябва да се жени, изпитваше потрес. Човек изглежда такова магаре, като се жени...

Все пак му се стори, че от него се очаква някакъв членоразделен коментар. Забърника из мозъка си за нещо подходящо.

— Искате да кажете, че Алин е духнала с Емерсън?

Депутацията закима мъчително. Фреди отново затърси думи. Депутацията не смееше да диша.

— Е, направо ме гръмнахте — рече. — Такива ми ти работи.

IV

Господин Питърс с тежка стъпка нахлу в стаята, където Аш Марсън вече го чакаше.

— Стягай багажа — гракна господин Питърс.

— Да стягам багажа?

— Да. Отфучаваме със следобедния влак.

— Какво е станало?

— Дъщеря ми офейка с Емерсън.

— Какво!

— Не ми викай какво, ами стягай багажа.

Аш бръкна в джоба си.

— А това къде да го сложа? — попита.

Господин Питърс за секунда се взря с тъпо неразбиране в дланта му, но поведението му на бърза ръка се промени. Очите му грейнаха. Нададе вой на чист екстаз.

— Намерил си го!

— Намерих го.

— Къде беше? Кой го беше взел? Как го измъкна? Къде го откри? У кого беше?

— Не мога да разкрия източника си. Не искам да дам повод за сериозни усложнения. Нали няма да кажете на никого?

— Да кажа? Божичко, за какъв ме вземаш? Да не смяташ, че ще хукна да дрънкам наляво и надясно? Ще бъда доволен, ако се измъкна, без оня Бакстър да ме надуши. Можеш да не се съмняваш, че няма да има сензационни разкрития, ако могат да се избегнат. У кого беше?

— У младия Трипуд.

— Трипуд ли? На него пък за какво му е?

— Имал е нужда от пари и е смятал да ги изкара от скарабея.

Господин Питърс избухна.

— А аз хвърлях къчове, че Алин няма да се омъжи за него и се е заловила с обикновен младеж като младия Емерсън. Добро момче си е младият Емерсън. Не краде хорските скарабей. Бързо ще успее в живота. Просто го носи у себе си. А аз исках да го застрелям, задето е

отнел Алин от оня пуяк в леглото на горния етаж. Ами че ако се беше омъжила за Трипуд, щях да имам внуци, които да ми отмъкват часовника, докато ги дундуркам на коляното си. В това семейство има нещо гнило. Бащата ми задига Хеопса, синчето го отмъква от бащата... Каква банда! И на всичкото отгоре минават за най-добрата синя кръв в Англия. Ако това е представата на Англия за синя кръв, бих предпочел някой папуас. Край, точка по въпроса. Бях глупак да дойда в подобна страна. Собствеността на човека тук не е в безопасност. Връщам се в Америка с първия кораб. Къде ми е чековата книжка? Веднага ще ти напиша чека. заслужи си го. Слушай, млади човече, не знам какви са ти плановете, но стига да не си закотвен за тая проклета страна, няма да съжаляваш, ако останеш при мен. Казват, че няма незаменими хора, но ти си почти незаменим. Ако се навърташ около мен няколко години, току виж съм възвърнал формата си. Чувствам се по-добре, отколкото на младини, а едва сме започнали. Какво ще кажеш? Можеш да се наречеш както искаш — секретар, треньор или каквото сметнеш за необходимо. Но всъщност ще ме караш да правя упражнения, да не пуша пури и изобщо ще се грижиш за мен. Как ти се струва?

Това предложение допадна както на търговските, така и на мисионерските инстинкти на Аш. Единственото, за което съжаляваше, бе, че сега, когато възстанови скарабея, ще трябва да се раздели с господин Питърс. Не му харесваше мисълта да върне милионера на света недоизлекуван. Беше започнал да гледа на него като на току-що започнато свое творение.

Но се сети за Джоун и затвори вече открянатата си уста. Ако това предложение означаваше раздяла с Джоун, не можеше да го приеме.

— Нека помисля — рече.

— Мисли, но бързо — отвърна господин Питърс.

V

Оцелелите от пожари, земетресения и корабокрушения твърдят, че в подобни стресови времена социалните бариери временно падат и могат да се видят хора с най-високо обществено положение да разговарят почти човешки с лица, които изобщо не принадлежат към Обществото, или почтени хора да заговарят други, без да са им били представени. Новината за бягството на Алин Питърс с Джордж Емерсън, занесена зад зелената сукнена врата от шофьора Слингсби, произведе почти същия ефект в помещенията за прислугата в замъка Бландингс.

Не само че допуснаха Слингсби в Залата на домоуправителката да разкаже историята си на висшестоящите — само по себе си нечуван прецедент, но и простосмъртни плебеи заобсъждаха случая с камериери и камериерки, без да бъдат изкормени. Лакеят Джеймс, този самозабравил се индивид, направо нахълта в Залата и бе чут да се обръща не към друг, а към самия господин Бийч с думите, че работата била дебела. Документирано е също как неговият събрат по лакейство Алфред при срещата си в коридора със самия камерхер направо го сръгал в ребрата, намигнал му и рекъл: „Ама че ден, а?“ Подобни изстъпления са имали равни на себе си само в най-бурните дни на Френската революция.

По-късно господин Бийч и госпожа Туемлоу неизменно твърдяха, че след това вълнение обществената тъкан на замъка така и не могла да се съвземе. Подобно становище може и да е крайно, но не може да се отрече, че настъпиха промени. Не може да не се отбележи издигането на Слингсби. До този момент статутът на шофьора не беше задоволително определен. Господин Бийч и госпожа Туемлоу оглавяваха партията, според която той бе проста разновидност на кочияша, но имаше и малобройна група, която, запленена от личността на Слингсби, открито заявяваше, че не е редно да се храни в Залата на прислугата редом с неоспорими плебеи като приходящата прислуга и лакеят от Залата на сервитьорите. Бягството на двойката Алин-Джордж реши въпроса веднъж и завинаги. Слингсби беше отнесъл куфарите на

Джордж до влака. Слингсби беше стоял на няколко метра от мястото, откъдето Алин бе започнала спринта си към вратата на вагона. Слингсби беше в състояние да представи на всеобозрение банкнотата, която Джордж пуснал в ръката му някакви си пет минути преди великото събитие. Да се изпрати такава обществена фигура обратно в Залата на прислугата бе немислимо. По негласно съгласие същата вечер шофьорът вечеря в Залата на сервитьорите, откъдето вече не мръдна.

Единствено господин Джъдсън стоеше настрана от групата, обожаваша шофьора. Страдаше от горчивата завист на измещения. Минути преди това беше в центъра на вниманието с разказа си за писмото, намерено в джоба на Достопочтения Фреди. А сега разказът му бе засенчен от по-нова и величава сензация и господин Джъдсън за първи път в живота си се сблъска с нетрайността на мировата слава.

Джоун не се мяркаше никаква. Нямахте я на нито едно от местата, където се очакваше да бъде. Аш почти беше зарязал претърсването, когато се върна до вратата за последен поглед навън и внезапно я съзря бавно да се приближава по павираната алея.

Тя поздрави Аш с усмивка, но нещо явно я тревожеше. Известно време не проговори и двамата тръгнаха заедно.

— Какво има? — най-сетне попита Аш. — Какво се е случило?

Тя го погледна сериозно.

— Тъга — отвърна. — Отчаяние, господин Марсън. Някакво плоско усещане. Не ви ли е неприятно, когато се случват разни неща?

— Нищо не разбирам!

— Ами например тази работа с Алин. Толкова е значителна. Кара човека да чувства, че целият свят се е променил. Искам никога нищо да не се случва и да мога да препускам свободно наоколо. Доста различно от проповедта ми на улица Аръндел, нали? Смятах се за изтъкнат апостол на действеността. Но явно съм се променила. Опасявам се, че никога няма да обясня какво имам предвид. Знам само, че се чувствам внезапно остаряла. Времето преди сензационната постъпка на Алин ми се струва далече в миналото. Утре ще е по-зле, а вдругиден — още повече. Виждам, че не проумявате думите ми.

— О, проумявам ги. Или поне така си мисля. Накратко казано, човек, към когото сте били привързани, внезапно излиза от живота ви. Така ли е?

Джоун кимна.

— Да. Поне отчасти. Всъщност не познавах Алин много добре, освен дето бяхме съученички, но сте прав.

Случилото се не е толкова важно, колкото това, което означава. Нейното бягство слага край на един етап от живота ми. Да, вече ми е ясно. Животът ми досега беше истинска поредица от удари. Втурвам се напред и почти веднага се случва нещо, което ме спира с ритник отзад и трябва да започна отначало, за да получа поредния ритник. Но вече ми писна да ме ритат. Искам нещо трайно и продължително. Заприличала съм на престарял впрегатен кон, който, ако не го спрат, е способен вечно да върви в една посока. Всъщност най-изтощителното е да потеглиш отново, след като си спрял. Кратката част от живота ми, откак дойдохме тук, приключи завинаги. Трябва отново да подкарам каруцата по нов коловоз и с нов товар. Дали впрегатните коне съжеляват, когато сменят познатия товар с нов?

Гърлото на Аш внезапно пресъхна. Опита се да заговори, но не намери думи. Джоун продължи.

— Изпадали ли сте понякога в настроение, когато животът ви се струва напълно безсмислен? Той всъщност е зле съшита мелодрама, в която влизат и излизат множество хора, нямащи нищо общо със сюжета. А появи ли се някой, който има връзка с повествованието, той задължително изчезва изведнъж яко дим. След малко започваш да се чудиш какъв всъщност е сюжетът и дали изобщо го има, или всичко е просто миш-маш от несъвместими продукти.

— Има едно нещо — обади се Аш, — което дава отговор на всички тези въпроси.

— И какво е то?

— Намесата на любовта.

Очите им се срещнаха и внезапно Аш се изпълни с увереност. Почувства се бодър, стегнат и сигурен в себе си както навремето, когато участваше в състезания. Изнервящите часове на очакване бяха отминали и сега искаше да чуе стартовия пистолет. Подсъзнателно усети, че винаги се е понабоявал от Джоун, но вече не се страхуваше.

— Джоун, ще се омъжиш ли за мен?

Очите ѝ се отместиха от лицето му. Той чакаше.

— Не знам — тихо изрече тя. — Смяташ ли, че това е решението?

— Да.

— Откъде знаеш? — избухна тя. — Едва се познаваме. Няма цял живот да бъда в това настроение. Энергията ми може да се върне. Може да се окаже, че всъщност харесвам именно ритниците.

— Няма.

— Много си сигурен.

— Сигурен съм.

— „Най-бързо пътува този, който пътува сам“^[1] — каза Джоун.

— Какъв смисъл има да пътуваш бързо, ако се движиш в кръг? — засече я Аш. — Знам как се чувстваш. Изпитвал съм го на гърба си. Ти си индивидуалистка. Смяташ, че зад ъгъла се крие нещо огромно и ако положиш достатъчно усилия, може да го получиш. Но там няма нищо. Или ако има, не си струва да се бориш за него. Животът не е нищо друго освен дружество за взаимопомощ. Аз ще помагам на стария Питърс, ти ще помагаш на мен, аз ще помагам на теб.

— За какво ще ми помагаш?

— Да внесеш яснота в живота си, а не да ти се струва бъркотия.

— Господин Марсън...

— Не ме наричай господин Марсън.

— Аш, не знаеш какво правиш. Ти не ме познаваш. От пет години се блъскам с живота и съм закоравяла до мозъка на костите. Ще те направя нещастен.

— Въобще не си закоравяла и много добре го знаеш. Джоун, изслушай ме. Къде е чувството ти за справедливост? Нахлуваш с гръм и трясък в живота ми, обръщаш го с главата надолу, изтръгваш ме от застоялото ми блато, революционизираш цялото ми съществуване, а сега искаш да ме зарежеш и повече да не се занимаваш с мен. Това справедливо ли е?

— Нямам такива намерения. Винаги ще бъдем добри приятели.

— Дадено. Но първо ще се оженим.

— Твърдо ли си решил?

— Да.

Джоун щастливо се засмя.

— Прекрасно. Вече се плаших, че съм успяла да те разубедея. Трябваше да кажа всичко това, за да запазя самоуважението си, след като ти направих предложение. Да, направих го. Странно е, че мъжете никога не проумяват какво им казва една жена, колкото и ясно да

говори. Нима си въобразяваш, че наистина съм натъжена от заминаването на Алин? Смятах, че ще загубя теб и затова се чувствах отвратително. Не би могъл да очакваш да ти го заявя в очите, но мислех, че си се досетил. Казах го почти направо. Аш! Какво правиш?

Аш не ѝ отговори веднага.

— Целувам те — рече той.

— Не бива. От кухненския прозорец надничачка миячка на чинии или нещо подобно. Ще ни види.

Аш я притегли към себе си.

— Миячките имат толкова малко развлечения — заяви той. — Животът им е скучен. Нека гледа.

[1] Цитат от произведението на Ръдиард Киплинг „Победителите“. — Б.пр. ↑

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Граф Емсуърт седеше до болничното легло и гледаше Достопочтения Фреди почти разнежено.

— Ъ? Какво? А, да. Дяволски шок, родителю.

— Мислих много, момчето ми, и установих, че може да съм бил прекалено суров с теб. Реших, когато глезенът ти се оправи, да възобновя издръжката ти, та да можеш да се върнеш в Лондон. Не ми изглеждаш щастлив в провинцията. Въпреки че как би могъл човек с капчица здрав разум да...

Достопочтеният Фреди трепна, озвери очи и подскочи до седнало положение.

— Божичко! Наистина?

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.